

Hornum Sø og Ulvedybet 1998

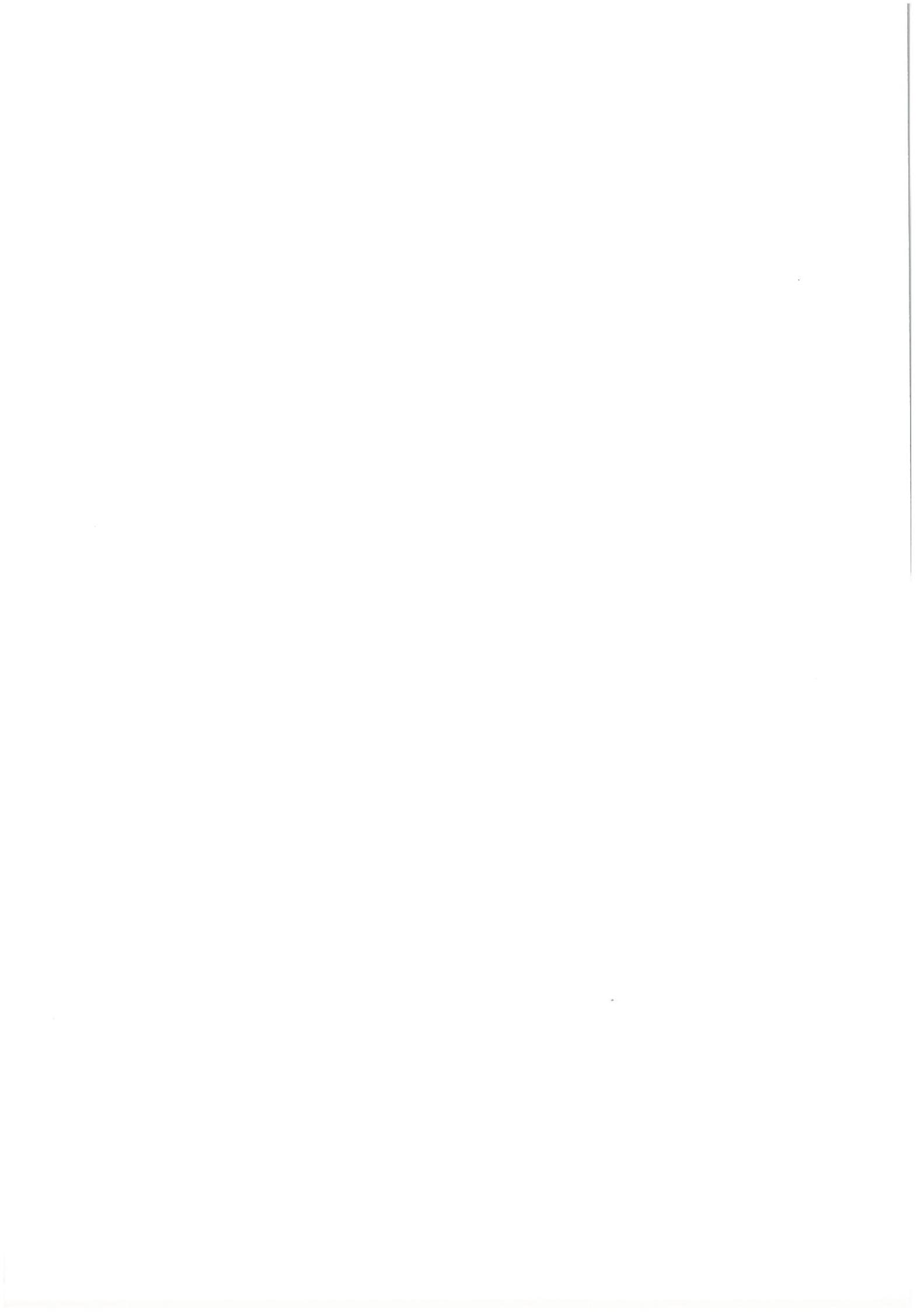
Løbenr.: 42

1999

Nordjyllands Amt
Natur- og Miljøkontoret
Juni 1999

Eksemplar nr.: 1/3

VANDMILJØ
OVERVÅGNING
HORNUM SØ OG ULVEDYBET
1998

NORDJYLLANDS AMT

Datablad:

Udgiver:	Nordjyllands Amt Miljøkontoret Niels Bohrsvej 30 9220 Aalborg Ø.
Kontaktperson:	Maria Temponeras, tlf: 96 35 14 30
Udgivelsestidspunkt:	Juni 1999
Forside:	Sydvestlige hjørne af Ulvedybet. Foto: Hunderup Luftfoto v./ Hans Hunderup, tlf: 98 92 59 39
Oplagstal:	40
Sideantal:	39 + bilag
Tryk:	Nordjyllands Amt
ISBN-nummer:	87-7775-329-1

Indholdfortegnelse

0	Forord.....	s. 6
1	Ulvedybets	s. 7
1.1	Indledning	s. 7
1.2	Klimatiske forhold	s. 7
1.2.1	Meteorologiske data for Nordjyllands Amt	s. 7
1.2.2	Afstrømningen	s. 9
1.3	Oplandsbeskrivelse	s.11
1.3.1	Oplandskarakterisk- og beskrivelse	s.11
1.3.2	Kilder til næringsstofbelastningen	s.11
1.4	Vand- og næringsstofbalancer	s.13
1.4.1	Vandbalance	s.13
1.4.2	Fosforbalance	s.14
1.4.3	Kvælstofbalance	s.15
1.4.4	Jernbalance.....	s.16
1.5	Udviklingen i miljøtilstanden	s.17
1.5.1	Fosfor	s.17
1.5.2	Kvælstof	s.19
1.5.3	Øvrige vandkemiske og -fysiske parametre	s.20
1.5.4	Sigtdybdeog klorofyl	s.20
1.5.5	Planteplankton	s.20
1.5.6	Dyreplankton	s.22
1.5.7	Mysider	s.23
1.5.8	Undervandsplanter	s.23
1.5.9	Fiskeyngel	s.24
1.5.10	Det biologiske sammenspil	s.24
1.6	Sammenfatning og konklusioner.	s.24
2	Hornum Sø	s.25
2.1	Indledning	s.25
2.2	Klimatiske forhold	s.26
2.3	Oplandsbeskrivelse	s.26
2.3.1	Oplandskarakterisk- og beskrivelse	s.26
2.4	Vand- og næringsstofbalancer	s.27
2.4.1	Vandbalance	s.27
2.4.2	Kvælstof- og fosforbalance.....	s.28
2.5	Udviklingen i miljøtilstanden	s.30
2.5.1	Fosfor	s.30
2.5.2	Kvælstof	s.31
2.5.3	Øvrige vandkemiske og -fysiske parametre	s.31
2.5.4	Sigtdybdeog klorofyl	s.32
2.5.5	Planteplankton	s.32
2.5.6	Dyreplankton	s.34
2.5.7	Undervandsplanter	s.35
2.5.8	Fiskeyngel og fiskeundersøgelser.....	s.35
2.6	Det biologiske sammenspil.	s.36
2.7	Sammenfatning og konklusioner.	s.37
3	Referencer	s.38

Bilag

1. Kort, prøvetagningsstationer, Ulvedybet
2. Skema, morfometriske data, Ulvedybet
3. Kort, opland og prøvetagningsstationer i tilløb, Ulvedybet
4. udgået
5. Kort, arealanvendelse i corine, Ulvedybet
6. Kort, arealanvendelse i AFA, Ulvedybet
7. Kort, jordklasse, Ulvedybet
8. Kort, jordbund, Ulvedybet
9. Skema, vand- og massebalancer, Ulvedybet
10. Skema, vand- og massebalancer, månedfordeling, Ulvedybet
11. Skema, kemi- og feltdata, tidsvægtede gennemsnit, Ulvedybet
12. Skema, feltdata, Ulvedybet
13. Skema, kemidata, Ulvedybet
14. Skema, planktondata, tidsvægtede gennemsnit, Ulvedybet
15. Skema, fytoplankton, antal/l, Ulvedybet
16. Skema, fytoplankton, biomasse, Ulvedybet
17. Skema, zooplankton, antal/l, Ulvedybet
18. Skema, zooplankton, tørvægt, Ulvedybet
19. Kort, vegetationsundersøgelser, Ulvedybet
20. Skema, artsliste, vegetationsundersøgelser, Ulvedybet
21. Skema, vegetationsdata, Ulvedybet
22. Skema, plantedækket areal, Ulvedybet
23. Skema, plantefyldt volumen, Ulvedybet
24. Kort, fiskeyngelundersøgelser, Ulvedybet
25. Skema, fiskeyngedata, Ulvedybet
26. Kort, prøvetagningsstationer, Hornum Sø
27. Skema, morfometriske data, Hornum Sø
28. Kort, opland og prøvetagningsstationer i tilløb, Hornum Sø
29. Kort, arealanvendelse i corine, Hornum Sø
30. Kort, arealanvendelse i AFA, Hornum Sø
31. Kort, jordklasse, Hornum Sø
32. Skema, vand- og massebalancer, Hornum Sø
33. Skema, vandbalancer, Hornum Sø
34. Skema, massebalancer, Hornum Sø
35. Skema, vand- og massebalancer, månedfordeling, Hornum Sø
36. Skema, kemi- og feltdata, tidsvægtede gennemsnit, Hornum Sø
37. Skema, feltdata, Hornum Sø
38. Skema, kemidata, Hornum Sø
39. Skema, planktondata, tidsvægtede gennemsnit, Hornum Sø
40. Skema, fytoplankton, antal/l, Hornum Sø
41. Skema, fytoplankton, biomasse, Hornum Sø
42. Skema, zooplankton, antal/l, Hornum Sø
43. Skema, zooplankton, tørvægt, Hornum Sø
44. Kort, vegetationsundersøgelser, Hornum Sø
45. Skema, artsliste, vegetationsundersøgelser, Hornum Sø
46. Skema, vegetationsdata, Hornum Sø
47. Skema, plantedækket areal, Hornum Sø
48. Skema, plantefyldt volumen, Hornum Sø

49. Kort, fiskeyngelundersøgelser, Hornum Sø
50. Skema, fiskeyngedata, Hornum Sø

Forord

Hornum Sø og Ulvedybet overvåges intensivt af Nordjyllands Amt som led i det nationale program for overvågning af vandmiljøet 1998-2003, også kaldet NOVA 2003. Programmet afløser Vandmiljøplanens overvågningsprogram, som løb fra 1989 til 1997. NOVA 2003 omfatter ligesom Vandmiljøplanens overvågningsprogram både grundvandsressourcerne, de ferske vandområder, de kystnære og åbne vandområder samt nedbøren og dens kvalitet.

I perioden 1989 til 1997 overvågede vi i Nordjyllands Amt Hornum- og Madum Sø. I forbindelse med overgangen til det nye program er Madum Sø erstattet af Ulvedybet, som er en brakvandssø i forbindelse med Limfjorden. Ændringen blev foretaget udfra et behov for mere viden om økologiske processer og sammenhænge i brakvandssøer. På landsplan er 4 brakvandssøer med i det nye program.

Denne rapport præsenterer resultaterne af overvågningen i 1998. For Hornum Sø kan resultaterne ses i forhold til en lang tidsserie, men for Ulvedybet er dette som nævnt den første grundige undersøgelse af vandmiljøet. Rapporten beskriver fysiske og kemiske forhold i søerne, og søernes økologi er beskrevet udfra undersøgelser af planterplankton, dyreplankton, bundvegetation og fisk.

1 Ulvedybet

1.1 Indledning

Ulvedybet er den sidste rest af et stort vådområde i forbindelse med Limfjorden. Hovedparten af området er drænet ved inddæmninger ad flere omgange og etablering af pumpestationer. Området er nu udlagt til vildtreservat, og er en vigtig ynglelokalitet for ande- og vadefugle og en rastelokalitet for trækfugle. Områderne nord for Ulvedybet afvandes til kanaler, hvorfra vandet løber eller bliver pumpet ud i Ulvedybet. I den sydlige del af Ulvedybet adskiller en dæmning området fra Limfjorden. Vandstanden i Ulvedybet holdes lav via en sluse i dæmningen, som lader vand passere ud, men ikke ind. Den lave vandstand ønskes fastholdt af hensyn til Ulvedybets kapacitet som vandreservoir for at undgå oversvømmelse af de tilliggende områder i tilfælde af høj vandstand i fjorden. Omvendt ville en hæving af vandstanden betyde en forbedring af Ulvedybets kvaliteter som fuglelokalitet, hovedsageligt fordi småøer og holme i søen, hvor fuglene yngler, bliver landfaste ved lav vandstand, hvilket giver adgang for predatorer.

Ulvedybet har et areal på ca. 590 ha, og en gennemsnitlig dybde på lidt under en meter. Maxdybden er 1,9 m. Vandkvaliteten er målsat af Nordjyllands amt i Kvalitetsplan for vandløb og sører, 1995, til at være et særligt interesseområde, som er stærkt næringsstofbelastet. Da belastningen antages for en stor dels vedkommende at stamme fra fuglebestanden, er der lempede krav til vandkvaliteten. Målet er således en sommersigtdybde på 0,5 til 1m. Den målte sommersigtdybde i 1998 var 0,6 m i gennemsnit.

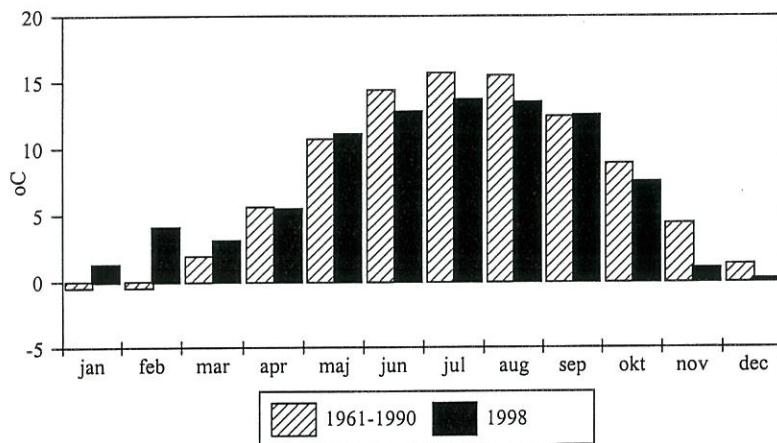
År	Sigtdybde (m)*	Fytoplankton biomasse (mg/l)*	Zooplankton biomasse ($\mu\text{gDW/l}$)*	Total fosfor ($\mu\text{g/l}$)*	Relativ Plantedækket Areal (%)
1998	0,6	1,962	90,5	260	8,7

Tabel 1: Samleskema med nøgletal for Ulvedyb. * angiver tidsvægtede sommermiddelværdier.

1.2 Klimatiske forhold

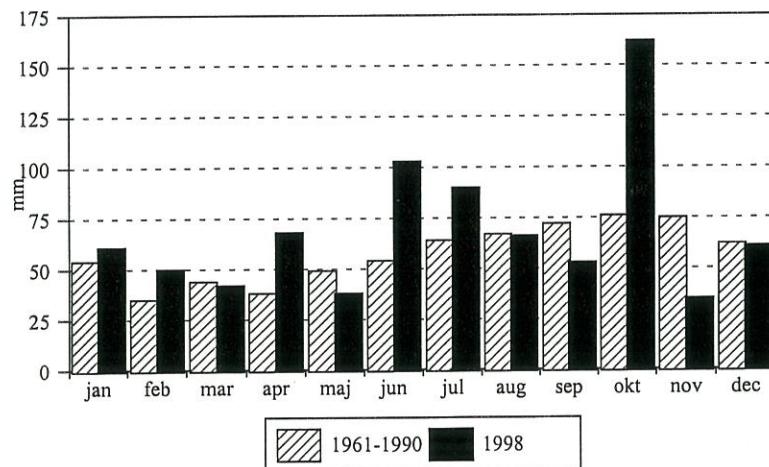
1.2.1 Meteorologiske data for Nordjyllands amt.

Året 1998 startede med en varm og våd vinter, hvorefter det blev en kold og våd sommer. - Årsmiddeltemperaturen var $7,2^{\circ}\text{C}$ i 1998 mod en normaltemperatur på $7,5^{\circ}\text{C}$. På fig.1 ses månedsmiddelværdierne for temperaturmålingerne ved Aalborg Lufthavn i 1998 sammenholdt med normalperioden 1961-1990.

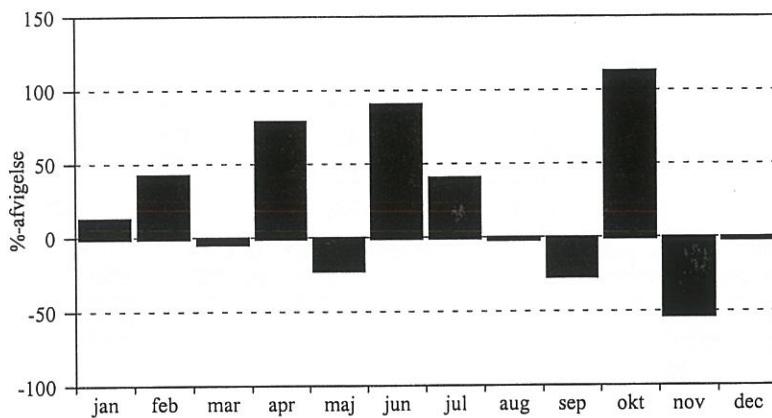
Figur 1. Månedsmiddeltemperaturen i 1997 og i normalperioden i 1961-1990 ved Aalborg Lufthavn.

Den gennemsnitlige nedbør i Nordjyllands Amt var 829 mm i 1998, hvilket er 20 % over årsnormalen (1961-1990) på 690 mm. Den 3 år lange tørre periode er dermed afsluttet. Figur 2 viser fordelingen af nedbøren i 1998 over året, angivet som månedsmiddelværdier.

Figur 2. Månedsmiddelnedbøren i Nordjyllands Amt i 1998 i forhold til normalen 1961-90.

Månedsnedbørens afvigelse fra normalen er vist i figur 3. Det ses, at nedbøren i en stor del af året lå langt over normalen.

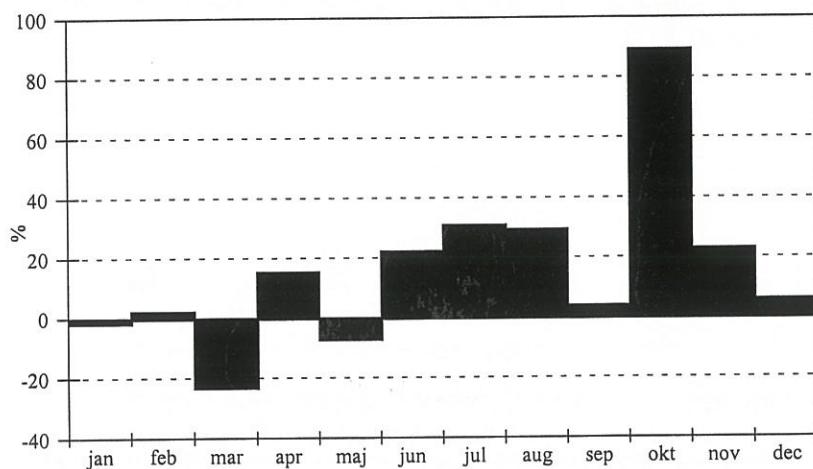

Figur 3. Afgivelse af månedsmiddelnedbøren i 1998 i forhold til normalen 1961-1990.

Den lave sommertemperatur resulterede i en potentiel fordampning på kun 428 mm i 1998 mod en normal på 523 mm. Den lave fordampning og den store nedbørsmængde gav et nettonedbørsoverskud på 401 mm mod en normal på 168 mm.

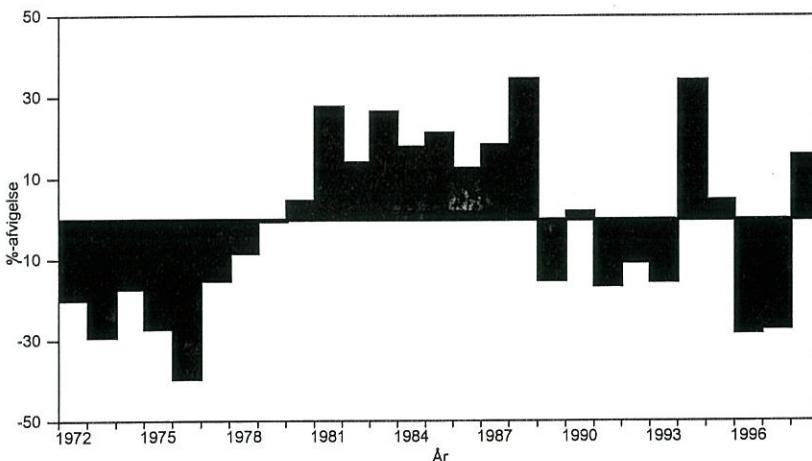
1.2.2 Afstrømningen.

Månedsmiddelvandføringen er beregnet for 5 referencevandløb i referenceperioden. I figur 4 ses den gennemsnitlige afvigelse af månedsmiddelvandføringen for de 5 vandløb i 1998 i forhold til normalperioden. Afstrømningen var langt over normalen i næsten alle måneder undtagen marts, hvor afstrømningen var noget under normalen.

Figur 4. Afgivelse af månedsmiddelvandføringen i 1998 i forhold til normalen 1961-1990.

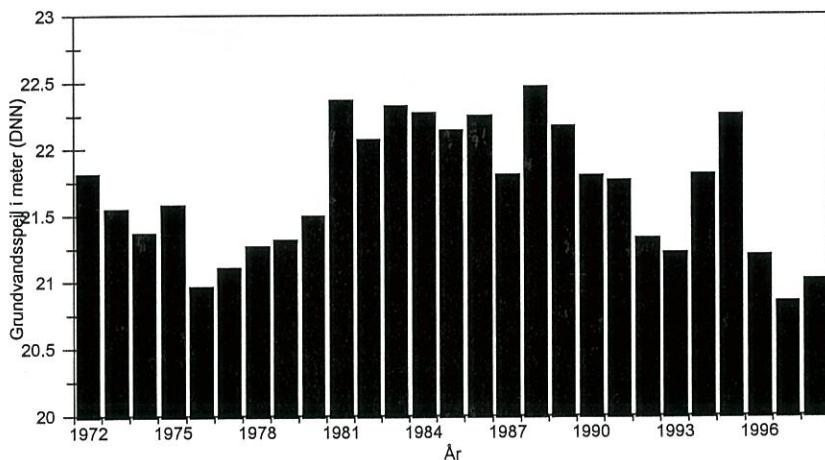
Årsmiddelafstrømningen i 1998 er på niveau med afstrømningen i 1980'erne. (Fig. 5).

Figur 5. Afvigelse af årsmiddelafstrømningen i forhold til normal-perioden 1961-1990.

Grundvandsstanden i en pejleboring ved Hornum i Vesthimmerland er vist på figur 6. Det ses at grundvandsstanden i 1998 efter 3 år med ringe nedbørsmængder er meget lav, dog lidt højere end 1997 som var den laveste i perioden. Pejleboringer i de 6 GRUMO områder i Nordjyllands Amt viser at boringen ved Hornum afspejler den generelle situation i amtet.

Den lave grundvandsstand betyder at grundvandstilførslen til vandløbene er lille. Derfor er vandføringen i vandløbene mindre end det skulle forventes ud fra nedbørsmængder og nettonedbørsoverskud. Dette har i 1998 betydet, at en nedbørsmængde på 20 % over normalen medfører en vandføring på 16 % over normalen. Effekten i de enkelte vandløb afhænger af hvor grundvandsfødte vandløbene er.

Figur 6. Årsmiddelværdier for grundvandsstanden 1972-1997 ved Hornum i Vesthimmerland, DGU nr. 39.25.

1.3 Oplandsbeskrivelse

Oplandet til Ulvedybet er 49,5 km². Topografisk fremstår oplandet som fladt. Det afgrænses i syd af dæmningen ud til Limfjorden, mod sydøst og sydvest af knoldene Gjøl og Øland, mod nord af et klitlandsråd. Geologisk er Ulvedybet et ungt landskab, der primært er dannet inden for de sidste 8.000 år som hævet havbund.

For ca. 14.000 år siden, da isen smelte af Danmark, steg havniveauet og dannede ishavet. Oplandet til Ulvedybet fremstod dengang som et par små øer, Gjøl og Øland, der er glaciale aflejringer fra istiden, samt Bjerget, der ligger lige øst for dæmningen og består af kalk fra kridttiden. Samtidig med at isen smelte af, skete der en landhævning. Landhævningen fortsatte efter isafsmelningen og oplandet til Ulvedybet kom over havniveauet. Limfjorden fremstod på det tidspunkt som en fjordarm med udløb til Kattegat.

Havet steg igen for ca. 8.000 år siden under afsmelting af is fra Nordamerika og Grønland, herved dannedes stenalderhavet. Ulvedybets opland fremstod igen som øer. Landhævningen fortsatte og landet dukkede atter op af havet.

Siden har mennesket foretaget landindvinding ved bygning af dæmninger. Dæmningen, der adskiller Ulvedybet fra Limfjorden blev bygget i 1914-1920 for at beskytte engene mod høje vandstande i fjorden. Siden blev pumpestationen bygget på Ulvedybets nordside og der skete en landindvinding med efterfølgende dyrkning af engarealerne.

1.3.1 Oplandskarakteristik- og beskrivelse

Kort over oplandets anvendelse, jordtype og geologiske karakter, ses i bilag 5, 6, 7 og 8. I disse opgørelser over oplandet er søarealet beregnet. Ud fra Spydkarteringer, (11 meters dybde), er ca. 60 % af oplandet til Ulvedybet klassificeret som saltvandsaflejringer.

Herudover er ca. 21 % ukarteret indvundet opland og søareal. De sidste 19 % er ferskvandsaflejringer, hvoraf ca. 5 % er glaciale aflejringer. Pløjelaget, (de øverste 20-30 cm), består primært af ca. 33 % fin- sandsjorde, der ligger i oplandets randområder, og ca. 37 % lerblanded sandjord, der ligger centralt i oplandet. 21 % er ikke kortlagt. Det er søarealet og skovområder, der hver udgør ca. 10 %. Arealanvendelsen ud fra corine for Ulvedybet fordeler sig på ca. 68 % dyrket areal, 5 % græsarealer, 11 % skov, 10 % sø, 4 % ferske sumpe, 1 % mose og kær og 1 % bebyggelse.

1.3.2 Kilder til næringsstofbelastningen

Den samlede belastning af Ulvedybet var i 1998 på 151 tons kvælstof og 4,6 tons fosfor. Figur 7 viser den samlede belastning med kvælstof fordelt på kilderne til tabet. Det ses at 99,9 % af tabet af kvælstof kommer diffust fra det åbne land og at der kun findes regnvands-

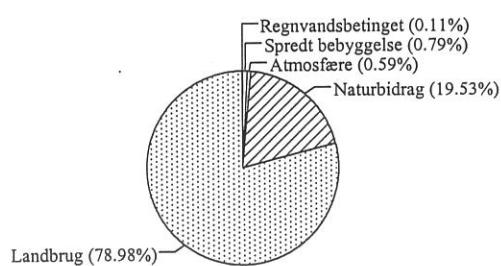

Fig. 7. Kildeopsplitning for kvælstof.

betingede udløb som punktkilder. Det diffuse bidrag fra landbruget er opgjort til 79 % af den totale belastning. Det relative bidrag er lidt højere for Ulvedybet end for resten af amtet (92 % og 71 %) p.g.a. de få punktkilder. Arealbelastningen var 30,4 kgN/ha i 1998 hvilket er væsentligt over, hvad vi ellers har beregnet for de øvrige marine områder i 1998 (20-25 kgN/ha). Belastningen er dog ikke unormalt stor, da vi har beregnet arealbelastninger over 30 kgN/ha i 6 ud af 33 vandløb i 1998.

Figur 8 viser den samlede belastning med fosfor fordelt på kilderne til tabet. Det ses at 99 % af tabet af fosfor kommer diffust fra det åbne land. Det diffuse bidrag fra landbruget er opgjort til 71 % af den totale belastning. Bidraget fra landbruget er generelt underestimeret med 30-40 % p.g.a. metodiske problemer med måling af fosfor. Det relative bidrag er væsentligt højere for Ulvedybets end for resten af amtet (66 % og 34 %) p.g.a. de få punktkilder. Arealbelastningen var 0,92 kgP/ha i 1998 hvilket er væsentligt over hvad vi ellers har beregnet for de øvrige marine områder i 1998 (0,26-0,56 kgP/ha). Belastningen er ligeledes stor i forhold til de 33 vandløb som vi undersøgte i 1998. Der er dog generelt høje arealbelastninger i de langsomme kanaler i 1998, hvilket sandsynligvis skyldes aflejring af materiale p.g.a. meget lave vandmængder i 1995-1997.

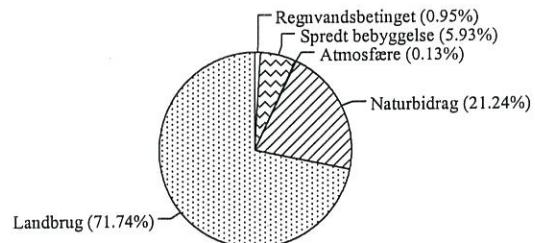

Fig. 8. Kildeopsplitning for fosfor.

1.4 Vand- og næringsstofbalancer

Ulvedybet har 2 tilløb, Fannegrøft og Nørre Økse Kanal. Belastningen i den øvre del af Fannegrøft, Langeslund Kanal, er blevet beregnet siden overvågningsprogrammets start i 1989. Måling i Nørre Økse Kanal er derimod først startet i 1998.

Begge tilløb er p.g.a. den lave terrænhældning stillestående kanaler som er stuvningspåvirke- de i hele forløbet. Vandet i Fannegrøft står i direkte forbindelse med Ulvedybet, mens vandet fra Nørre Økse Kanal pumpes ud i Ulvedybet.

Det målte opland til Nørre Økse Kanal har samme arealanvendelse og jordtypefordeling som det umålte opland til Ulvedybet. Det umålte opland er derfor bestemt ud fra arealafstrømnin- gen og månedlige vandføringsvægtede koncentrationer i Nørre Økse Kanal i henhold til paradigmaet for vandløb.

Opgørelsen af belastningen forventes at være noget mere usikker end normalt p.g.a. pum- pestationen og de stillestående kanaler. Der er desuden en lidt anderledes fordeling i vand- mængder og koncentrationer over året end i resten af amtet.

1.4.1 Vandbalance

Ulvedybet er kun afskåret fra den øvrige del af Limfjorden af en dæmning monteret med højvandsklapper. Højvandsklapperne har været i stykker i dele af 1998 og Ulvedybet har derfor haft samme vandstandsvariation som Limfjorden og stærkt forhøjet salinitet. Tidligere års stikprøver har vist saliniteter på under 10 %, hvor saliniteten i 1998 i en perioden var over 20 %. Variationen i saliniteten er vist i figur 9.

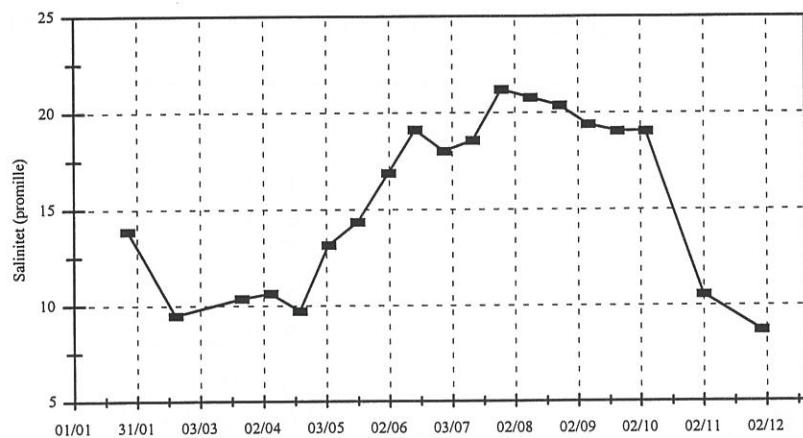

Fig 9. Salinitet 1998.

Vandbalanceen er beregnet ved at antage at vandvolumen er konstant på månedsbasis og at vandfraførslen derfor er den samme som tilførslen. Vandmængderne er korrigeret m.h.t. til nedbør og fordampning i henhold til paradigmaet.

Ferskvandstilførslen og vandets opholdstid i Ulvedybet er angivet i figur 10

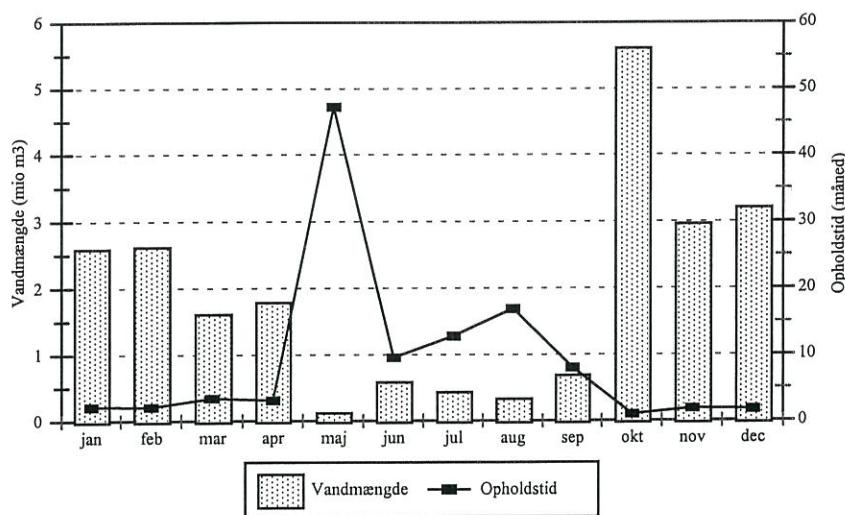

Fig. 10. Ferskvandstilførsel og opholdstid, 1998.

Det ses at vandtilførslen er meget lav i sommerperioden og at den teoretiske opholdstid er på over 4 år. Oktober 1998 var omvendt meget våd og opholdstiden falder til under 1 måned. Hele vandvolumen blev således teoretisk udskiftet i oktober 1998. Den gennemsnitlige opholdstid var 2,9 måneder i 1998. Opholdstiden forventes i 1998 at have været noget lavere end her angivet p.g.a. vandskiftet som følge af tidevandet.

1.4.2 Fosforbalance

Der blev i 1998 tilført 4,6 tons fosfor til Ulvedybet. Fraførslen blev udfra månedsmiddelværdier af fraførslen af vand og koncentrationen i afløbet beregnet til 3,8 tons fosfor i 1998 (bilag 9). Der var således en samlet tilbageholdelse på 0,8 tons fosfor i 1998. Det ses udfra månedsbalancen for fosfor (figur 11) at den største aflejring sker i november/december.

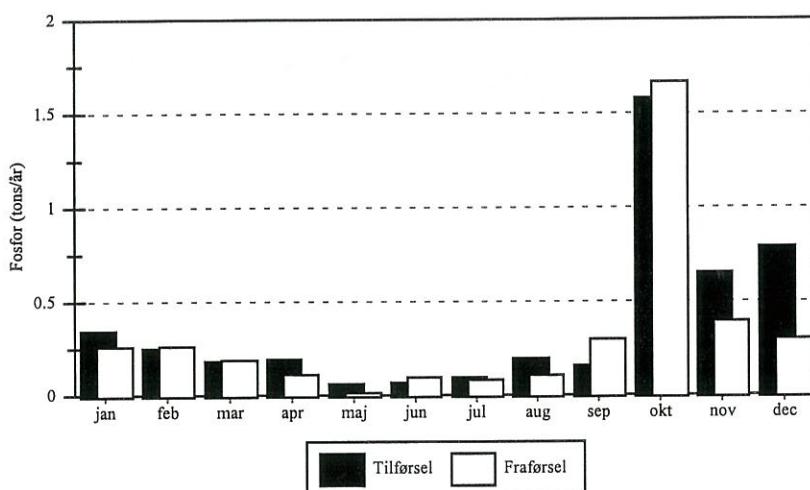

Fig. 11. Fosfor, tilførsel og fraførsel, 1998.

Koncentrationen af fosfor i de 2 tilløb varierer meget kraftigt over året. De maksimale koncentrationer som ses sidst på sommeren er ofte over 2 mgP/l (fig.12).

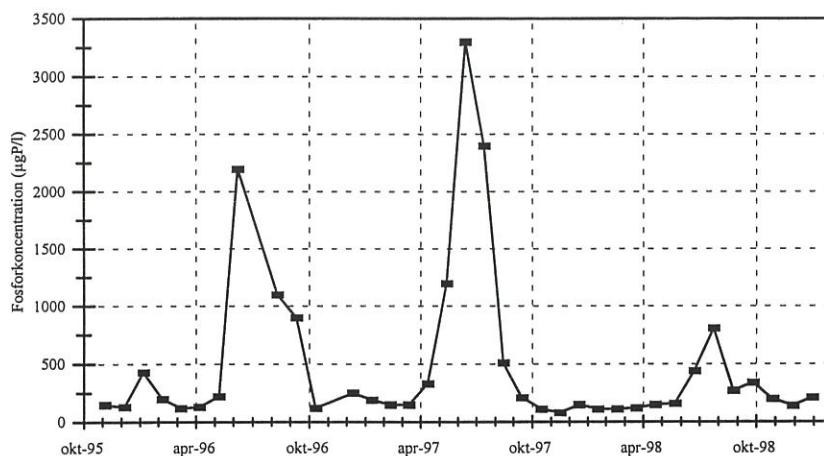

Fig. 12. Fosforkoncentration i Nørre Økse Kanal, 1996-1998.

Årsmiddelkoncentration har de sidste 3 år varieret fra 0,3-0,7 mgP/l for Nørre Økse Kanal og fra 0,1-0,3 mgP/l for Langeslund Kanal. Koncentrationen af fosfor i de 2 tilløb er væsentligt højere i tørre år end i våde, hvilket skyldes den mindre fortynding. Der er derfor ingen simpel sammenhæng mellem koncentrationen og transporten.

En stor andel af fosforet kommer til Ulvedybet som partikulært jernbundet fosfor og der er derfor en god sammenhæng mellem koncentrationen af jern og fosfor. Arealbidraget af fosfor er som nævnt tidligere meget højt i 1998.

1.4.3 Kvælstofbalance

Der blev i 1998 tilført 151 tons kvælstof til Ulvedybet. Fraførslen blev ud fra månedsmiddelværdier af fraførslen af vand og koncentrationen i afløbet beregnet til 55 tons kvælstof i 1998 (bilag 9). Der blev således fjernet 95 tons kvælstof i 1998. Det ses ud fra månedsbalancen (fig. 13) at de største mængder fjernes i vinterperioden mens tilførsel såvel som fraførsel er meget lave i sommerperioden.

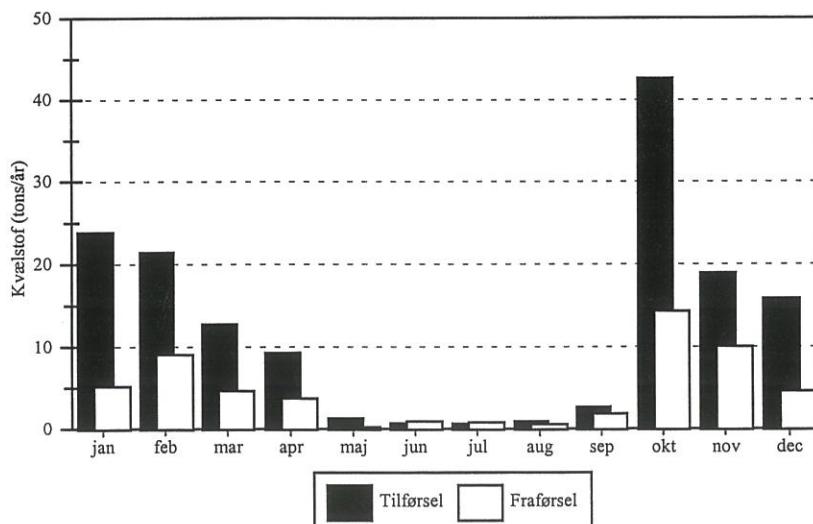

Fig. 13. Kvælstof, tilførsel og fraførsel, 1998.

Koncentrationen af kvælstof i Langeslund Kanal er lav hele året, hvilket kan skyldes, at en stor del af oplandet er ekstensivt dyrket samt en høj denitrifikation, som den høje jernkoncentrationen indikerer. Koncentrationen i Nørre Økse Kanal varierer meget kraftigt over året (Fig. 14).

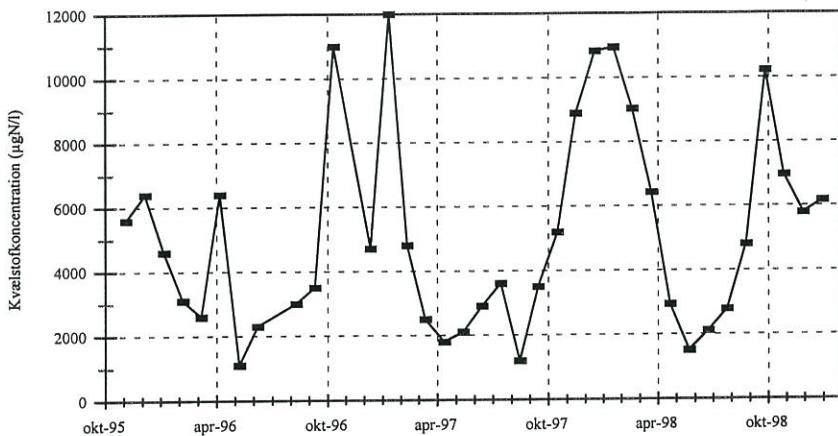

Fig. 14. Kvælstofkoncentration i Nørre Økse Kanal, 1996-1998.

De maksimale koncentrationer som ses om efteråret/vinteren er ofte over 10 mgN/l. Koncentrationerne i begge vandløb er meget lave i sommerperioden ofte mellem 1-2 mgN/l, hvilket svarer til bidraget fra naturarealer. De lave koncentrationer skyldes kraftig denitrifikation i de langsomme kanaler. Arealbidraget af kvælstof er på trods af den store denitrifikation væsentligt højere for Ulvedybet end for de øvrige marine områder i Nordjyllands Amt.

1.4.4 Jernbalance

Der blev i 1998 tilført 26 tons jern til Ulvedybet. Fraførslen blev ud fra månedsmiddelværdier af fraførsel af vand og koncentration i afløbet beregnet til 14 tons jern i 1998 (Bilag 10). Der var således en samlet tilbageholdelse på 12 tons jern i 1998. Det ses ud fra månedsbalance at den største aflejring sker i novenber-december (figur 15).

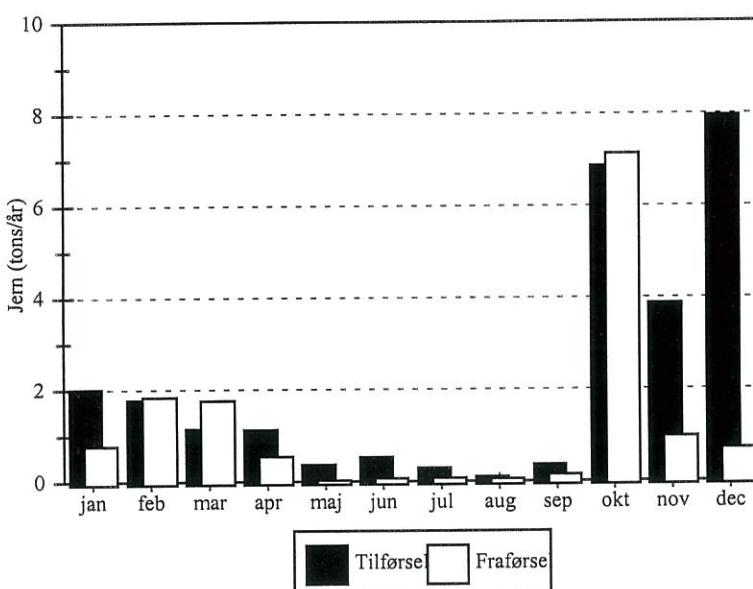

Fig. 15. Jern, tilførsel og fraførsel, 1998.

1.5 Udviklingen i miljøtilstanden

1.5.1 Fosfor

Niveauet af total-P i Ulvedybet er generelt meget højt. Den tidsvægtede middelværdi for hele 1998 er 190 µg/l, og sommermiddelværdien er 260 µg/l, hvilket svarer til en klassificering som hypereutrof. Årsvariationen i koncentrationen af total-P ser ikke ud til at afhænge af den eksterne belastning fra tilløb og opland (se fig.16).

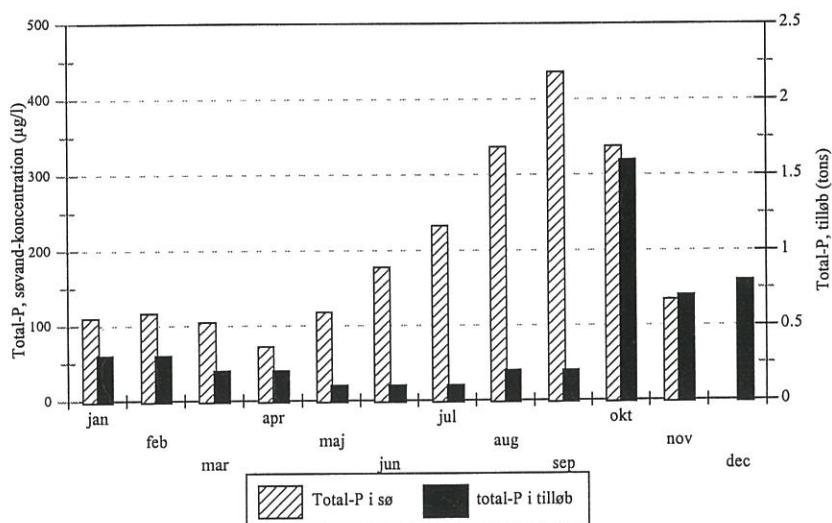

Fig. 16. Total-P i søvand og tilført total-P via tilløb.

Stigningen i koncentrationen af total-P sker parallelt med stigningen i salinitet op til 20 %, og fortsætter derefter med at stige indtil oktober måned (se fig.17).

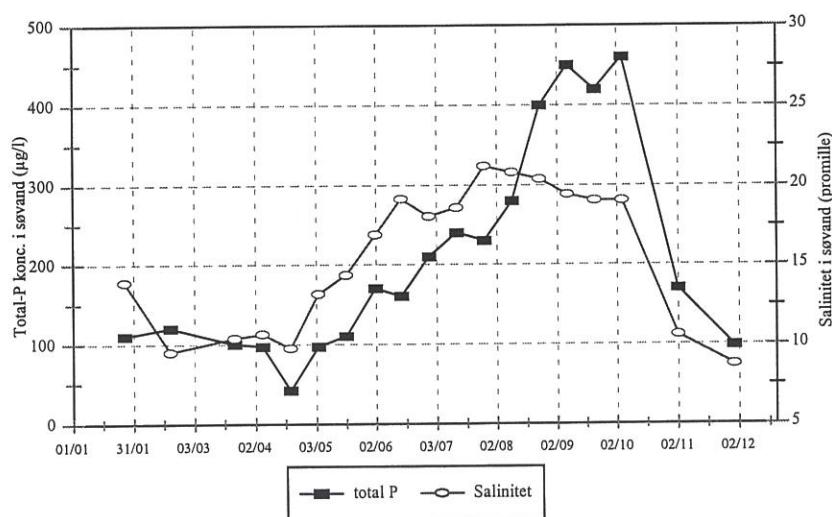

Fig. 17. Total-P og salinitet.

I oktober er vandskiftet meget højt, da der tilføres et vandvolumen fra kanalerne svarende til hele Ulvedybets volumen, og fosfor-niveauet i vandfasen falder brat, sammen med saliniteten.

Forklaringen på disse sammenhænge er, at fosfor frigives fra sedimentet, når der kommer havvand ind i Ulvedybet. Havvand er meget rigere på svovl-forbindelser end fersk vand, og der dannes tungtopløseligt FeS, så sedimentets jern-bundne fosfor frigives. Frigivelsen af fosfor i Ulvedybet ser ud til at fortsætte efter at saliniteten har stabiliseret sig på et højt niveau. Disse resultater stemmer overens med andre undersøgte lavvandede fjordområder (e.g. Kertinge Nor/Kerteminde Fjord, Havforskning nr. 43), hvor langt størstedelen af P-belastningen viste sig at være intern.

Vi har ingen opgørelse over belastningen af Ulvedybet fra rastende og ynglende fugle. En beregning foretaget i Kertinge Nor udfra fugletællinger viste at fuglenes bidrag til belastningen kun udgjorde under 1% af den samlede belastning, og flere andre undersøgelser viser samme tendens i andre lavvandede brakvandsområder, så måske er belastningen fra fuglene i Ulvedybet ikke så betydningsfuld som tidligere antaget.

Vores foreløbige konklusion er at fosforbelastningen til Ulvedybet i 1998, hvor området var stærkt saltvandspåvirket, hovedsageligt var intern, dvs. fra sedimentet. De næste års resultater vil belyse dette nærmere, og fosfor-niveauer ved forskellige saliniteter vil kunne sammenlignes.

Koncentrationen af opløst fosfat var under 20 µg/l frem til august, i perioder under detektionsgrænsen (5 µg/l). I september steg den til over 80 µg/l, indtil den faldt drastisk i løbet af november. Variationen igennem året ses på fig 18.

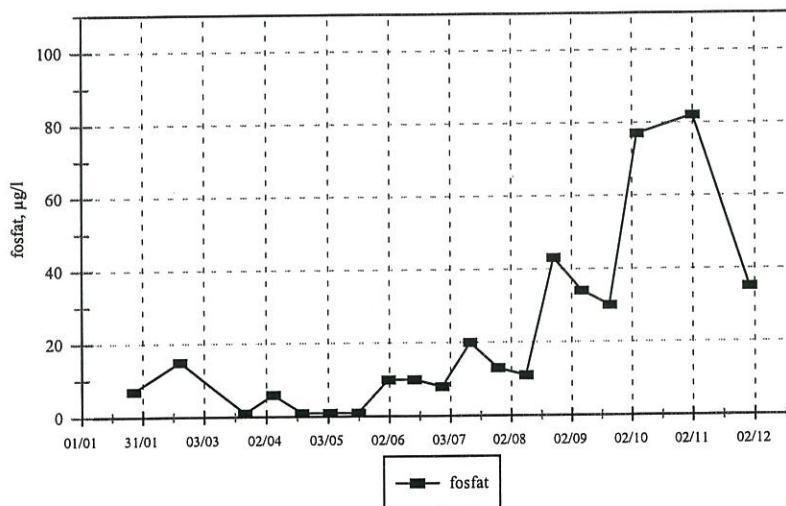

Fig. 18. Fosfatkoncentration.

1.5.2 Kvælstof

Årets variation i koncentrationen af total-N i Ulvedybet fulgte tilførslen (se fig.19).

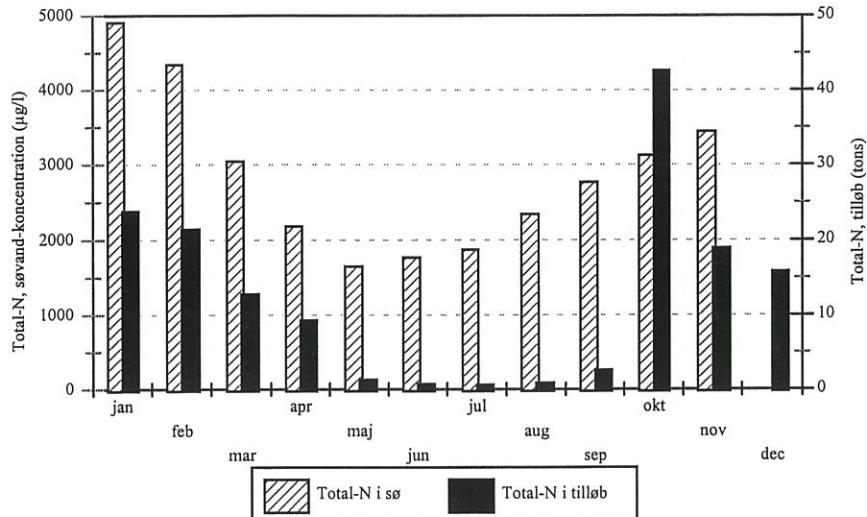

Fig. 19. Total-N i søvand og tilført total-N via tilløb.

Opløst kvælstof faldt til under detektionsgrænsen i juni hvor fytoplanktonbiomassen og dermed konsumptionen af tilgængeligt kvælstof steg. I oktober, da algebiomassen faldt, steg niveauet af opløst kvælstof tilsvarende, se fig.20.

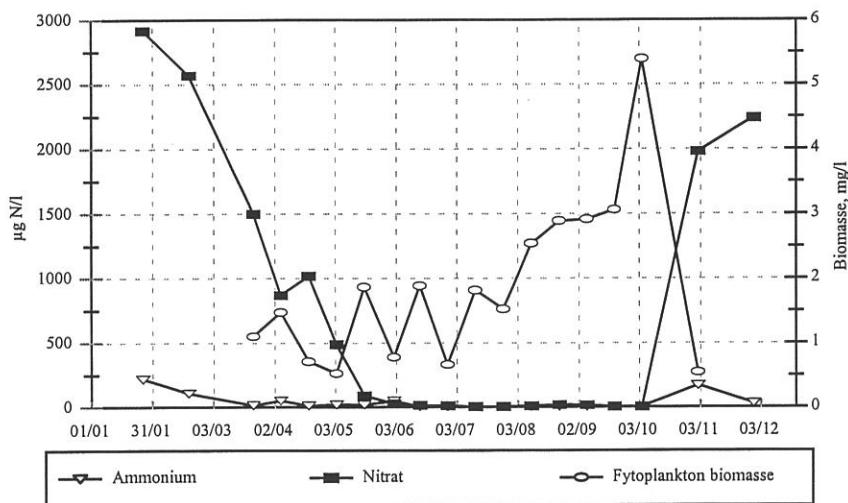

Fig. 20. Opløst kvælstof og plantepaplankton-biomasse.

N/P-forholdet i Ulvedybet (se fig.21) var meget lavt hele vækstsæsonen. Fra august til november var forholdet under 7 (vægtforhold), så planktonet kan betragtes som kvælstof-begrænset i denne periode, da forholdet er lavere end det forhold mellem N og P der findes i en normal celle, kaldet Redfield-forholdet. Ferskvandssøer er oftest fosfor-begrænsede, mens fjorde ofte er kvælstof-begrænsede.

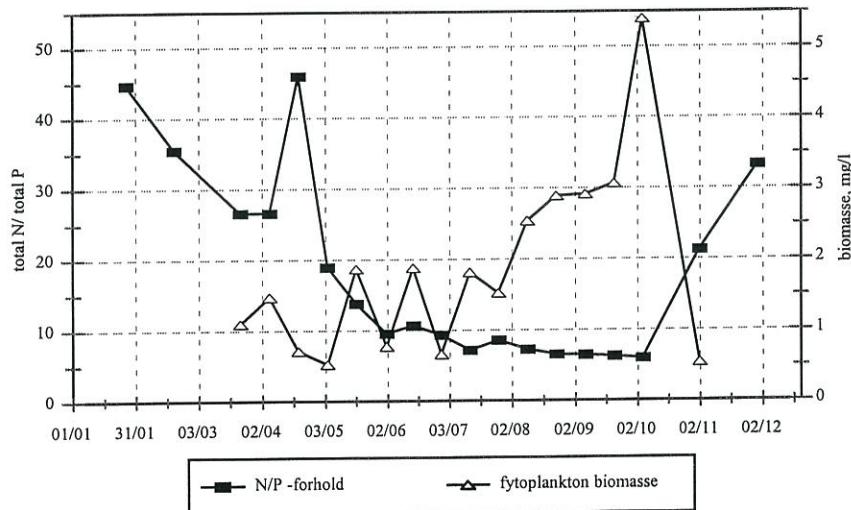

Fig.21. N/P-forhold og fytoplankton biomasse, 1998.

1.5.3 Øvrige vandkemiske og -fysiske parametre

pH varierede kun lidt igennem året, den lå mellem 8 og 8,6.

Vandtemperaturen er høj i Ulvedybet om sommeren på grund af den ringe dybde. Sommermiddeltemperaturen var 16°C, med maksimum på 24° C i juni.

1.5.4 Sigtdybde og klorofyl a.

Sigtdybden var 0,7 m i tidsvægtet årsgennemsnit, og 0,6 m i sommermiddel. Alle observationer var under 1 m, undtagen en enkelt d. 20. april med sigt til bunden. Ulvedybet levede således op til sin målsætning om sommermiddelsigtdybde på 0,5 til 1m.

Koncentrationen af klorofyl a var relativt høj: 82 µg/l i sommermiddel.

1.5.5 Planteplankton

Biomassen af planteplankton er meget lav i Ulvedybet, når man tager næringsstof-niveauet i betragtning. Den lave sigtdybde og vandets grønne farve og høje klorofyl-indhold indikerer også en høj biomasse. Tætheden af celler er da også meget høj, over 1,6 mio celler/l i gennemsnit. Biomassen er totalt domineret af en coccal picoplanktonisk alge, som mäter ca 1 µm i diameter. Cellernes ringe størrelse medfører en effekt på sigtdybden der er meget større end biomassen indikerer.

Biomassens variation igennem året og fordelingen på algeklasser ses på fig.22. Niveauet er svingende frem til august, hvor biomassen bliver stabil frem til biomasse maksimum i oktober. Derefter falder biomassen drastisk. Faldet i biomassen efter maksimum kan forklares ved den kraftige vandgennemstrømning i oktober, hvor algerne bliver skyllet væk, samtidig med at

lavere temperaturer og nedsat lys begynder at hæmme væksten.

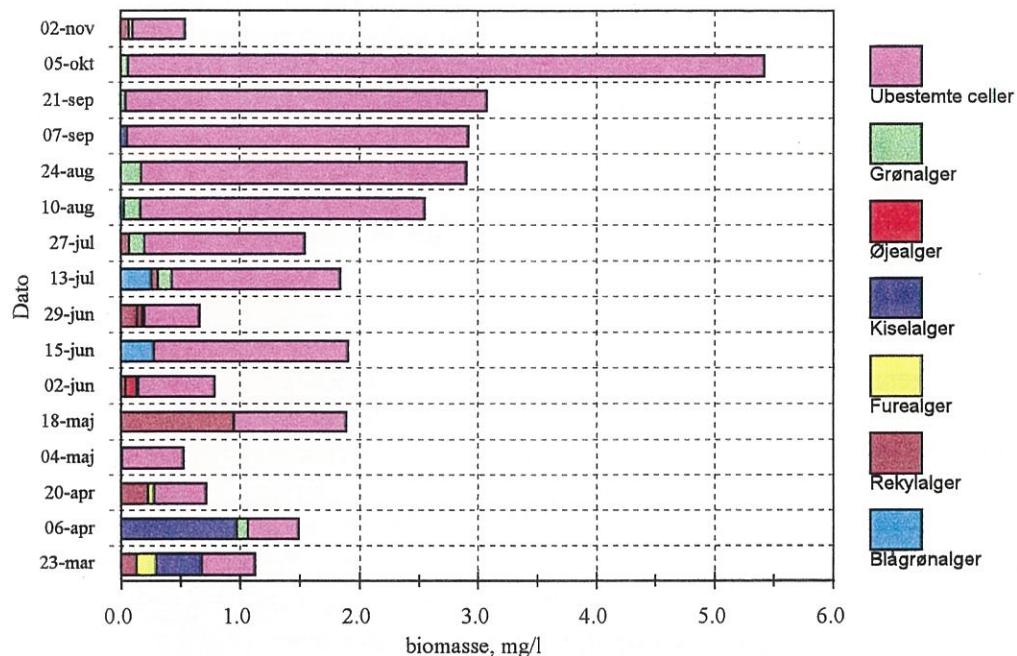

Fig. 22. Plantoplankton-biomasse for hvert tilsyn, 1998.

Den relative biomasse af de forskellige algeklasser er vist på fig. 23. Betegnelsen "ubestemte celler" dækker over den cocciale picoplanktoniske alge, i nogle prøver med et lille islæt af små flagellater (mindre end 3 µm).

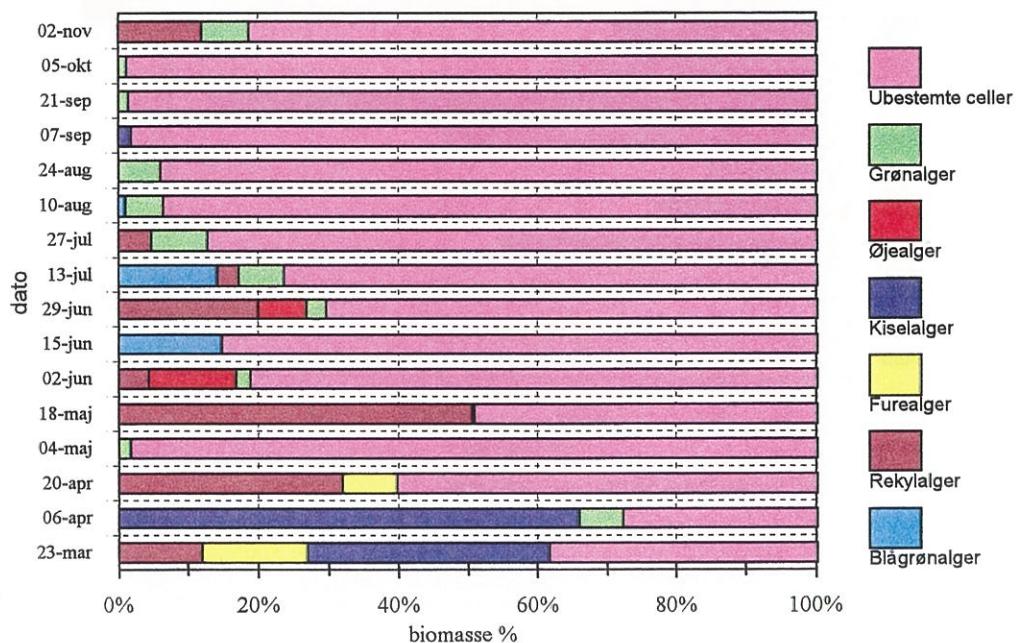

Fig. 23. Relativ biomasse.

Det taksonomiske tilhørsforhold af den dominerende alge er ikke fastslået, men fluorescensen minder om en grønalges. Arten kræver undersøgelser i elektronmikroskop for identificering.

I det tidlige forår har kiselalgerne en vis betydning, det er små centriske arter. Frem til midt på sommeren udgør *Rhodomonas minuta* og andre små rekylalger en del af biomassen. De forsvinder helt efter prøvetagningen d. 27. juli, hvor saliniteten er steget til over 20‰, og kommer først tilbage i november, hvor saliniteten igen er lav. De blågrønalger der er fundet i Ulvedybet var coccale ikke-kolonidannende picoplanktonorganismer. Grønalgerne er overvejende *Chlorella sp.*. Øjealgerne er en *Eutreptia sp.*

Det er slående at næsten udelukkende meget små alger er repræsenteret i Ulvedybet.

1.5.6 Dyreplankton

Udviklingen igennem året og fordelingen på organismegrupper af dyreplankton-biomassen er vist på fig. 24. Den relative betydning af de forskellige grupper ses på fig. 25. Det ses at Cladocera og cyclopoide copepoder spiller en vis rolle i foråret ved de lave biomasser. Overordnet er biomassen dog totalt domineret af calanoide copepoder. Der er to arter i Ulvedybet: *Eurytemora affinis* og *Acartia tonsa*, som begge kan klare store udsving i salinitet. *Acartia* ses ofte ved højere saliniteter end *Eurytemora* (Green, 1968), og vi ser da også at *Eurytemora* dominerer i foråret, men *Acartia* overtager når saliniteten stiger. Cladocéerne og de cyclopoide copepoder klarer sig dårligt ved de høje saliniteter.

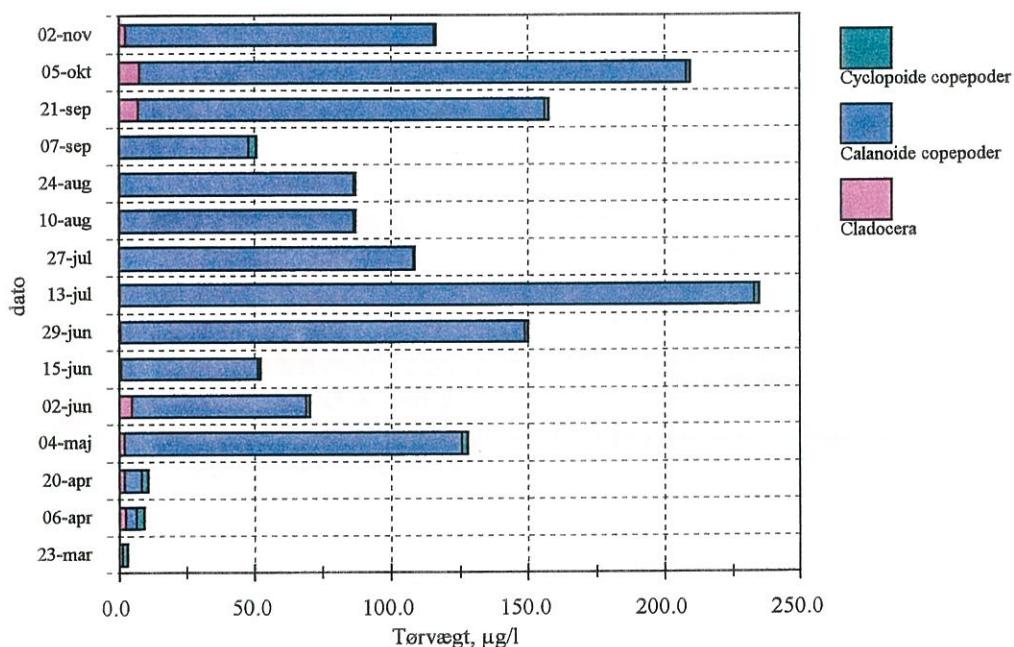
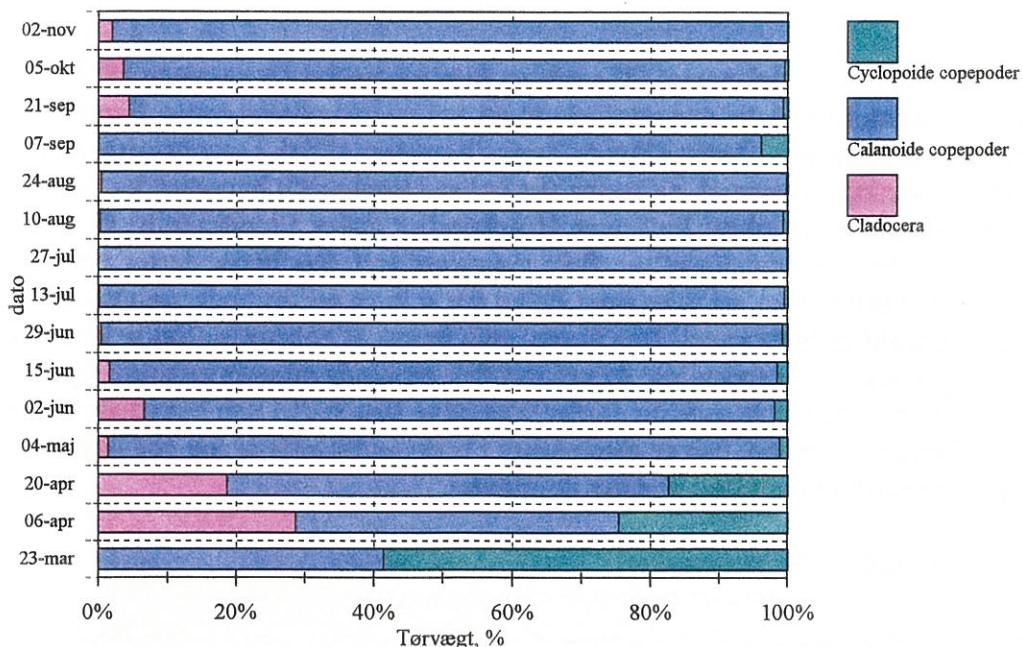

Fig. 24. Dyreplankton-biomasse, tørvægt.

Fik. 25. Relativ dyreplankton-biomasse.

1.5.7 Mysider

I brakvandsområder spiller mysiden *Neomysis integer* ofte en central rolle i fødenettet og dermed i økosystemets struktur. Antallet af mysider er generelt positivt korreleret med algebiomasse, fordi mysiderne æder zooplankton, og fordi de samler detritus ved bunden og udskiller næringssalte derfra i vandfasen. Undersøgelser af mængden af mysider indgår ikke i overvågningsprogrammet, men mysider var bifangst ved fiskeyngelundersøgelsen, så et forsigtigt overslag over mængden kan angives. Det er tvivlsomt om tallet repræsenterer den reelle tæthed, men det kan bruges i en sammenligning mellem sører og over en årrække. Mysiderne fanget ved fiskeyngelundersøgelsen i 1998 havde vådvægten 1.0 g /m³ filtreret vand.

1.5.8 Undervandsplanter

Bundvegetationen i Ulvedybet var i 1998 veludviklet på lavt vand. Ned til en meters dybde var omkring en tredjedel af bunden dækket af vandplanter. Vi fandt også vandplanter på de dybeste steder i søen, men dækningsgraden var her kun få procent. Det relative plantefyldte volumen i Ulvedybet var 9% på lavt vand, på under 50 cm's dybde. I søen som helhed var det relative plantefyldte volumen ca. 2%.

Artdiversiteten for planter i Ulvedybet var meget lav. Bundvegetationen var totalt domineret af almindelig havgræs, med enkelte eksemplarer af langstilket havgræs og krølhårstang. Vi fandt ingen spor af kransnålalger, selvom der tidligere har været en stor og artsrig population (Helle Nielsen, pers com). Sumpvegetationen bestod af tagrør og strandkogleaks. Rørskoven bredte sig generelt kun få meter ud i vandet fra den tørre bred, så den udgjorde kun en meget lille del af søens areal.

1.5.9 Fiskeyngel

Bestanden af fiskeyngel i Ulvedybet blev undersøgt i sommeren 1998 i henhold til det nye program, hvor dette gennemføres hvert år i overvågningssøerne. Fangsten var på ca. 10 fisk/m³ i gennemsnit. Der var kun to forskellige arter af fisk i yngelstørrelse. Over 90 % af individerne var kutlingeyngel, og resten var voksne trepiggede hundestejler. Vi fangede ingen hundestejleyngel eller voksne kutlinger. Hundestejler gyder, i modsætning til de klassiske fangstfisk i fiskeyngelundersøgelser, flere gange om året. Der burde derfor være yngel i flere størrelser hele sommeren, og ikke være risiko for at have udført undersøgelsen for tidligt eller for sent i forhold til årets yngel. Den manglende angst af voksne kutlinger kan forklares ved fiskenes opholdssted i vandsøjen: de voksne fisk vil sandsynligvis opholde sig nær bunden eller langs bredden i rørskoven, og derfor ikke blive fanget ved den benyttede metode.

Dominans af små fisk er almindeligt i brakvandsområder, og ved høje fosfor-niveauer er det ofte hundestejlerne der dominerer.

1.5.10 Det biologiske sammenspil

Ulvedybet er generelt præget af en lav artsdiversitet indenfor alle de undersøgte organismegrupper.

Zooplankton ser ikke ud til at kunne kontrollere fytoplankton. Variationerne i biomasserne af fytoplankton og zooplankton er ikke indbyrdes afhængige. Der er meget lidt zooplankton i økosystemet, zooplankton/fytoplankton ratioen (tørvægt) er kun 0,56 mod f.eks. 6,31 i Hornum Sø. Copepoderne, der dominerer, spiser fortrinsvis alger mellem 5 og 20 µm, og har derfor et dårligt fødegrundlag i de helt små alger. Rekylalgerne betragtes derimod som god mad for copepoder, så man kan forestille sig, at den stående biomasse af rekylalger ville være større, hvis den ikke blev græsset.

Tilstedeværelsen af hundestejler og mysider tyder på et kraftigt prædationstryk på copepoderne. Hundestejler og mysider har i andre undersøgelser vist sig at have en synergistisk effekt på zooplanktonbestanden, idet mysiderne præderer på de juvenile stadier af copepoderne, og hundestejleynglen på de voksne. Hundestejler gyder endvidere flere gange om året, så prædationstrykket fra ynglen kan være høj i hele vækstsæsonen.

1.6 Sammenfatning og konklusioner

1998 var sandsynligvis et atypisk år i Ulvedybet, fordi problemer med sluseklapperne resulterede i store udsving i saliniteten, med meget høje maksimumsværdier. Artsammensætningen og dynamikken i plankton var tydeligt påvirket af disse udsving. Den meget høje fosfor-belastning var sandsynligvis også til dels et resultat af dette. De næste års undersøgelser vil give et sammenligningsgrundlag, og fiskeundersøgelser samt sedimentundersøgelser vil forhåbentlig kaste lys over mange uklare punkter. En sammenfatning af årets resultater på stikordsform er:

- Lav artsdiversitet for fytoplankton, planter og fisk.
- Lav sigtdybde
- Sparsom undervandsvegetation.
- Meget høj fosfor-belastning, som fortrinsvis er intern.
- Høj kvælstof-belastning, som fortrinsvis er ekstern.
- Lavt N/P forhold

2 Hornum Sø

2.1 Indledning

Hornum sø ligger vest for Støvring i et åbent, landbrugspræget og kuperet terræn. Ved søens sydlige del findes et mindre moseareal. Resten af søens bredareal kan karakteriseres som vedvarende græs, tilplantede arealer og en enkelt dyrket mark.

Der foreligger ikke tilgængelige undersøgelser vedrørende Hornum sø fra før 1981. Søen indgår i vurderingen af sure og forsuringstruede sører (Rebsdorf og Nygaard 1991). Det konkluderes heri, at Hornum sø hører til den gruppe af sører, hvor det ikke er muligt at påvise en tendens til forsuring.

Søen er karteret af Nordjyllands amt i 1983. Bundvegetationen blev bedømt langs 3 transekter. Rørsumpen var på dette tidspunkt indtil 25 m bred og domineret af rørgræs. Undervandsvegetationen var domineret af isoetider, kildemos og Nitella sp. Vegetationens dybdegrænse var mellem 2,0 m og 2,3 m. Oplysninger om vegetationen på dybder over 2,25 m blev dog angivet som utilstrækkelige til at fastsætte endelige dybdegrænser. Det blev vurderet, at søen på dette tidspunkt var under eutrofiering, idet vandkemi og fytoplankton antydede en mere eutrof tilstand end bundvegetationen (Bjørnsen et al., 1983).

Hornum sø er målsat som A2 (badevand), B (naturligt og alsidigt dyre- og planteliv) med baggrundstilstand: "Næringsfattig, sur, lobeliesø". Kravet til sommersigtdybde er større end 2 meter (Kvalitetsplan for vandløb og sører, 1995).

År	Sigtdybde (m)*	Fytoplankton biomasse (mg/l)*	Zooplankton bio- masse (µgDW/l)*	Total fosfor (µg/l)*	Dybdegrænse, mos- ser (m)	Relativ Plantedæk- ket Areal (%)
1989	1,8	19,9	690	66		
1990	1,1	28,7	88	74		
1991	2,7	3,34	598	27		
1992	2,3	12,9	690	38		
1993	2,4	0,4	323	29	bund (>2,6)	61
1994	1,8	12,0	735	114	bund (>2,6)	40
1995	1,7	2,9	336	55	bund (>2,6)	77
1996	1,7	4,9	440	58	bund (>2,6)	64
1997	1,3.	16,5	510	75	2,0	34
1998	1,7	1,2	308	63	bund (>2,6)	40

Tabel 2: Samleskema med nøgletal for Hornum sø i overvågningsperioden. * angiver tidsvægte sommermiddelværdier.

2.2 Klimatiske forhold

De klimatiske forhold for Nordjylland i 1998 er beskrevet i afsnit 1.2.

2.3 Oplandsbeskrivelse

Oplandet til Hornum Sø er 8,87 km². Topografisk fremstår oplandet som et bølget moræneplateau. Tidligere blev Hornum Sø afvandet gennem en grøft, der nu er blokeret og hermed uvirksom. Moræneplateauet er dannet under den sidste nedisning, Weichsel. Der foreligger ingen spydkartering over området, men moræneaflejringerne består primært af morænesand. Søen ligger i kote 45 m.o.h.

Hydrologisk er oplandet til Hornum Sø en del af Kærsmølle Å-system. Søen ligger i et 3. ordens opland, der løber til Guldbækken, som løber til Kærsmølle Å.

2.3.1 Oplandskarakteristik- og beskrivelse

Et kort over pløjelaget (de øverste 20-30 cm) ses i bilag 31. Det består af finsandet jord 37 %, lerblandet sandjord 27 %, grovsandet jord 24 % og 11,8 % ikke kortlagt. Det ikke kortlagte areal er ca. 85 % skov. Arealanvendelsen ud fra corine ses på bilag 29, og viser at 91 % af oplandet er dyrket og resten er 8 % skov og 1 % er søen.

2.4 Vand- og næringsstofbalancer

2.4.1. Vandbalance

Hornum Sø er beliggende i den øverste del af oplandet til Kærs Mølleå. Hornum Sø står ikke i direkte forbindelse Kærs Mølleå, idet søen hverken har til- eller afløb. Det er derfor ikke muligt, at opstille detaljerede vand- og næringsstofbalancer i henhold til paradigmaet.

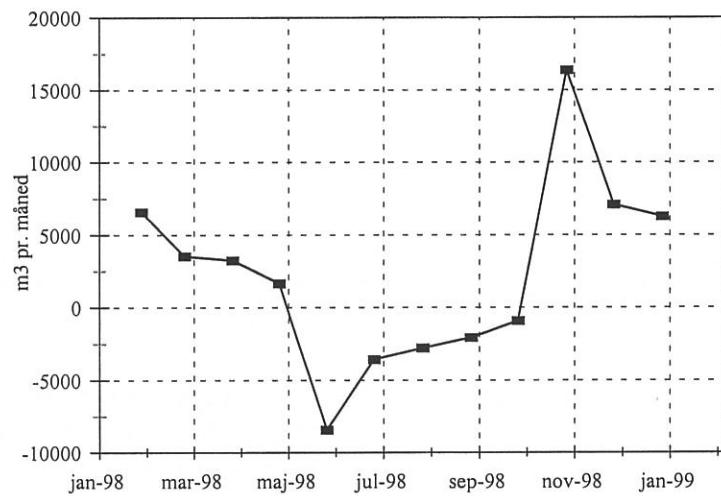
Der er opstillet en vandbalance på måneds- og årsbasis hvor nedbør, fordampning, vandstandsændringer samt afstrømningen fra det åbne land indgår, se bilag 32 og 33.

Der antages:

- at være et frit grundvandsmagasin, som står i direkte kontakt til søen.
- at det topografiske opland er lig grundvandsoplantet.

Årsbalancen for søen ses i tabel 3 samt bilag 32. Som udtryk for netto vandtilførsel/fraførsel ses magasinændringen pr. måned afbildet på fig. 26.

Vandbalance ($10^6 \text{ m}^3/\text{år}$)	
Vandtilførsel	1,566
Nedbør	0,108
Total tilførsel	1,675
Vandfraførsel	1,595
Fordampning	0,053
Magasinændring	0,027
Total fraførsel	1,648

Tabel 3.

Fig. 26. Netto vandtilførsel/fraførsel pr. måned i 1998.

Vandspejlet og dermed søens vandvolumen har siden 1994, som var meget nedbørsrig, ligget på et højt niveau sammenlignet med perioden 1991-1993, se fig. 27.

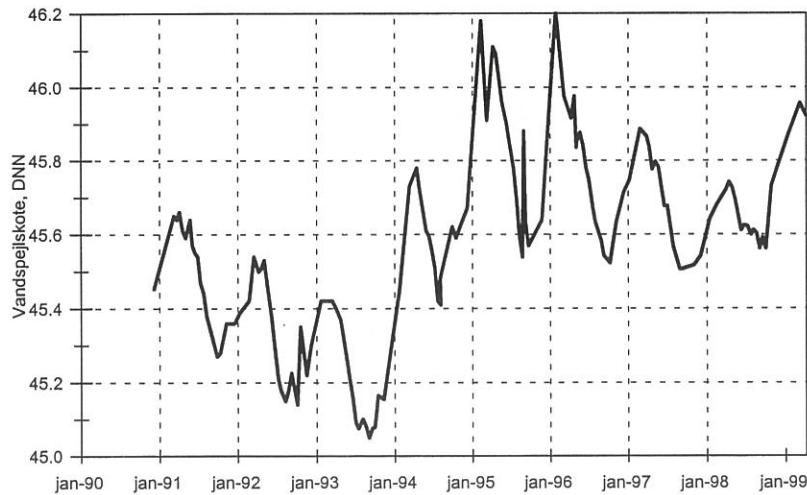

Fig. 27. Vandspejlskote 1990 - 1999.

Dette afspejles endvidere i opholdstiden, som er lav i perioder med meget nedbør, se fig. 28.

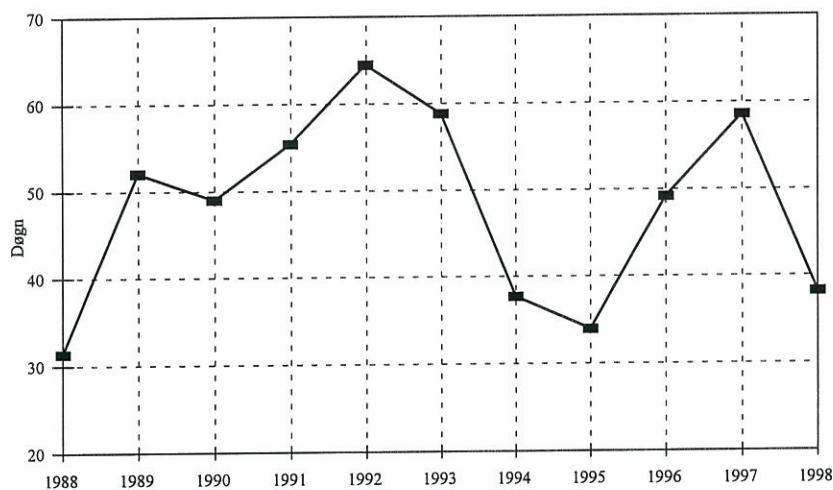

Fig. 28. Opholdstid Hornum Sø 1988- 1998.

De klimatiske forhold som har betydning for vand- og næringsstofbalancen er beskrevet generelt for Nordjyllands Amt i afsnit 1.2.

2.4.2. Kvælstof- og fosforbalance

Vand-, kvælstof- og fosfortilførsel fra det åbne land er beregnet som umålt opland med det målte opland til Kær Mølleå som reference. Det 6,88 km² store opland til Hornum Sø er en del af det målte opland til Kær Mølleå på 100,99 km².

I opgørelsen af kvælstof- og fosforbelastningen er der kun regnet med bidrag fra det åbne land samt atmosfærisk deposition på søen, idet der ikke er punktkilder eller bidrag fra spredt bebyggelse i oplandet. Søen bliver brugt til badning, men der er ikke foretaget en vurdering af et evt. bidrag herfra. De anvendte værdier for atmosfærebidrag er 15,0 kg N ha⁻¹ år⁻¹ og 0,10 kg P ha⁻¹ år⁻¹.

Belastningen med kvælstof og fosfor ses af tabel 4.

Næringsstofbelastning 1998	Kvælstof (kg/år)	Fosfor (kg/år)
Åbne land bidrag	8597	90
Atmosfærebidrag	168	1
Total belastning	8765	91

Tabel 4.

Bidraget fra det åbne land udgør for kvælstof og fosfor hhv. 98 % og 99 % af den totale belastning.

Den totale belastning i perioden 1988 - 1998 er beregnet i bilag 34, og ses afbildet på fig. 29.

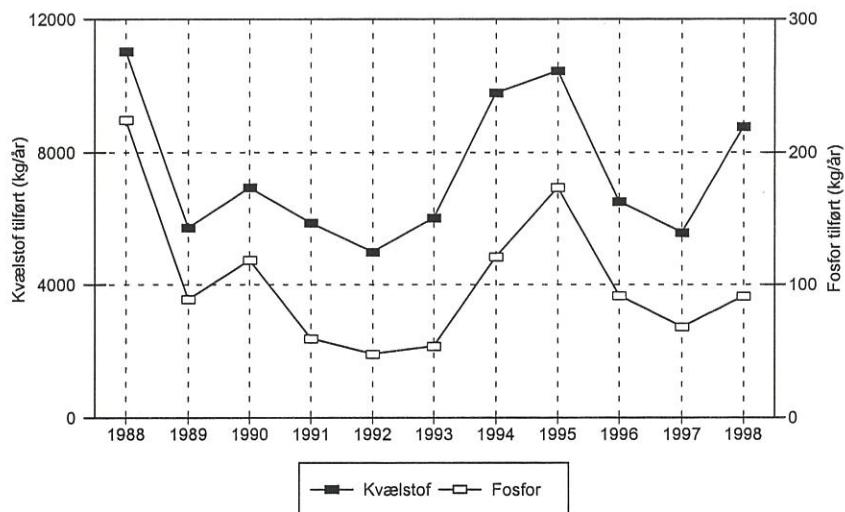

Fig. 29. Belastning med kvælstof og fosfor 1988- 1998.

Næringsstofbelastningen er i høj grad bestemt af nedbørsmængden, idet stort set hele belastningen kommer fra åbent land. Det ses, at kvælstofbelastningen igen er på et højt niveau efter to nedbørsfattige år med relativ lav kvælstofudvaskning. Fosforbelastningen er ikke steget tilsvarende og er på et lavere niveau end det kunne forventes ud fra nedbørsmængden.

Belastningen opgjort på månedsbasis ses i bilag 35 samt på fig.30. Den store nedbørsmængde i oktober resulterede i øget tilførsel af kvælstof og fosfor.

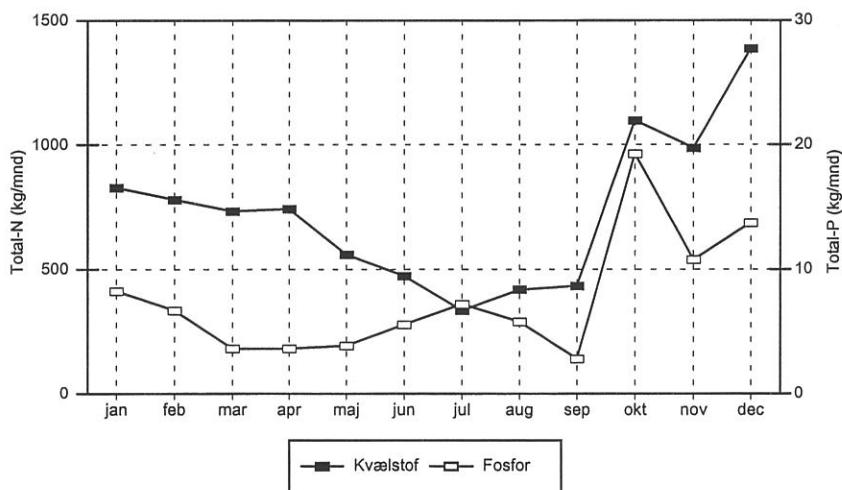

Fig. 30. Månedsbelastning 1998.

2.5 Udviklingen i miljøtilstanden

2.5.1 Fosfor

Niveauet af totalfosfor i Hornum Sø placerer den i gruppe 2 i DMU's inddeling af danske søer, hvor gruppe 1 er de mest næringsfattige, og der er 5 grupper (Kristiansen et al. 1992).

Variationerne i 1998 i koncentrationen af total-P og fosfat er vist i fig. 31. Fosfat-koncentrationen var generelt lav, og i perioder under detektionsgrænsen ($5\mu\text{g/l}$).

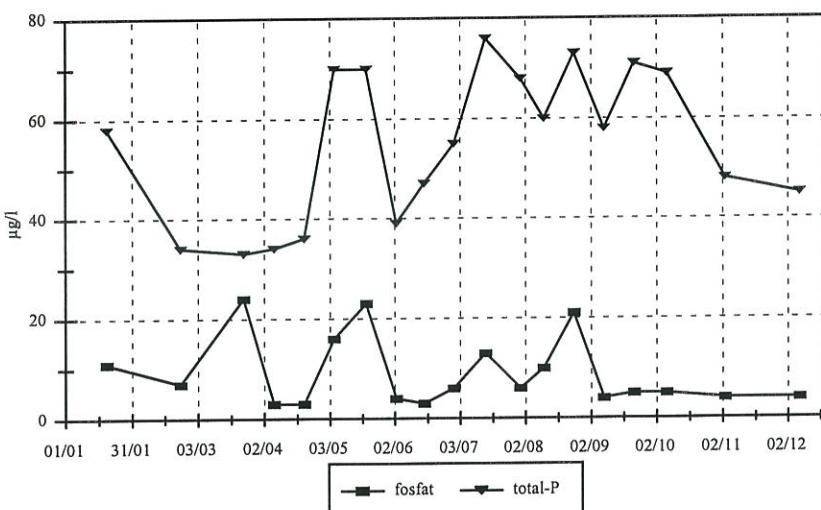

Fig. 31. Fosforkoncentration.

Fig 32 viser hvordan søens fosforkoncentration og fosfortilførslen har ændret sig igennem overvågningsperioden. Koncentrationen af fosfor i Hornum sø ser ud til i nogen grad at afhænge af den beregnede eksterne tilførsel.

I de tørre år 1991-93 var total-P niveauet i søen lavt, svarende til en placering i DMU's inddeling i gruppe 1, de mest næringsfattige søer. Afstrømningen, og dermed den beregnede tilførsel, var tilsvarende lave i de år.

I 1995 var afstrømningen og søens fosforkoncentration meget høje, men faldet i den beregne-de tilførsel fra 1995 til 1996 har ikke givet et tilsvarende fald i søens fosfor-niveau, og en bedring i søens tilstand. Dette kan ikke umiddelbart forklares med intern belastning, da fosforpuljen i sedimentet, bestemt ved sedimentanalyser i 1994, er lille, og der altid er registreret god iltning helt til bunden af søen.

Den reelle tilførsel til søen vil være afhængig af dyrkningspraksis, især på de stejle skråninger lige ned til søen. Det er således ikke umuligt at fosfor-koncentrationen i Hornum Sø afhænger direkte af tilførslens størrelse, som vi ikke kender.

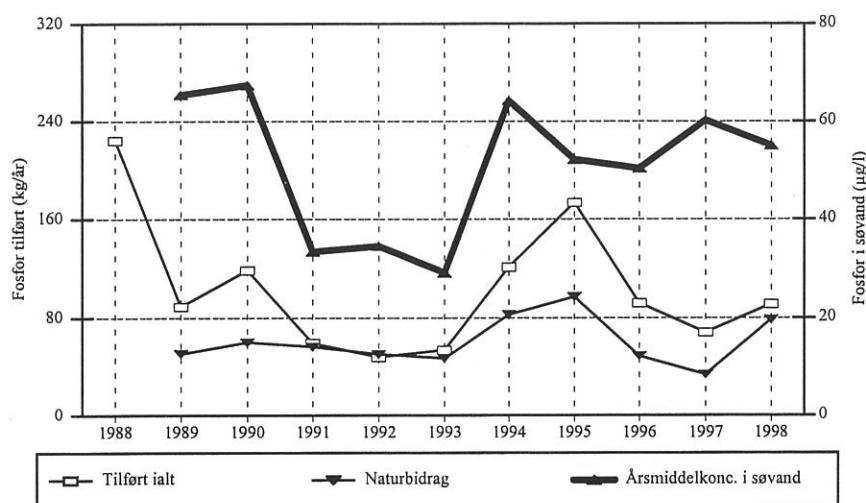

Fig. 32. Fosfortilførsel og koncentration i søvand, 1988-1998.

2.5.2 Kvælstof

Variationen i koncentrationen af kvælstof i 1998 er vist på fig. 33. Koncentrationen af opløst kvælstof faldt til meget lave værdier i juni, og var i perioder under detektionsgrænsen (10 µg/l). N/P-forholdet faldt i løbet af foråret til under 20 (vægtforhold), hvilket giver en forøget risiko for blågrønalgeoplomstringer (Sandgren, 1988). Plankton var dog ikke direkte kvælstofbegrænset, da forholdet ikke kom under 7.

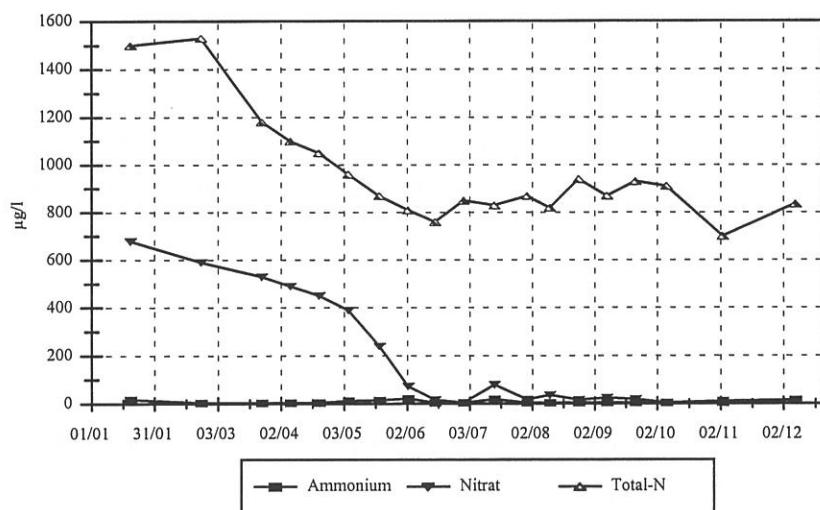

Fig. 33. Kvælstofkoncentration i Hornum Sø.

Tidsserier viser ikke nogen entydig udvikling i koncentration af kvælstof i overvågningsperioden.

2.5.3 Øvrige vandkemiske og -fysiske parametre

pH i Hornum sø varierede mellem 6,7 og 8,2. Lange tidsserier viser, at Hornum sø ikke er truet af forsuring.

2.5.4 Sigtdybde og klorofyl

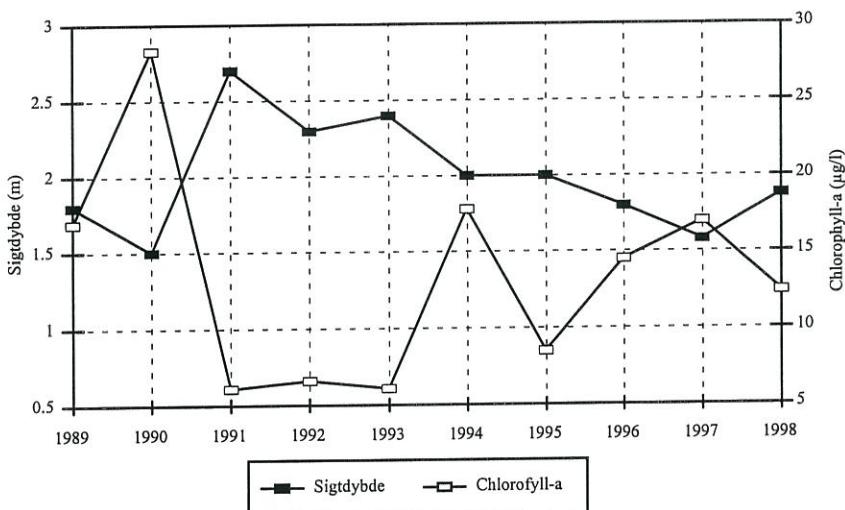

Fig..34. Sigtdybde og klorofyl-a koncentration. Tidsvægtede sommermiddelværdier..

Søens tilstand udtrykt i sigtdybde og klorofyl-a hænger tæt sammen med fosfor-koncentrationen (se fig.34 og fig.32). Årene 1991 til 1993 var ”gode” år med høj sigtdybde og lav fytoplanktonbiomasse. Målsætningen for sigtdybde på over 2 meter i sommermiddelværdi var opfyldt i de tre år. I de følgende år har tilstanden i søen været forringet i forhold til dette. Om årene forud for overvågningsprogrammets start viser undersøgelser fra 1981, at en tilstand med lav sigt og vandblomst af blågrønalger om sommeren har været gældende i en årrække.

2.5.5 Plantoplankton

Biomassen af fytoplankton i Hornum sø i 1998 var meget lav i forhold til de foregående år. Sommermiddelbiomassen var den næst-laveste i hele overvågningsperioden (se tabel 2 s. 25).

Variationerne i biomassens størrelse og sammensætning ses på fig.35 og fig.36. Der observeredes to biomasse maksima, et i juli og et i september.

Den lave biomasse i foråret udviklede sig fra gulalgedominans, hvilket ses ofte om foråret og efteråret i næringsfattige søer, til grønalgedominans. Grønalgerne var chlorococcace, i begyndelsen forskellige fritlevende arter og til sidst den kolonidannende Sphaerocystis. Picoplanktoniske blågrønalger bidrog til biomassen det meste af foråret.

Inden sommerens furealgepopulationer tog overhånd, var rekylalgen Rhodomonas minuta i en kort periode dominerende. Det ses ofte, at rekylalger udvikler kortvarige maksima på forskellige tidspunkter af året i mellemrummet mellem andre algegruppens dominans.

Furealgerne, der dominerede om sommeren, var Ceratium furcoides og en nogen furealge, kaldet Gymnodinium sp.. Gymnodinium udgjorde julis biomasse maksimum. Ceratium furcoides forveksles nemt med Ceratium hirundinella, men adskiller sig fra denne i pladestrukturen. Kun nogle få individer af Ceratium hirundinella sås i 1998.

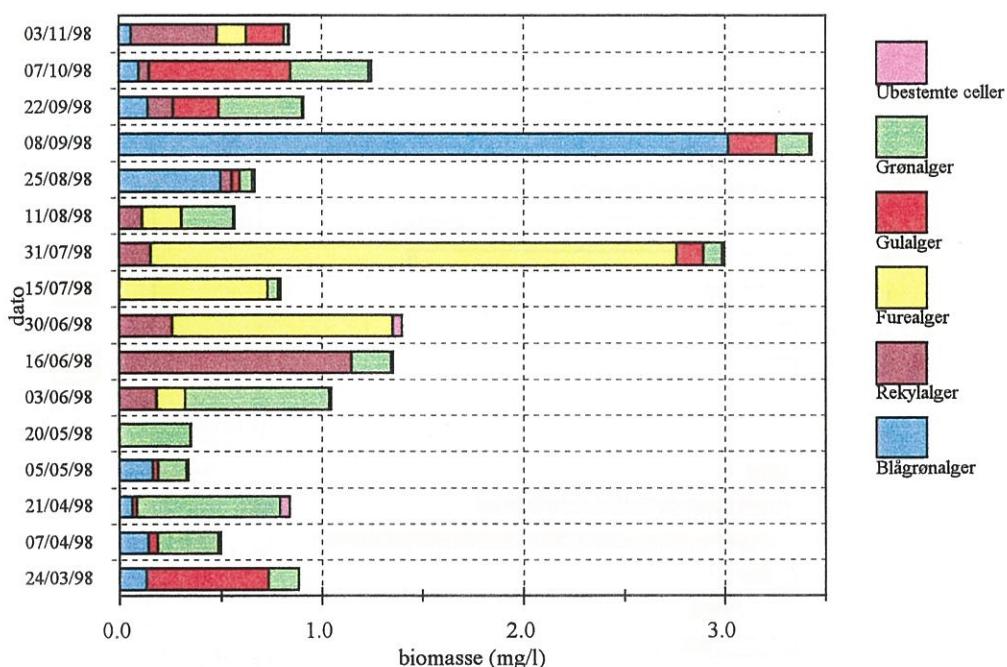

Fig. 35. Fytoplanktonbiomasse for hver prøvetagning, 1998.

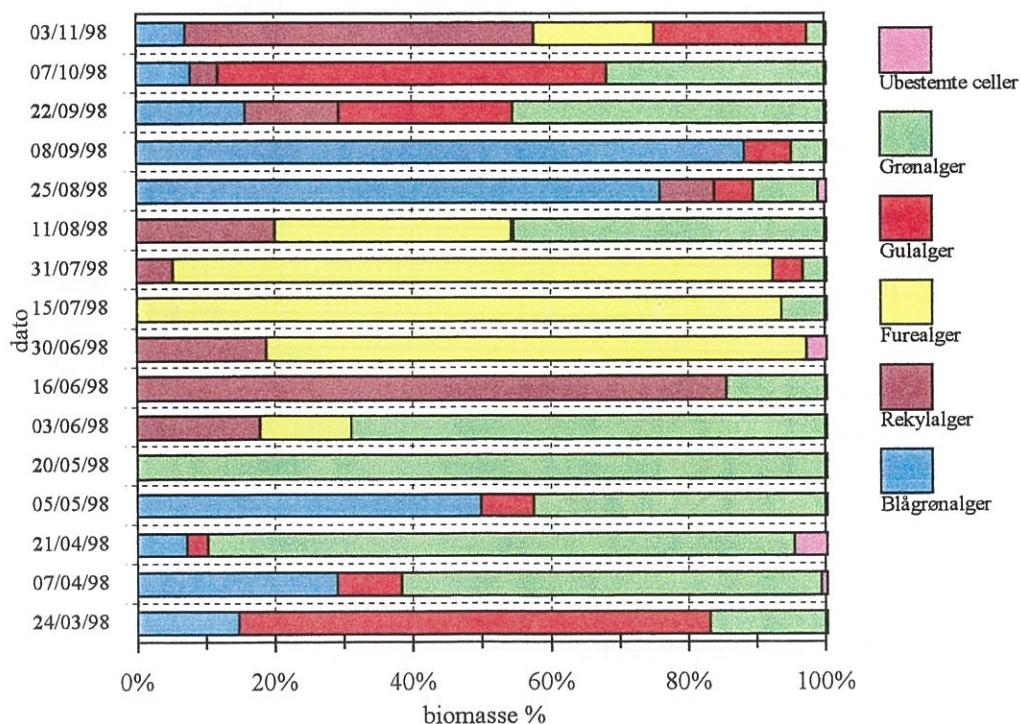

Fig. 36. Relativ fytoplanktonbiomasse for hver prøvetagning, 1998.

Det andet biomassemaximum udgjordes af den trådformede blågrønalge *Anabaena*. Efterårets fytoplankton var blandet, men med et stærkt element af gulalger.

I alt 51 arter registreredes i Hornum Sø. Der sås ingen decidederede renvandsarter, men den

overordnede sammensætning af plankton er typisk for en oligotrof eller mesotrof sø.

2.5.6 Dyreplankton

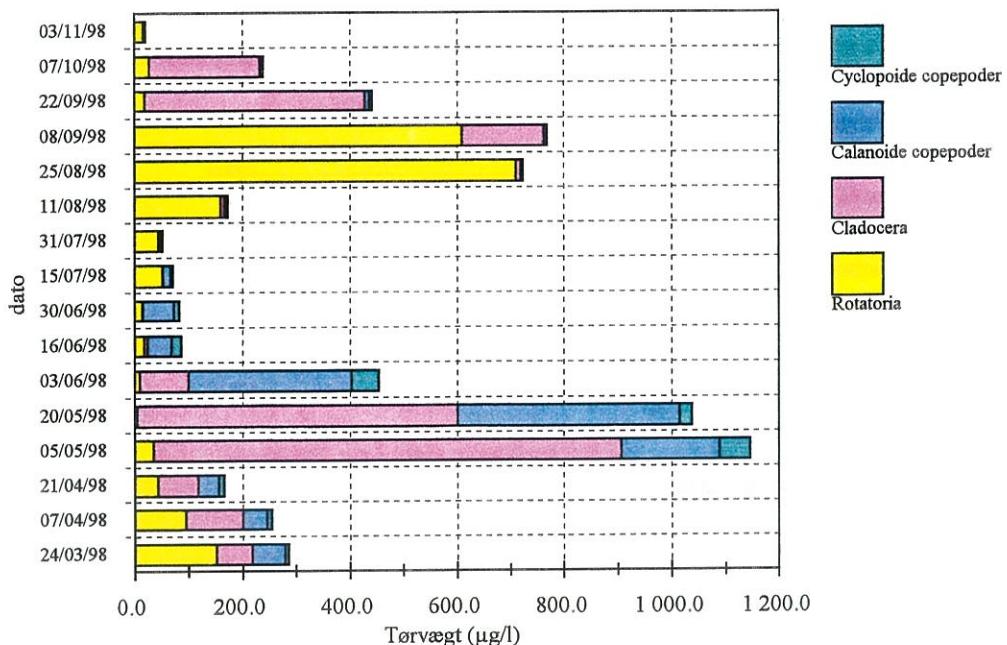

Fig. 37. Dyreplanktonbiomasse, tørvægt, for hver prøvetagning 1998.

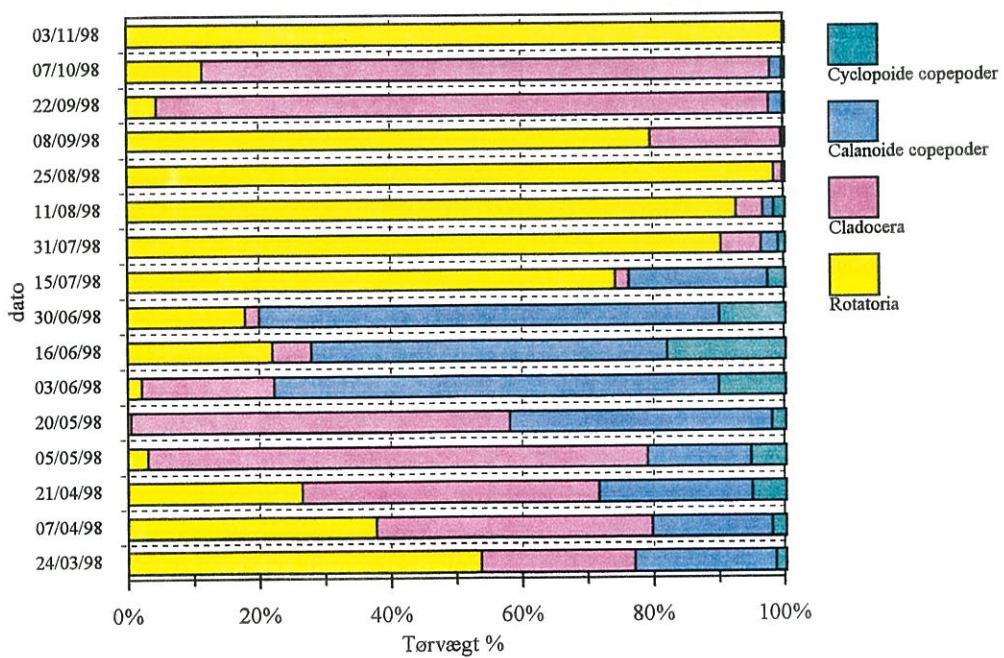

Fig. 38. Relativ dyreplanktonbiomasse for hver prøvetagning.

Biomassen af zooplankton havde to maksima. Den første, i forsommeren, var domineret af Cladocera, og den anden, i september, var domineret af hjuldyr. Hjuldyrene udgjorde en

væsentlig del af biomassen i 1998. Årets zooplanktonssamfund er illustreret på fig.37 og fig.38.

2.5.7 Undervandsplanter

Makrofytsamfundet i Hornum Sø er domineret af strandbo, kildemos og kransnålalgen glanstråd. Lobelia og sortgrøn brasenføde er almindelige, men mere lokalt udbredt. Plantesamfundet er karakteristisk for næringsfattige søer.

I 1996 etablerede hårtusindblad sig i søen, og i 1998 var der en lille men kraftig population. Denne indvandring af en langskudsplante i en lobeliesø, kan tages som udtryk for at søen er blevet mere eutrof. Udviklingen i undervandsvegetationens dækningsgrad viser samme tendens. I 1997 sås den hidtil ringeste dækningsgrad siden overvågningens start (se fig 39).

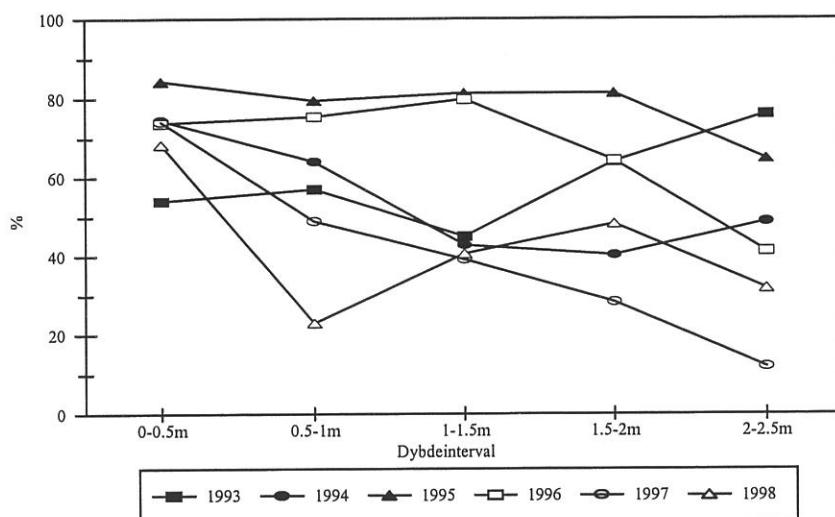

Fig. 39. Relativt plantedækket areal, Hornum Sø 1993-1998.

I forhold til dette var dækningsgraden lidt forbedret i 1998 på de dybeste intervaller, men forværret på 0,5-1m. Det kan skyldes slid i forbindelse med badning. Den samlede dækningsgrad var 40%. Dybdegrænserne viste en klar forbedring i forhold til 1997, idet kildemos og glanstråd i lighed med tidligere år voksede helt til søens max.dybde.

2.5.8 Fiskeyngel og fiskeundersøgelser

Der udførtes fiskeundersøgelser i Hornum Sø i 1991 og 1996. Resultaterne af disse undersøgelser er bragt og analyseret i sørrapporten fra 1997, Nordjyllands Amt. Søens fiskebestand var karakteriseret ved en stor bestand af abborrer fra 10 til 25 cm. Fraværet af store fisk kan tilskrives lystfiskeri. Herudover var der en lille bestand af gedder og enkelte skaller.

I sommeren 1998 undersøgte vi bestanden af fiskeyngel. I Hornum Sø fangede vi kun 3 stk. aborrengel ved gennemsejlingen af i alt 12 transekter, hvor ialt 185 m^3 blev filtreret. Tids punktet for yngelundersøgelsen, som er defineret i vejledningen til undersøgelsen, er valgt udfra erfaringer om yngelens størrelse. Identifikation af yngelen forudsætter en vis minimumsstørrelse, men hvis de bliver for store undviger de nettet. De få fangede abborrer var relativt store (17, 42 og 43 mm), så en mulig forklaring på den dårlige fangst er, at vi var for sentude.

2.5.9 Det biologiske sammenspil

Forholdet mellem zooplankton og fytoplanktonbiomasse, opgjort i tørvægt, var 6.31 i 1998 i Hornum sø. Dette tal er relativt højt, og tyder på at zooplankton kontrollerer fytoplankton i søen.

Relationen mellem fyto- og zooplankton i 1998 er vist i fig.40. Det ses at forsommerens zooplanktonmaksimum falder sammen med lave fytoplanktonværdier, sandsynligvis p.g.a. græsning. Kollapset i zooplanktonbiomassen i juni sker samtidig med at sammensætningen af alger skifter, så en kolonidannende grønalge, *Sphaerocystis*, kommer til at dominere kortvarigt. Disse kolonier er store og svære at spise. Sommerens lave zooplanktonværdier fastholdes måske af prædation fra fiskeyngel, det kan vi dog ikke dokumentere.

Septembers zooplanktonmaksimum består af hjuldyr, og kommer samtidig med en stor population af små blågrønalger, som er et godt fødegrundlag for dem. Algebiomassen falder dog ikke i dette tilfælde. Det skyldes at algebiomassen skifter til dominans af de trådformede uspiselige blågrønalger *Anabaena*.

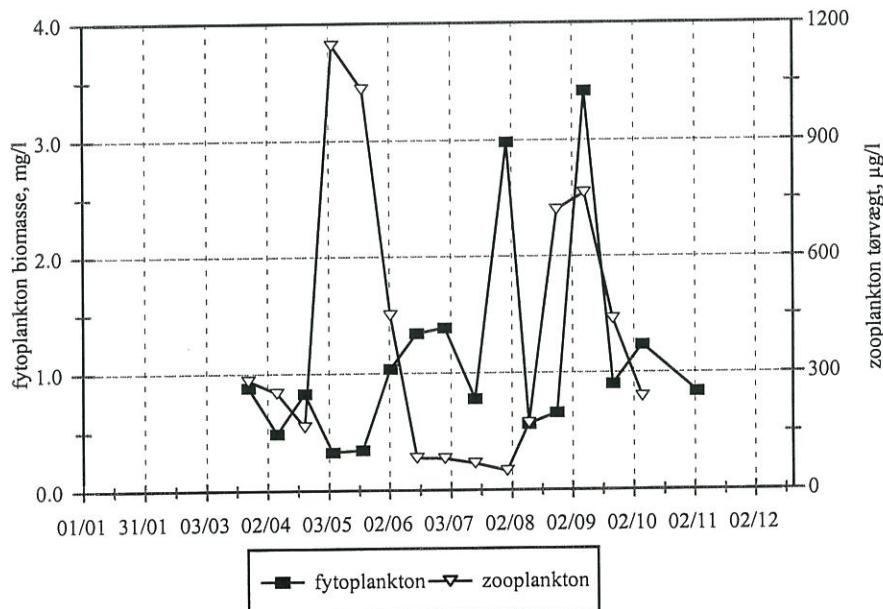

Fig. 40. Fytoplankton og zooplankton, Hornum Sø, 1998.

2.6 Sammenfatning og konklusioner

Sammenlignet med 1997, var 1998 et godt år i Hornum Sø. Koncentrationen af fosfor var lidt lavere end i 1997, og sommertemperaturen var lavere. Der var større sigtdybde og forbedret udbredelse af undervandsplanter. Dette skete til trods for at den beregnede tilførsel af næringsstoffer var lidt højere end året før. Tilstanden var dog ikke så god som i perioden 1991-93, hvor målsætningen for søen var opfyldt.

Invasionen af undervandsplanten hårtusindblad tyder på en bevægelse hen imod en biologisk struktur, karakteristisk for mere næringsrige søer. Der ses dog ingen forværring i sigtdybden år for år, snarere har søen stabiliseret sig siden 1994. Sammensætningen og mængden af fytoplankton tyder heller ikke på, at en forværring i søens tilstand er igang.

Det er sandsynligt at søens tilstand kunne forbedres ved ændring af arealanvendelsen og dermed i næringsstofbelastningen.

3 Referencer

- Bidstrup, J. 1993: Fiskene i Madum og Hornum sø 1991, Nordjyllands amt, Miljøkontoret, intern rapport, 24 s + bilag.
- Bio/consult. 1996: Fiskeundersøgelse i Hornum Sø 1996. Datarapport, 18 s.
- Bio/consult. 1996: Fiskeundersøgelse i Madum Sø 1996. Datarapport, 18 s.
- Bjørnsen, P. K., J. Windolf-Nielsen og P. Nielsen 1983: Søkartering III: vegetationsbeskrivelse af 6 søer: Råbjerg sø, Råbjerg Mile søer, Nørlev sø, Poustrup sø, Hornum sø og Lille sø samt vegetationskort af brakvandsområder, Lund fjord og Halkær bredning. Udarbejdet for Nordjyllands amtskommune, amtsvandvæsenet i serien Miljøprojekter.
- Gjerding, K. 1890: Bidrag til Hellum Herreds Beskrivelse og Historie (ed D.H.Wulff). Aalborg 1890.
- Green, J., 1968. The Biology of Estuarine Animals. Sidgwick & Jackson, London.
- Hansen, A-M., E. Jeppesen, S. Bosselmann og P. Andersen 1992: Zooplankton i søer- Metoder og artsliste. Prøvetagning, bearbejdning og rapportering ved undersøgelser af zooplankton i søer. Miljøprojekt nr. 205. Miljøstyrelsen.
- Hovmand, F., L. Gundahl, E.H. Runge, K. Kemp og W. Aistrup 1993: Atmosfærisk deposition af kvælstof og fosfor. Faglig rapport fra DMU nr. 91, 1993.
- Jensen, J.P, E. Jeppesen, J. Bøgestrand, A.R.Petersen, M. Søndergaard, J. Windolf og L. Sortkjær 1994: Vandmiljøplanens overvågningsprogram 1993. Søer. Danmarks Milljøundersøgelser. Faglig Rapport nr.121.
- Jensen, J.P, E. Jeppesen, M. Søndergaard, J. Windolf, T.L. Lauridsen og L. Sortkjær 1995: Ferske vandområder - søer. Vandmiljøplanens overvågningsprogram 1994. Danmarks Milljøundersøgelser. Faglig Rapport nr.139.
- Kristensen, P., Søndergaard, M., Jeppesen, E., & Rebsdorff, Aa. 1990: Prøvetagning og analysemetoder i søer - teknisk anvisning. Overvågningsprogram. Danmarks Miljøundersøgelser. 27 s.
- Kristiansen, P., Windolf, J., Jeppesen, E., Søndergaard, M. & L. Sortkjær 1992: Ferske vandområder. Søer.. Vandmiljøplanens overvågningsprogram 1991. Danmarks Miljøundersøgelser. 111 s. Faglig rapport fra DMU nr. 63. ISBN nr. 87-7772-080-6
- Kvalitetsplan for vandløb og søer. Nordjyllands amt, 1995.
- Larsen, J. B., Å. Andersen og M. Sørensen 1980: Søkartering II: vegetationsbeskrivelse af 6 nordjyske søer: Store økssø, Madum sø, Øje sø, Navn sø, Sjørup sø og Farsø sø. Udarbejdet for Nordjyllands amtskommune, amtsvandvæsenet i serien Miljøprojekter.
- Lyshede, J.M. 1955: Hydrological studies of danish watercourses. Folia geographica danica. Tom. VI. København.
- Miljøstyrelsen, 1994: Vandmiljø-94. Redegørelse fra Miljøstyrelsen nr. 2 1994 - 150 s.
- Miljøstyrelsen, 1993: Vandmiljøplanens overvågningsprogram 1993-1997. Redegørelse fra Miljøstyrelsen nr. 2 1993.
- Miljøstyrelsen, 1994: Havforskning fra Miljøstyrelsen. Nr. 43. Stoftransport og stofomsætning i Kertinge Nor /

Kerteminde Fjord.

Moeslund, B., P. Hald Møller, J. Windolf og P. Schriver 1993: Vegetationsundersøgelser i søer. Metoder til anvendelse i søer i Vandmiljøplanens Overvågningsprogram. 45 s.-Teknisk anvisning fra DMU nr. 6.

Moeslund, B., P. Hald Møller, P. Schriver, T. Lauridsen og J. Windolf 1996: Vegetationsundersøgelser i søer. Metoder til anvendelse i søer i Vandmiljøplanens Overvågningsprogram. 2. udg. 44 s.-Teknisk anvisning fra DMU nr. 12.

Nordjyllands Amt 1990: Vandmiljø overvågning. Søer. Forvaltningen for teknik og miljø, Miljøkontoret. Upubliceret.

Nordjyllands Amt 1995: Kvalitetsplan for vandløb og søer.

Nordjyllands Amt 1993: Vandmiljø overvågning. Søer. Forvaltningen for teknik og miljø, Miljøkontoret. Upubliceret.

Nordjyllands Amt 1994: Vandmiljø overvågning. Søer. Forvaltningen for teknik og miljø, Miljøkontoret. Upubliceret.

Nordjyllands Amt 1995: Vandmiljø overvågning. Søer 1994. Forvaltningen for teknik og miljø, Miljøkontoret.

Nordjyllands Amt 1996: Vandmiljø overvågning. Søer 1995. Miljøkontoret.

Nordjyllands Amt 1997: Vandmiljø overvågning. Søer 1996. Miljøkontoret.

Nordjyllands Amt 1998: Vandmiljø overvågning. Hornum Sø og Madum Sø. Miljøkontoret.

Olrik, K. 1991: Plantoplankton - Metoder. Miljøprojekt 187. Miljøstyrelsen.

Rebsdorf, Aa. og E. Nygaard 1991: Danske sure og forsuringstruede søer. - Status og udviklingstendenser. Miljøprojekt nr. 184. Miljøstyrelsen.

Sandgren., C. D.1988: Growth and reproductive strategies of freshwater phytoplankton.. Cambridge University press.

Ulvedybet-en beskrivelse af en fuglelokalitet. Olav B. Andersen, Dansk Ornithologisk forening, afdelingen for Nordjylland, 1974.

Windolf, J., E. Jeppesen, M. Søndergaard, J.P. Jensen og L. Sortkjær 1993: Vandmiljøplanens overvågningsprogram 1992. - Ferske Vandområder. - Søer. Faglig rapport fra DMU, nr. 90.

Ulvedybets Prøvetagningsstationer

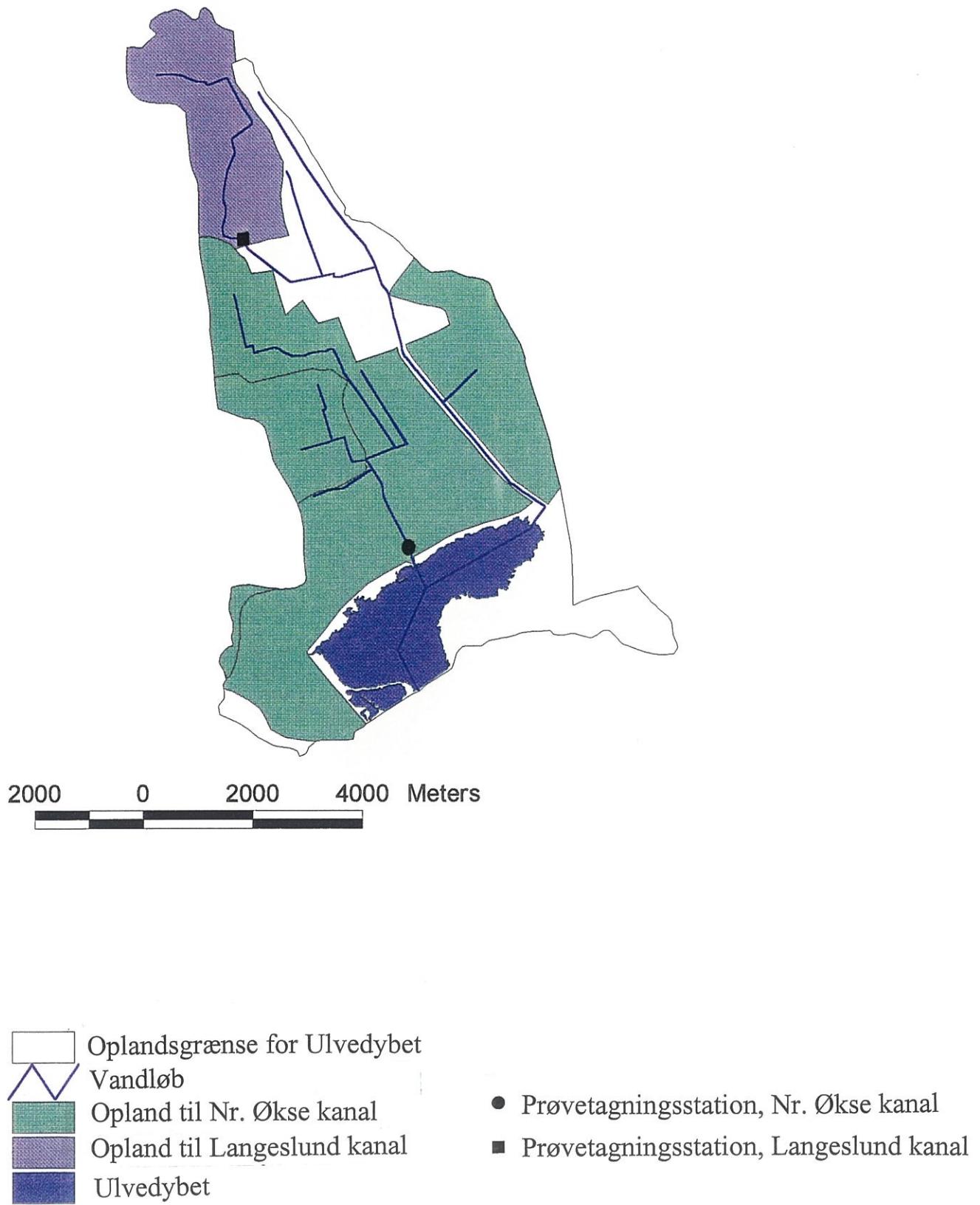
1 0 1 2 3 Kilometers

MORFOMETRISKE DATA FOR ULVEDYBET

Vandstandkote : 0,00 meter

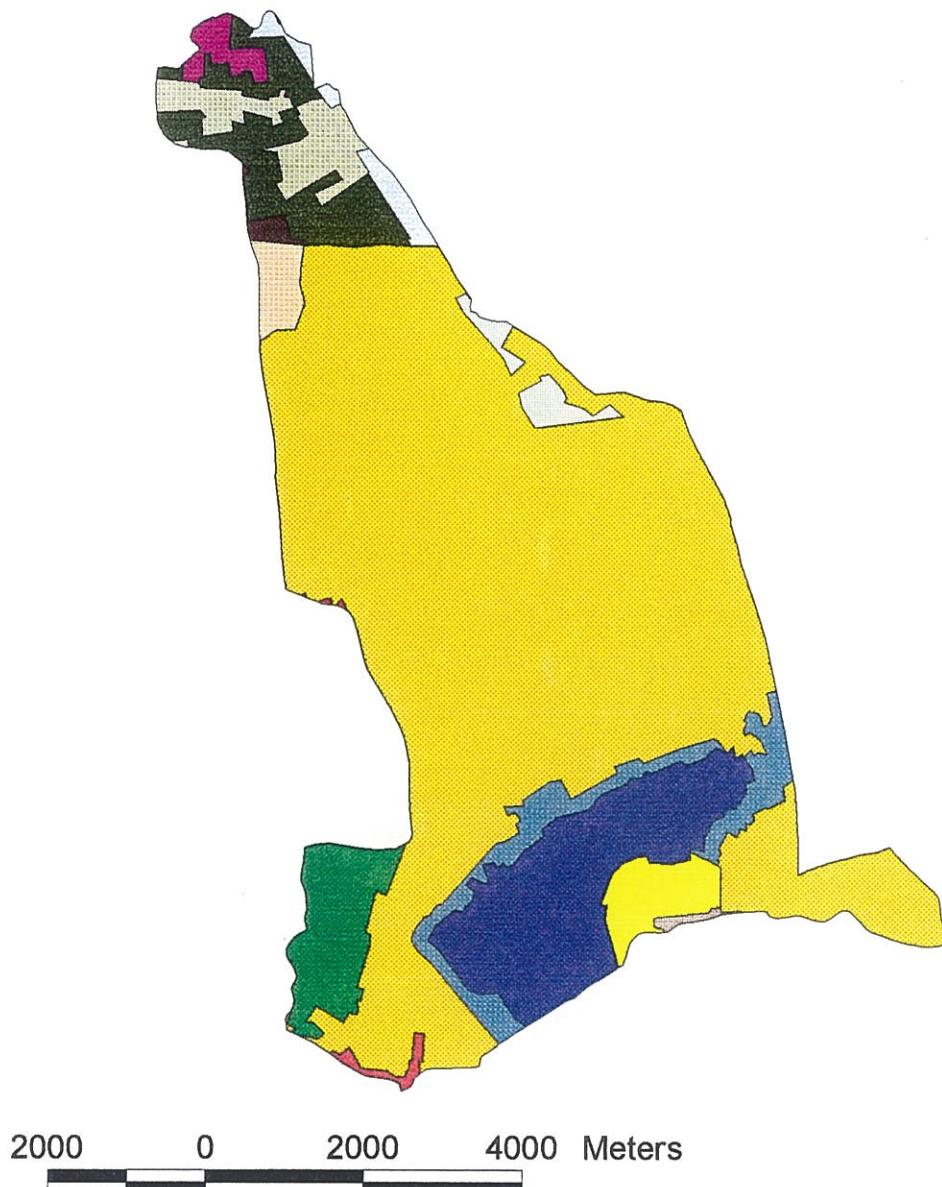
Middeldybde	0,945 meter
Max.dybde	1,945 meter
Areal	5,8 km ²
Volumen	5,48 10 ⁶ m ³
Opholdstid	0,22 år

Oplande til Ulvedybet

Arealanvendelse ud fra Corine - Ulvedybet

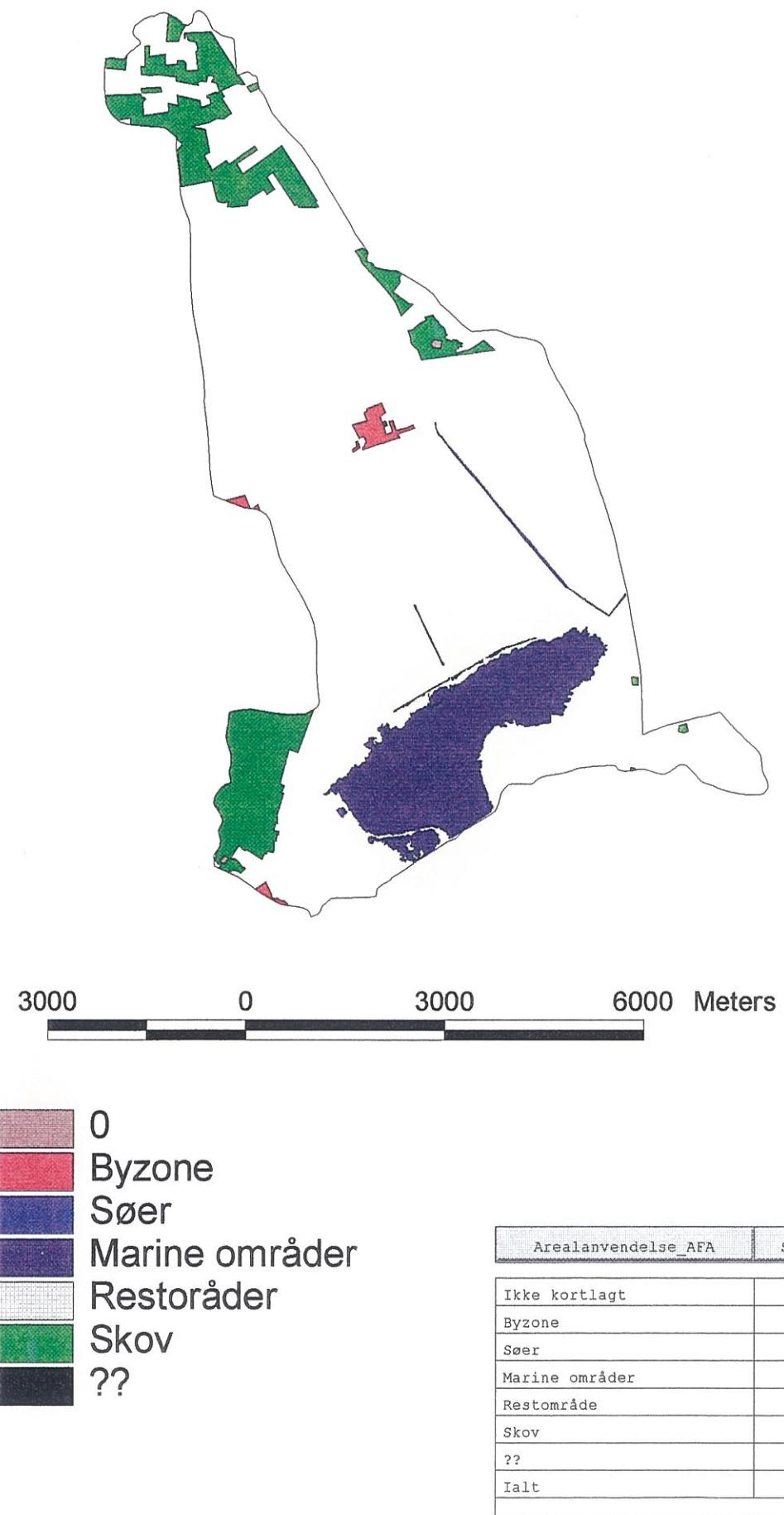
Bilag 5

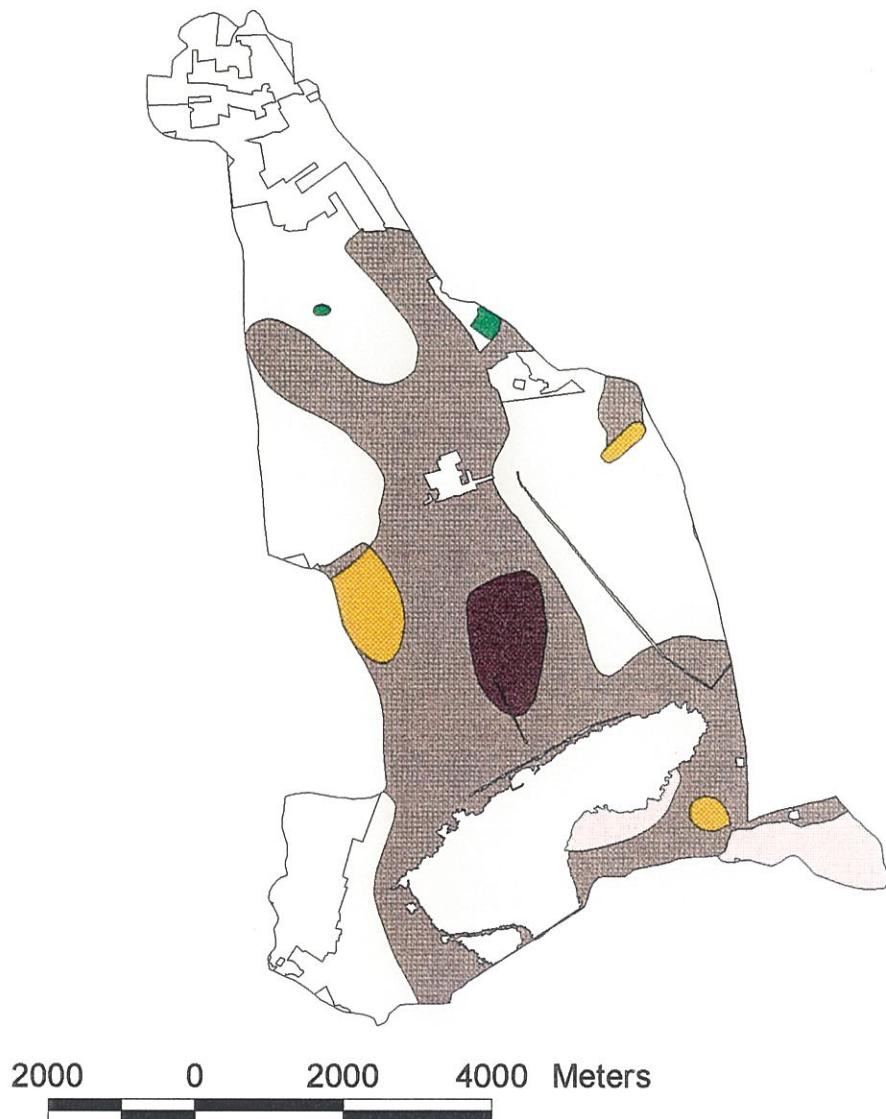
- 1120 Åben bebyggelse
- 2110 Dyrket ikke kunstvandet
- 2310 Græsmarker
- 2420 Komplekst dyrkningsmønster
- 2430 Blandet landbrug/natur
- 3110 Løvskov
- 3120 Nåleskov
- 3130 Blandet skov
- 3138 Blandet skov/sommerhus areal
- 3210 Naturlige græsarealer
- 3220 Hede
- 4110 Fersk sump
- 4120 Mose og kær
- 5120 Søer

anvendelse	Count	Sum Hectares	% af areal
Åben bebyggelse	2	21.8800	0.4
Dyrket ikke kunstvandet	1	3676.0170	66.4
Græsmarker	2	159.7510	2.9
Komplekst dyrkningsmønster	1	61.7340	1.1
Blandet landbrug	2	18.4010	0.3
Løvskov	2	59.7480	1.1
Nåleskov	2	279.3320	5.0
Blandet skov	1	213.2830	3.9
Blandet skov/sommerhus	1	10.5870	0.2
Naturlige græsarealer	1	118.6960	2.1
Hede	1	49.9880	0.9
Fersk sump	2	231.9930	4.2
Mose og kær	2	57.5000	1.0
Søer	1	580.0220	10.5
	21	5538.9340	100.0

Arealanvendelse ud fra AFA - Ulvedybet

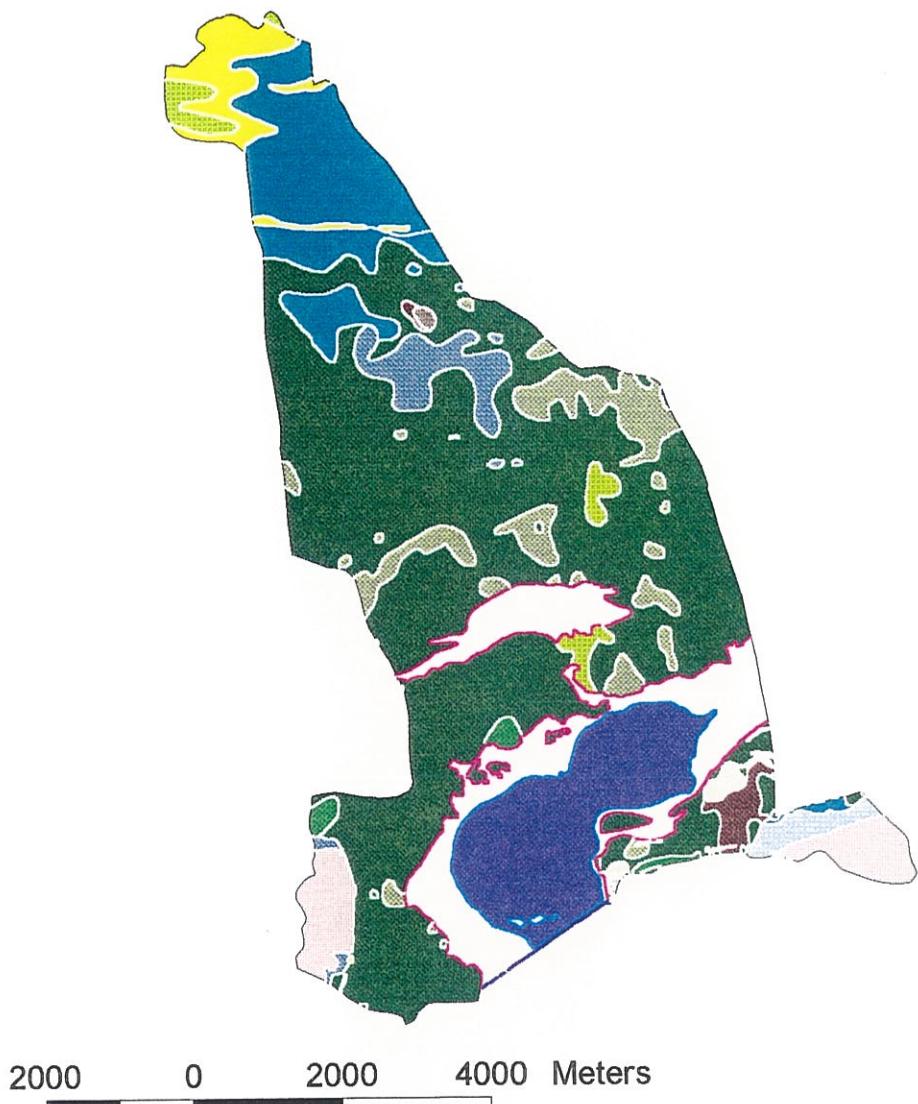
Jordklasse for oplandet til Ulvedybet

- Ikke kortlagt
- Grovsandet jorde
- Finsandet jorde
- Lerblændet sandjorde
- Sandblændet lerjorde
- Lerjord
- Humus

Jordart	Count	Areal i hektar	% af opland
Ikke kortlagt	29	1160.6470	21.0
Grovsandet jord	3	197.6730	3.6
Finsandet jord	4	1836.9360	33.2
Lerblændet jord	2	2026.6740	36.6
Sandblændet jord	3	136.2130	2.5
Lerjord	1	161.8830	2.9
Humus	2	13.7060	0.2
Talt	44	5533.7320	100.0

Jordbundskort ud fra spydkartering - Ulvedybet

Jordbundstype	Tsym	Count	Sum Hectares	% af opland
Smeltevandsler	DL	1	0.1440	0.0
Smeltevandssand	DS	3	197.3670	3.6
Flyvesand	ES	5	158.2510	2.9
Ferskvandsgytje	FP	4	94.3290	1.7
Ferskvandstørv	FT	6	548.9850	9.9
Saltvandsgrus	HG	18	48.9830	0.9
Saltvandsgytje	HP	22	297.6180	5.4
Saltvandssand	HS	7	2745.7950	49.6
Moræneler	ML	3	55.4370	1.0
Morænesand	MS	1	6.2770	0.1
Campanien Maastr	SK	2	22.7940	0.4
Sø	SØ	1	539.1000	9.7
Ukarteret	X	6	613.1020	11.1
Saltvandsler	YL	7	150.8630	2.7
Saltvandssand	YS	1	54.9940	1.0
Ialt		87	5538.9340	100.0

Legend:

- 1 Jordartsgrænse
- 2 Kystlinie
- 3 Grænse til ukarteret
- 4 Sæbredder
- 5 POSTGLACIALE AFLEJRINGER
 - ES Flyvesand
 - FP Ferskvandsgytje
 - FT Ferskvandstørv
 - HG Saltvandsgrus
 - HP Saltvandsgytje
 - HS Saltvandssand
- 6 SENGLOMÆRER AFLEJRINGER
 - YL Saltvandsler
 - YS Saltvandssand
- 7 GLACIALE AFLEJRINGER
 - DL Smeltevandsler
 - DS Smeltevandssand
 - ML Moræneler
 - MS Morænesand
- 8 PRÆEKVARTÆRE AFLEJRINGER
 - SK Campanien Maastricium skrivekridt
- ØVRIGT
 - Sø
 - Ukarteret

Vand- og massebalancer, Ulvedybet

Vandbalance $10^6 \text{ m}^3 * \text{år}^{-1}$	Året: 1998
Vandtilførsel ¹⁾	<u>19,4</u>
Nedbør ²⁾	<u>5,9</u>
Total tilførsel	<u>25,3</u>
Vandrafaførsel ³⁾	<u>22,5</u>
Fordampning ⁴⁾	<u>2,8</u>
Magasinændring i søen (husk fortegn)	<u>0</u>
Total fraførsel	<u>25,3</u>
Fosfor t P år^{-1}	Året: 1998
Udledt spildevand ⁵⁾ Total	<u>0,314</u>
heraf:	
- a) Byspildevand	<u>0</u>
- b) Regnvandsbetinget	<u>0,044</u>
- c) Industri	<u>0</u>
- d) Dambrug	<u>0</u>
- e) Spredt bebyggelse	<u>0,270</u>
Diffus tilførsel ⁶⁾	<u>4,235</u>
Atmosfærisk deposition ⁷⁾	<u>0,006</u>
Andet ⁸⁾	<u>0</u>
Total tilførsel ⁹⁾	<u>4,555</u>
Magasinændring i søen (husk fortegn)	<u>+0,798</u>
Total fraførsel ¹⁰⁾	<u>3,757</u>
Kvælstof t N år^{-1}	Året: 1998
Udledt spildevand ⁵⁾ Total	<u>1,357</u>
heraf:	
- a) Byspildevand	<u>0</u>
- b) Regnvandsbetinget	<u>0,171</u>
- c) Industri	<u>0</u>
- d) Dambrug	<u>0</u>
- e) Spredt bebyggelse	<u>1,186</u>
Diffus tilførsel ⁶⁾	<u>148,357</u>
Atmosfærisk deposition ⁷⁾	<u>0,885</u>
Andet ⁸⁾	<u>0</u>
Total tilførsel ⁹⁾	<u>150,599</u>
Magasinændring i søen (husk fortegn)	<u>+95,083</u>
Total fraførsel ¹⁰⁾	<u>55,516</u>
Baggrundskoncentrationer:	Året: 1998
Total-N (mg N l^{-1}) ¹¹⁾	<u>1,520</u>
Total-P (mg P l^{-1}) ¹¹⁾	<u>0,050</u>

Ulvedybet 1998											
Månedsfordeling af vand og stofbalance											
	Vandbalance (mio m ³)	Kvælstof Tilløb Tons/år	Afløb Tons/år	Fosfor Balance Tons/år	Afløb Tons/år	B15 Balance Tons/år	Tilløb Tons/år	Jern Balance Tons/år	Afløb Tons/år	Balance Tons/år	Opholdstid Måneder
Jan	2.6	23.8	5.2	18.6	0.3	0.3	0.1	3.0	2.0	0.8	1.2
feb	2.6	21.4	9.0	12.4	0.3	0.3	-0.0	3.6	1.8	1.8	-0.1
mar	1.6	12.8	4.6	8.1	0.2	0.2	-0.0	2.4	2.4	1.1	-0.6
apr	1.8	9.3	3.7	5.6	0.2	0.1	0.1	2.6	2.6	1.1	0.5
maj	0.1	1.3	0.2	1.1	0.1	0.0	0.0	1.2	1.2	0.4	0.0
jun	0.6	0.7	0.9	-0.2	0.1	0.1	-0.0	1.4	1.4	0.5	0.1
Jul	0.4	0.6	0.7	-0.1	0.1	0.1	0.0	1.8	1.8	0.3	0.1
aug	0.3	0.9	0.5	0.4	0.2	0.1	0.1	0.9	0.9	0.1	0.0
sep	0.7	2.6	1.8	0.8	0.2	0.3	-0.1	1.1	1.1	0.4	0.1
okt	5.6	42.6	14.3	28.3	1.6	1.7	-0.1	12.1	12.1	6.9	7.1
nov	3.0	18.9	10.0	8.9	0.7	0.4	0.3	5.5	5.5	3.9	1.0
dec	3.2	15.8	4.5	11.3	0.8	0.3	0.5	7.6	7.6	8.0	0.7
året	22.5	150.6	55.5	95.1	4.6	3.8	0.8	43.1	43.1	26.4	14.0
Arealbidrag kg/ha	30.42404			0.920247							

Tidsvægtede gennemsnit		
Ulvedybets	Vandkemi	
		1998
Sigtdybde - sommer (1/5 - 30/9)		
Sigtdybde, tidsvægtet gennemsnit	(m)	0,62
Sigtdybde, 50 % fraktil	(m)	
Største sigtdybde	(m)	0,4
Mindste sigtdybde	(m)	1,0
Fosfor - sommer (1/5 - 30/9)		
Total fosfor, tidsvægtet gennemsnit	(mg P/l)	259,5
Total fosfor, 50% fraktil	(mg P/l)	233,6
Total fosfor, max.	(mg P/l)	450,0
Total fosfor, min.	(mg P/l)	97,0
Opløst fosfat, tidsvægtet gns.	(mg P/l)	18,2
Opløst fosfat, 50% fraktil	(mg P/l)	12,6
Opløst fosfat, max.	(mg P/l)	43,0
Opløst fosfat, min.	(mg P/l)	1,0
Kvælstof - sommer (1/5 - 30/9)		
Total kvælstof, tidsvægtet gns.	(mg N/l)	2074,0
Total kvælstof, 50% fraktil	(mg N/l)	1906,0
Total kvælstof, max.	(mg N/l)	2920,0
Total kvælstof, min.	(mg N/l)	1520,0
Klorofyl a - sommer (1/5 - 30/9)		
Klorofyl a, tidsvægtet gennemsnit	(mg/l)	81,9
Klorofyl a, 50% fraktil	(mg/l)	64,0
Klorofyl a, max.	(mg/l)	200,0
Klorofyl a, min.	(mg/l)	15,0
Salinitet - år		
Salinitet, tidsvægtet gennemsnit	o/oo	14,2
Salinitet, 50% fraktil	o/oo	13,9
Salinitet, max.	o/oo	8,7
Salinitet, min.	o/oo	21,7
Øvrige parametre - (1/5 - 30/9)		
pH, tidsvægtet gennemsnit		8,3
Total alkalinitet, tidsvægtet gns.	(meq/l)	3,4
Silikat, tidsvægtet gennemsnit	(mg/si/l)	3,4
Suspenderet stof, tidsv. gns.	(mg ts/l)	39,3
Glødetab af susp. stof, tidsv. gns.	(mg ts/l)	16,5
Nitrat+nitrit+kvælstof, tidsv. gns.	(mg N/l)	52,8
Ammonium-kvælstof, tidsv. gns.	(mg N/l)	11,6

Dato	pH	Sigtdybde (meter)	Temperatur (grader C)	Vandstand DNN (meter)	Iltindhold (mg/l)
19/02/98	8,400	0,500	5,500	0,100	9,100
23/03/98	8,600	0,600	5,100	-0,160	
06/04/98	8,000	0,600	5,000	0,010	
20/04/98	8,380	1,800	8,300	0,000	9,300
04/05/98	8,050	1,000	11,900	-0,100	10,000
18/05/98	8,490		19,000	-0,185	10,100
02/06/98	8,350	0,600	15,100		
15/06/98	8,450	0,700	19,600	0,020	7,360
29/06/98	8,300	0,800	24,200	0,090	6,610
13/07/98	8,250	0,500	16,500	0,205	8,800
27/07/98	8,400	0,800	16,000	0,060	10,000
10/08/98	8,470	0,500	17,000	0,020	10,000
24/08/98	8,380	0,500	13,900	0,010	9,200
07/09/98	8,460	0,400	14,500	0,135	11,300
21/09/98	8,600	0,400	14,400	-0,055	9,300
05/10/98	8,600	0,450	7,400	-0,155	11,400
02/11/98	8,480	1,000	4,900	0,390	18,200

ULVEDYBET / KEMIDATA 1998										
Dato	pH	SS	GT af SS	Alk.	Ammonium	Nitrat	Total-N	Salinitet	Chlorid	Kondukt.
		(mg ts/l)	(mg ts/l)	(mækv/l)	(µg/l)	(µg/l)	(µg/l)	(promille)	(µg/l)	(µg/l)
27-jan	8,6	28,0	8,5	3,9	220,0	2920,0	4920,0	13,9	6680,0	2360,0
19-feb	8,4	45,0	14,0	3,7	110,0	2570,0	4260,0	9,5	5990,0	1620,0
23-mar	8,6	34,0	11,0	3,5	16,0	1500,0	2660,0	10,4	6530,0	1760,0
06-apr	8,0	27,0	8,8	3,4	53,0	870,0	2580,0	10,6	7229,0	1800,0
20-apr	8,4	6,4	1,9	3,5	13,0	1020,0	1930,0	9,7	6880,0	1660,0
04-mai	8,1	13,0	5,0	3,6	22,0	490,0	1840,0	13,2	1500,0	2190,0
18-mai	8,5	15,0	6,3	3,7	20,0	90,0	1520,0	14,4	8370,0	2370,0
02-jun	8,4	35,0	9,4	3,6	50,0	27,0	1630,0	16,9	9960,0	2750,0
15-jun	8,5	20,0	7,9	3,5	5,0	18,0	1710,0	19,1	11080,0	3080,0
29-jun	8,3	48,0	14,0	3,3	5,0	14,0	1960,0	18,0	10940,0	2920,0
13-jul	8,3	85,0	22,0	3,1	5,0	1730,0	18,6	12070,0	3000,0	20,0
27-jul	8,4	23,0	11,0	3,3	5,0	5,0	1980,0	21,2	12230,0	3380,0
10-aug	8,5	61,0	27,0	3,4	5,0	11,0	2040,0	20,8	12220,0	3320,0
24-aug	8,4	40,0	23,0	3,4	5,0	19,0	2630,0	20,4	11740,0	3260,0
07-sep	8,5	49,0	26,0	3,4	5,0	17,0	2920,0	19,4	12000,0	3120,0
21-sep	8,6	35,0	24,0	3,5	5,0	5,0	2640,0	19,1	11370,0	3070,0
05-okt	8,6	44,0	28,0	3,8	5,0	5,0	2760,0	19,1	11560,0	3070,0
02-nov	8,5	18,0	8,3	3,8	170,0	1980,0	3620,0	10,6	5600,0	1790,0
30-nov	8,2	6,1	3,8	4,2	31,0	2240,0	3260,0	8,7	4700,0	1500,0

Tidsvægtede gennemsnit af planktonbiomasse

Ulvedybet	1998
Fytoplankton - sommer (1/5-30/9)	
Total biomasse (mm ³ /l) Tidvgtgns.	1,962
Biomasse (mm ³ /l) fordelt på klasser Tidsvægtede gennemsnit	
CYANOPTYTA	0,051
CRYPTOPHYCEAE	0,177
DINOPHYCEAE	0,0
CHYSOPHYCEAE	0,0
DIATOMOPHYCEAE	0,005
EUGLENOPHYCEAE	0,013
CHLOROPHYCEAE	0,061
Ubestemte	1,715
Fytoplankton - hele året	
Total biomasse (mm ³ /l) Tidvgtgns.	1,987
Biomasse (mm ³ /l) fordelt på klasser Tidsvægtede gennemsnit	
CYANOPTYTA	0,035
CRYPTOPHYCEAE	0,102
DINOPHYCEAE	0,009
CHYSOPHYCEAE	0,0
DIATOMOPHYCEAE	0,077
EUGLENOPHYCEAE	0,009
CHLOROPHYCEAE	0,055
Ubestemte	1,700
Zooplankton - sommer (1/5-30/9)	
Total biomasse (µgDW/l) Tidsvægtede gennemsnit	90,5
Biomasse (µgDW/l) fordelt på taxonomiske grupper Tidvgtgns.	
ROTATORIA	0
CLADOCERA	0,90
CALANOIDA	99,1
CYCLOPOIDA	0,0
Zooplankton - hele året	
Total biomasse (mgDW/l) Tidsvægtede gennemsnit	99,2
Biomasse (mgDW/l) fordelt på taxonomiske grupper Tidvgtgns.	
ROTATORIA	0
CLADOCERA	1,5
CALANOIDA	97,5
CYCLOPOIDA	0,03

Ulvedybet, hovedstation						
Fytoplankton	DATO					
antal/ml						
Taxonomisk gruppe						
NOSTOCOPHYCEAE						
Chroococcus sp.	980323	980406	980420	980504	980518	980602
Microcystis sp.						
Anabaena sp.						
Lyngbya	+/-					
picoplanktonisk blågrøn, stav-formet						
ubestemte flagellater	+/-					
CRYPTOPHYCEAE						
Cryptomonas sp.	+/-					
Rhodomonas sp.						
Rhodomonas minuta	220.2	+/-				
Rhodomonas lens	220.2	+/-				
Cryptophyceae spp. (<6µm)	37451	1769.7				
Cryptophyceae spp. (6-14µm)		66.9				
Cryptophyceae spp. (>14µm)	452.7	+/-				
DINOPHYCEAE						
Dinophyceae						
Katodinium	514.4	+/-				
Nøgne dinophyceae (10-15 µm)		148.2				
Nøgne dinophyceae (> 20 µm)		+/-				
Div. thekate Dinophyceae <20µm		+/-				
DIATOMOPHYCEAE						
Centriske kiselalger						
Chaetoceros	+/-					
Melosira	+/-					
Skeletonema	+/-					
centriske kiselalger, 5-10µm i diameter						
Centriske kiselalger, 10-15 µm	396.1	787.1				
centriske kiselalge, 25-30 µm	+/-					
centriske kiselalge, 15-20 µm	+/-					
centriske kiselalge	+/-					

Ulvedybet, hovedstation									
Fytoplankton	DATO								
SUM antal/ml	980323	980406	980420	980504	980518	980602	980616	980629	980713
UBEST. / FATAL. CELLER									980727
Ubesterne flagellater (<6µm)									980810
ubesterne flagellater, 3 µm			+	27986					980824
Ubesterne celle		+							
grøn picoplanktonisk, 1-2 µm	412994	399413	419373	504154	509710	615685	2.E6	456619	1.E6
ANDRE ZOOFLAGELLATER		+	+		+				
Pyramimonas spp.									
GRAND TOTAL	414358	401100	420192	504421	578460	617791	2.E6	459700	2.E6
Taxonomisk grupper									
NOSTOCOPHYCEAE					71199				
CRYPTOPHYCEAE	452.7	670.8	37626	1836.6		2438.0	2237.8	758.8	
DINOPHYCEAE	514.4	148.2							
DIATOMOPHYCEAE	396.1	920.9							
EUGLENOPHYCEAE									
CHLOROPHYCEAE	766.5	267.5	3138.1	357.5	92.6	90.0	553.0	2495.0	1886.3
UBEST. / FATAL. CELLER	412994	399413	419373	504154	537695	615685	2.E6	456619	1.E6

Ulvedybet
Områder for vegetationsundersøgelser
1998

Bilag 19

Imen

N

Ølands Vejle

Kse

1

Område 2

Område 3

Område 4

Område 5

Bjerget

Område 6

Område 1

1

Gjøl

Bredning

1

0

1

2

3

Kilometers

Artsliste for undervandsplanter samt dominerende arter fra rørskov.							
Ulvedybets							
Art	1998	ID	Videnskabeligt navn				
Tagrør	X	Phra aus	Phragmites australis				
Almindelig havgræs	X	Rupp mar	Ruppia maritima				
Strand-kogleaks	X	Scir mar	Scirpus maritimus				
Krølhårstang	X	Chae lin	Chaetomorpha linum				
Langstilket havgræs	X	Rupp cir	Ruppia maritima				

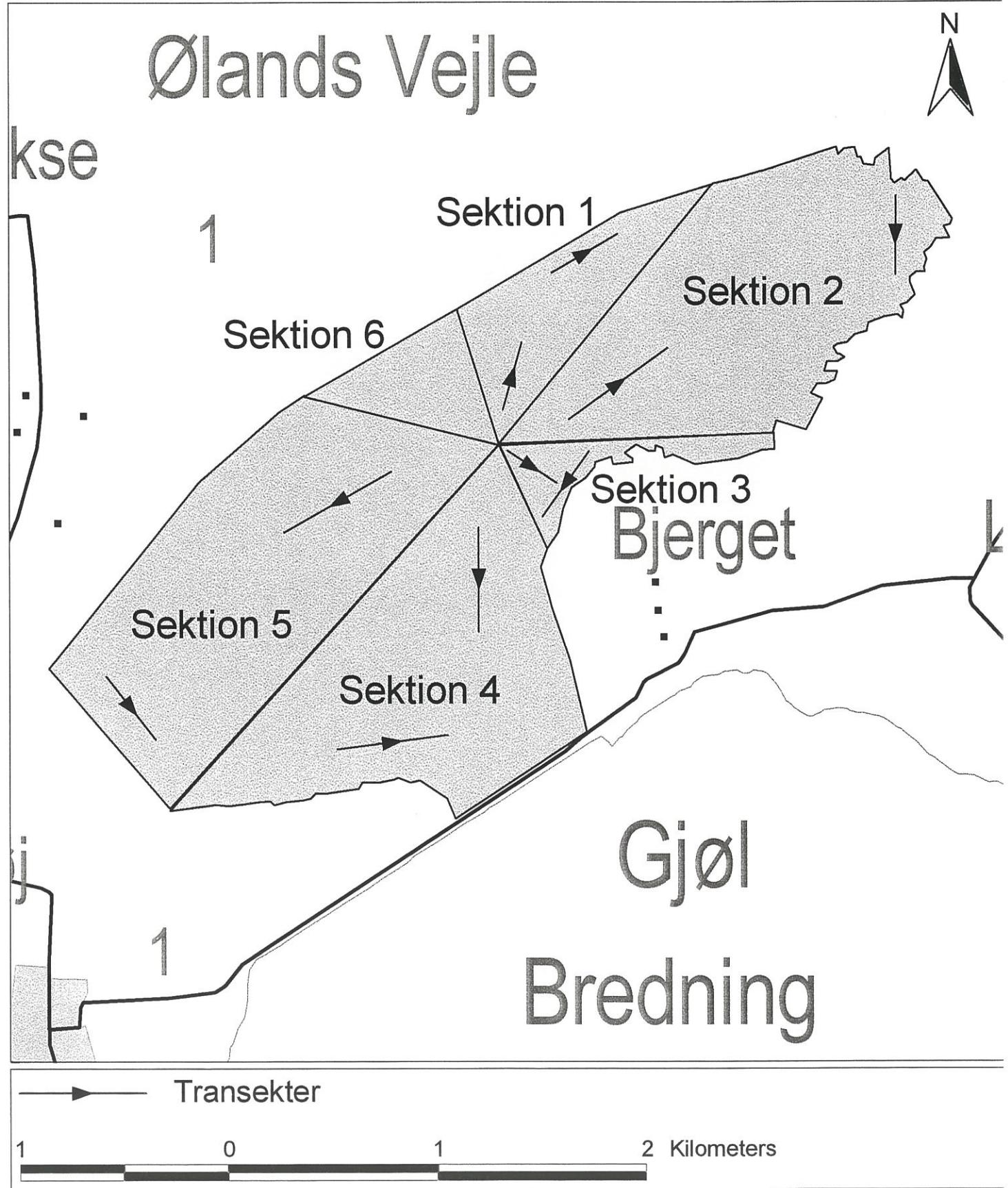
Bilag 21

SAMLESKEMA FOR PLANTEDÆKKET AREAL									
Projekt DMU-station Periode	98911	Ulvedybets 0	Ulvedybets 28/07/98 - 29/07/98	1998					
Delområdenr.									
1	112,768	53,589	7,221	19,887	4,887				
2	24,058	11,267	2,732	0,502	0,258	0,082			
3	23,303	32,032	8,905		2,374				
4	47,926	13,293	2,245	2,064	6,053	0,263	0,031		
5	3,560	11,277	0,515						
6	1,739	2,719	0,218		3,491	0,373	0,150		
Sum	213,354	124,177	21,836	22,453	17,063	0,718	0,181		
Bundareal (1000m ²)	827,161	565,068	418,678	481,054	1408,765	1102,308	340,287	225,382	
Dækningsgrad (%)	37,757	29,659	4,539	1,594	1,548	0,211	0,080		

SAMLESKEMA FOR PLANTEFYLDT VOLUMEN						
Projekt	98911	Ulvedybet	1998			
DMU-station	:	0	Ulvedybet			
Periode	28/07/98	-	29/07/98			
Normaliseret vanddybde-interval (m)						
Delområder.	0,00	0,25	0,50	0,75	1,00	1,25
1	-	-	-	-	-	-
2	0,25	0,50	0,75	1,00	1,25	1,50
3						
4						
5						
6						
Sum	19,390	10,296	1,882	1,719	1,323	0,043
Vandvol. (1000m ³)	103,395	211,901	261,674	420,922	1584,861	552,966
Rel. plantefyldt Volumen (%)	9,151	3,935	0,447	0,108	0,087	0,008
						0,003

**Ulvedybets
Områder og transekter for
fiskeyngelundersøgelser
1998**

Bilag 24

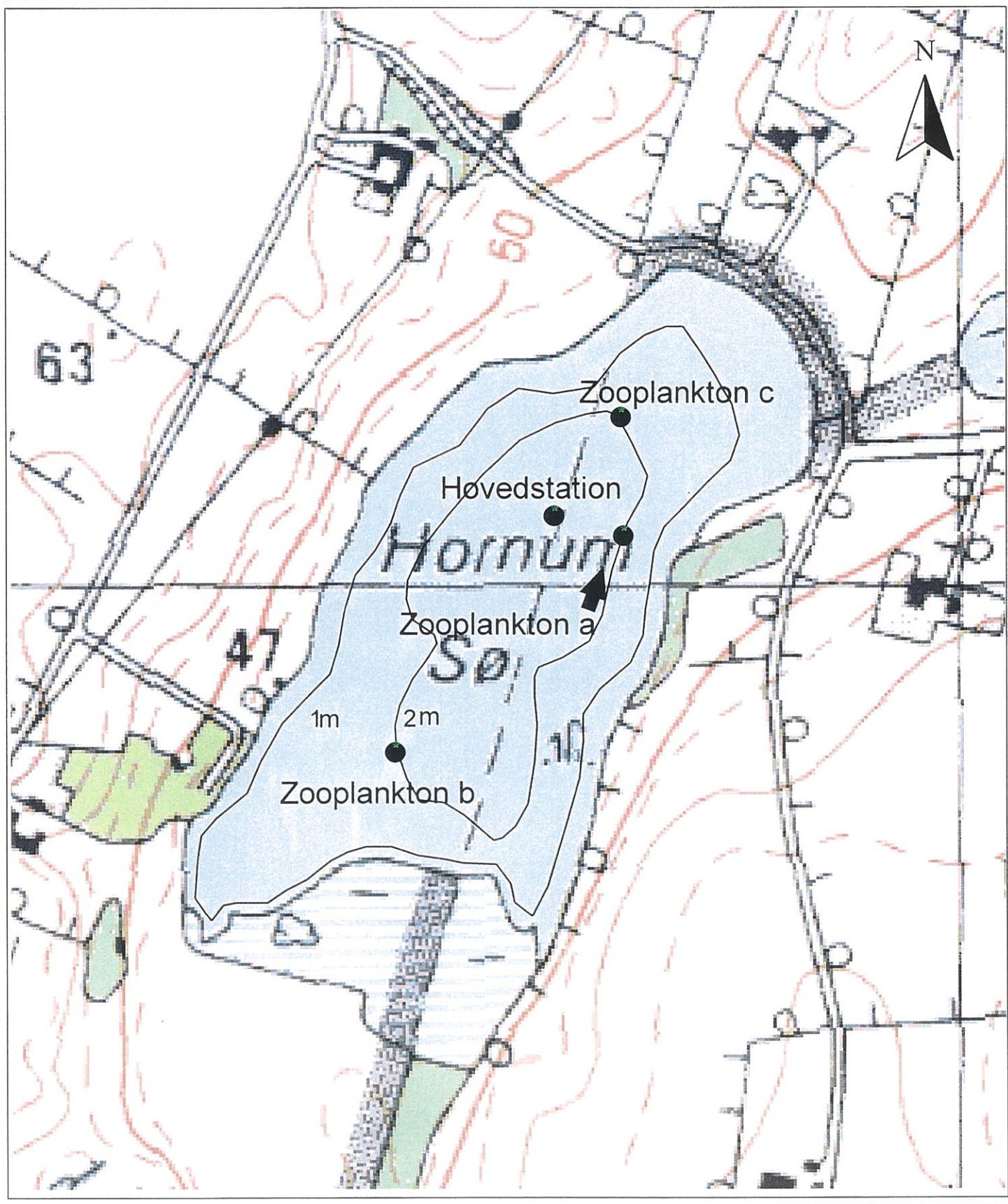
Fiskeyngelundersøgelser, 1998

Ulvedybets

	område 1 littoralt	område 2 littoralt	område 3 littoralt	område 4 littoralt	område 5 littoralt	område 6 littoralt
km/t	4.90	4.90	5.30	4.50	5.20	5.20
m/s (gennemsnit)	1.36	1.36	1.47	1.25	1.44	1.44
m ³ filtreret	10.21	10.21	11.04	9.38	10.83	10.83
antal fisk	261.94	157.24	34.00	77.00	9.00	4.00
fisk/m ³	25.66	15.40	3.08	8.21	0.83	0.37
vægt fisk	27.14	7.62	8.66	10.30	3.72	2.03
vægt fisk/m ³	2.66	0.75	0.78	1.10	0.34	0.19
	område 1 pelagisk	område 2 pelagisk	område 3 pelagisk	område 4 pelagisk	område 5 pelagisk	område 6 pelagisk
km/t	5.30	7.00	5.80	5.50	6.10	5.80
m/s (gennemsnit)	1.47	1.94	1.61	1.53	1.69	1.61
m ³ filtreret	11.04	14.58	12.08	11.46	12.71	12.08
antal fisk	332.80	204.90	23.00	215.00	17.00	11.00
fisk/m ³	30.14	14.05	1.90	18.76	1.34	0.91
vægt fisk	14.50	14.00	8.31	12.20	10.13	8.18
vægt fisk/m ³	1.31	0.96	0.69	1.06	0.80	0.68
	område 1 samlet	område 2 samlet	område 3 samlet	område 4 samlet	område 5 samlet	område 6 samlet
m ³ filtreret	21.25	24.79	23.13	20.83	23.54	22.92
antal fisk	594.74	362.14	57.00	292.00	26.00	15.00
vægt fisk	41.64	21.62	16.97	22.50	13.85	10.21
antal fisk pr. m ³	27.99	14.61	2.46	14.02	1.10	0.65

Hornum Sø Prøvetagningsstationer

Bilag 26

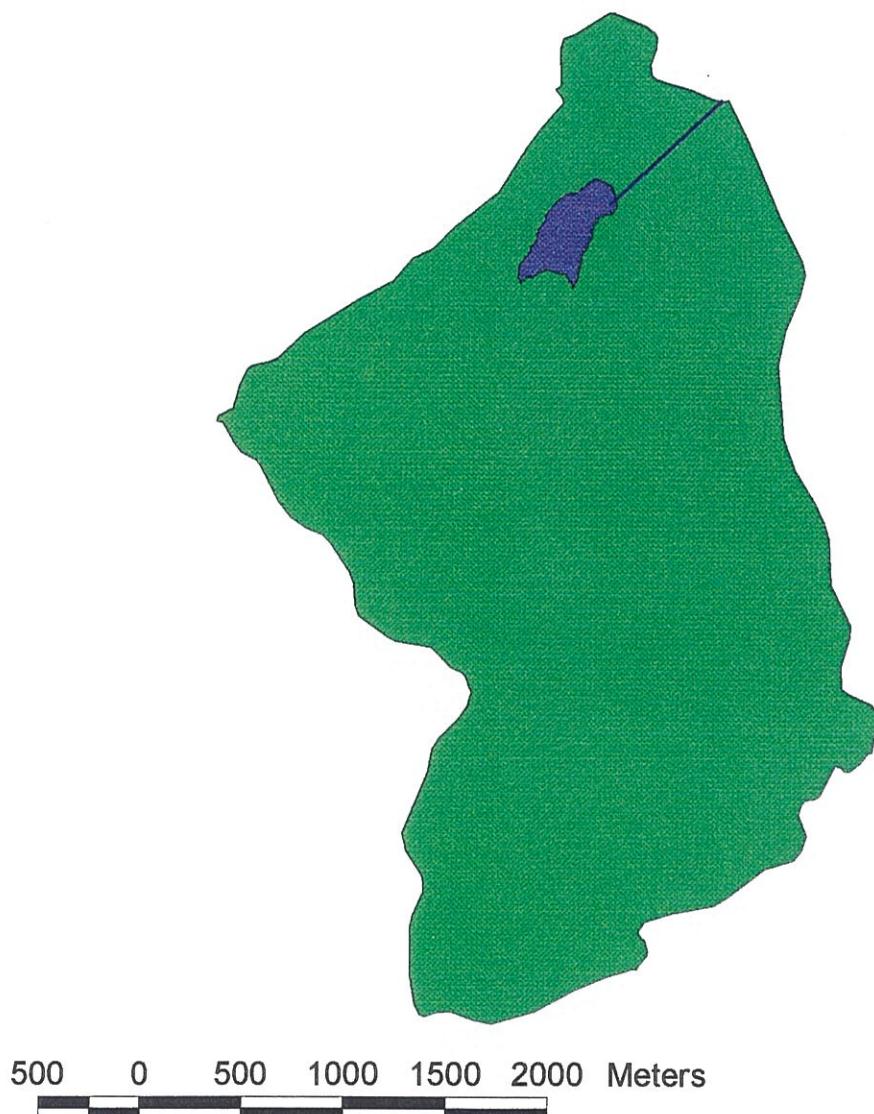
100 0 100 200 300 400 Meters

MORFOMETRISKE DATA FOR HORNUM SØ

Vandstandkote : 46,43 meter

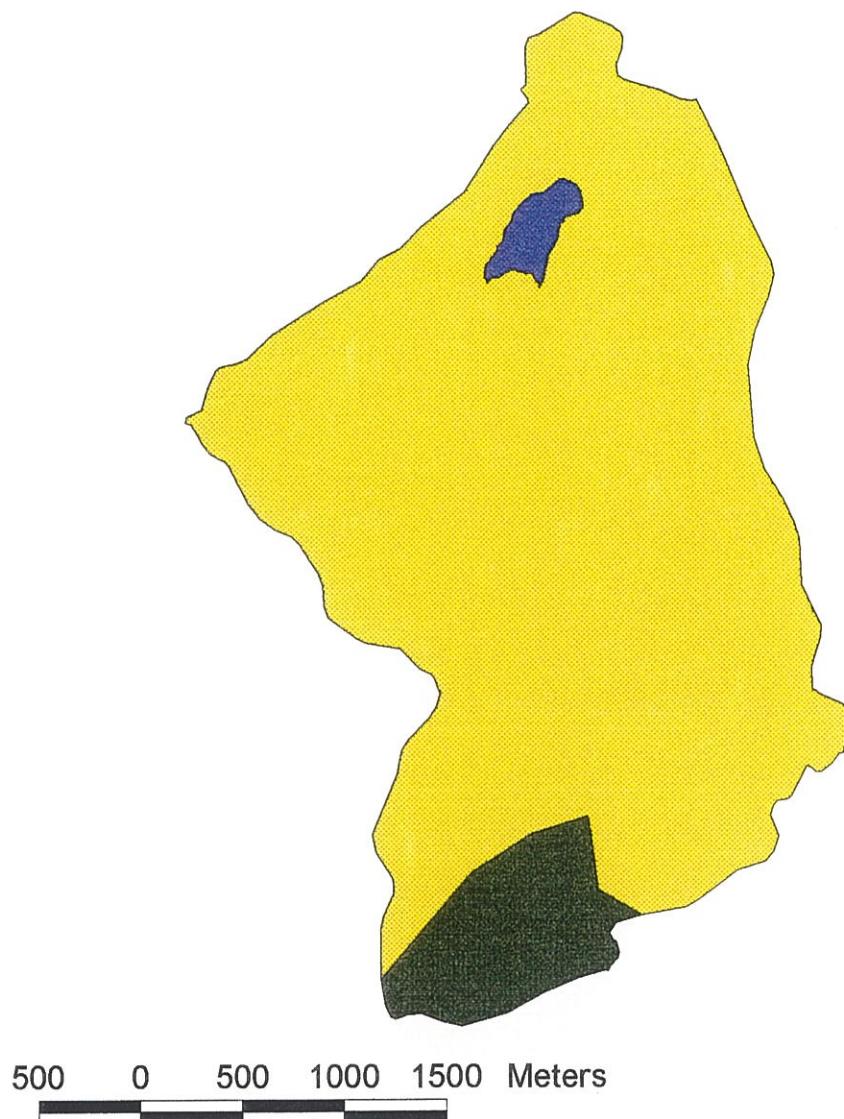
Middeldybde	1,46 meter
Max. dybde	2,6 meter
Areal	0,112 km ²
Volumen	0,164 10 ⁶ m ³
Opholdstid	0,1 år

Opland til Hornum Sø

- Hornum99vandløb.shp
- A2, BHornum_sø.shp
- Hornum99opland.shp

Arealanvendelse ud fra Corine - Hornum Sø

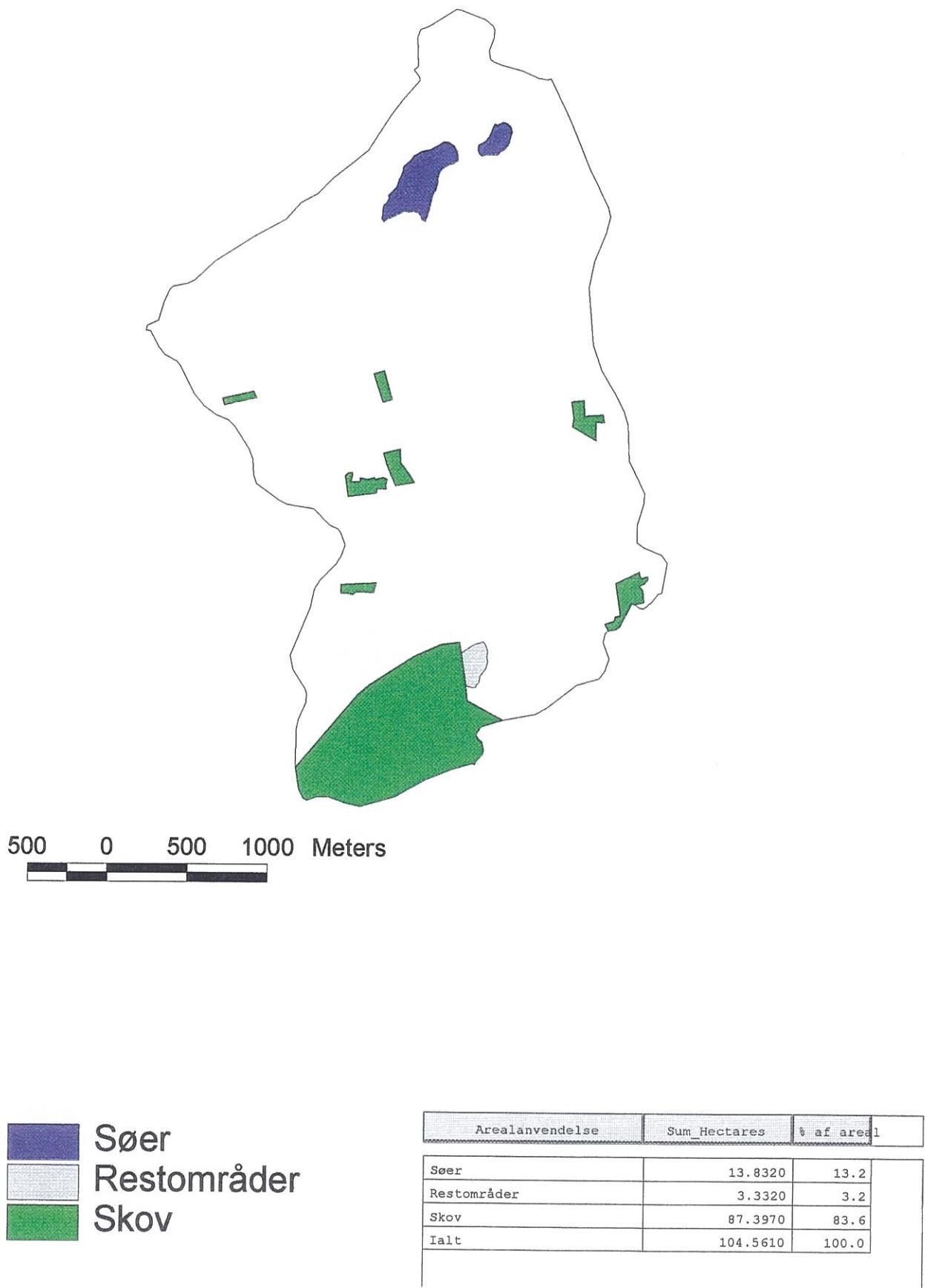

Hornum sø.shp

Dyrket ikke kunstvandet
Nåleskov

Corinareal	Sum Hectares	% af areal
Dyrket ikke kunstvandet	803.1864	90.5
Nåleskov	71.8260	8.1
Søer	12.0646	1.4
Ialt	887.0770	100.0

Arealanvendelse ud fra AFA - Hornum Sø

Jordklasse for oplandet til Hornum Sø

- Ikke kortlagt
- Grovsandet jorde
- Finsandet jorde
- Lerblandet sandjord

Jordklasse	Sum_Hectares	% af areal
Ikke kortlagt	104.5610	11.8
Grovsandet jorde	215.0830	24.2
Finsandet jorde	324.3880	36.6
Lerblandet sandjorde	243.0450	27.4
Ialt	887.0770	100.0

Vand- og massebalancer, Hornum Sø

Vandbalance $10^6 \text{ m}^3 * \text{år}^{-1}$	Året: 1998
Vandtilførsel ¹⁾	<u>1,566</u>
Nedbør ²⁾	<u>0,108</u>
Total tilførsel	<u>1,675</u>
Vandfraførsel ³⁾	<u>1,595</u>
Fordampning ⁴⁾	<u>0,053</u>
Magasinændring i søen (husk fortegn)	<u>+0,027</u>
Total fraførsel	<u>1,648</u>
Fosfor t P år $^{-1}$	Året: 1998
Udledt spildevand ⁵⁾ Total	<u>0</u>
heraf:	
- a) Byspildevand	<u>0</u>
- b) Regnvandsbetiget	<u>0</u>
- c) Industri	<u>0</u>
- d) Dambrug	<u>0</u>
- e) Spredt bebyggelse	<u>0</u>
Diffus tilførsel ⁶⁾	<u>0,090</u>
Atmosfærisk deposition ⁷⁾	<u>0,001</u>
Andet ⁸⁾	<u>0</u>
Total tilførsel ⁹⁾	<u>0,091</u>
Magasinændring i søen (husk fortegn)	<u>+0,001</u>
Total fraførsel ¹⁰⁾	<u>0,090</u>
Kvælstof t N år $^{-1}$	Året: 1998
Udledt spildevand ⁵⁾ Total	<u>0</u>
heraf:	
- a) Byspildevand	<u>0</u>
- b) Regnvandsbetiget	<u>0</u>
- c) Industri	<u>0</u>
- d) Dambrug	<u>0</u>
- e) Spredt bebyggelse	<u>0</u>
Diffus tilførsel ⁶⁾	<u>8,597</u>
Atmosfærisk deposition ⁷⁾	<u>0,168</u>
Andet ⁸⁾	<u>0</u>
Total tilførsel ⁹⁾	<u>8,765</u>
Magasinændring i søen (husk fortegn)	<u>0,027</u>
Total fraførsel ¹⁰⁾	<u>8,738</u>
Baggrundskoncentrationer:	Året: 1998
Total-N (mg N l^{-1}) ¹¹⁾	<u>1,52</u>
Total-P (mg P l^{-1}) ¹¹⁾	<u>0,050</u>

Vandbalance Hornum ø 1998

Dato	Datevalue måned	Vandspejl	Vandspejs- nedbør ændring	Vandspejs- nedbør i mm	kote DNN i m	45.60	nedbør korrigert	fordampn. tif-/afstr. korrigert	areal mm	til-/afstr. korrigert	areal mm	Q-nedbør korrigert	Q-til/fra m3	I/s	Q-til/fra korrigert m3	Q-til/fra korrigert m3	Q-åbne m3	
01/01/98	35796	35827 januar	-	45.66	58.3	61	71	4	4	-8	112592	6868	7967	147	-907	0.1	-0.3	
01/02/98		35855 februar	-	45.69	31.5	50	58	11	12	-8	112592	5630	6530	-849	-1625	-0.4	-0.6	
01/03/98		35886 marts	-	45.72	28.8	42	49	29	32	16	12	112592	4729	5485	1783	1353	0.7	0.5
01/04/98		35916 april	-	45.73	14.9	68	79	35	39	-18	-26	112592	7656	8881	-2042	-2873	-0.8	-1.1
01/05/98		35947 maj	-	45.66	74.8	38	44	81	89	-32	-30	112592	4278	4963	-3585	-3585	-1.3	-1.3
01/06/98		35977 juni	-	45.62	-31.6	103	119	77	85	-58	-66	112592	11597	13452	-6490	-7479	-2.5	-2.8
01/07/98		36008 juli	-	45.60	-24.6	90	104	75	83	-40	-47	112592	10133	11755	-4461	-5238	-1.7	-2.0
01/09/98		36039 august	-	45.58	-18.2	66	77	64	70	-20	-24	112592	7431	8620	-2272	-2741	-0.8	-1.0
01/10/98		36069 september	-	45.57	-8.0	53	61	29	32	-32	-38	112592	5967	6922	-3603	-4231	-1.4	-1.6
01/11/98		36100 oktober	-	45.72	145.4	162	188	19	21	2	-22	112592	18240	21158	271	-2433	0.1	-0.9
01/12/98		36130 november	-	45.78	62.8	35	41	3	3	31	26	112592	3941	4571	3473	2877	1.3	1.1
01/01/99		36161 december	-	45.84	55.6	61	71	1	1	-4	-14	112592	6868	7967	-491	-1578	-0.2	-0.6
Total for året				240.1	829	962	428	471	-161	-251	112592	93339	108273	-18118	-28233	-0.6	-0.9	
Indberetninger til SØSKEMA 1																		
januar				Nedbør (-Q-åbne land) m3	Total tiførsel m3	Vandf- ørsel m3	Vandf- ørsel m3	Fordamp- ning m3	Magasin- ændring m3	Fordamp- ning m3	Magasin- ændring m3	Total tiførsel m3	Netto til/fra m3	Årsmiddel magasin- sæntring, N (myg N/l)	Årsmiddel magasin- sæntring, N (tons N)	Årsmiddel magasin- sæntring, P (tons P/l)	Årsmiddel magasin- sæntring, P (tons P)	
februar				116475	7967	124442	117382	495	6565	117878	6564.529							
marts				112974	6530	119505	114600	1362	3543	115962	3542.566							
april				130792	5485	136277	129439	3592	3247	133030	3246.839							
maj				140494	8881	149375	143366	4335	1674	147701	1673.918							
juni				113757	4963	118720	117114	10032	-8427	127146	-8426.53							
juli				106274	13452	119726	113753	9537	-3563	123289	-3562.91							
august				94140	11755	105895	99378	9289	-2772	108667	-2771.81							
september				100817	8620	109437	103557	7926	-2047	111484	-2047.13							
oktober				91986	6922	98908	96217	3592	-901	99809	-900.736							
november				185304	21158	206462	187737	2353	16372	190090	16371.71							
december				157396	4571	161967	154519	372	7076	154891	7076.295							
Total for året				216036	7967	224003	217614	124	6265	217738	6264.734							
Total for året				1566444	108273	1674717	1594677	53008	27031	1647685	27031	1647685	27031	1647685	1005	0.027	52.6	0.001

Hornum Sø, belastning, 1988 - 1998:

Kær Mølleå	Opland (km ²)	N-åbne (tons)	N-spredt (tons)	N, åbne-spre (tons)	P-spredt (tons)	P, åbne-spre (l/s/km ²)	Q-åbne (m ³)	N-konc. (mg/l)	P-konc. (mg/l)
1988	123.00	194.6	0.4	194.2	4.13	0.14	3.99	8.80	34135
1989	123.00	99.7	0.4	99.3	1.71	0.14	1.57	5.30	20558
1990	123.00	121.5	0.4	121.1	2.24	0.14	2.10	5.63	21838
1991	123.00	102.3	0.4	101.9	1.18	0.14	1.04	4.98	19817
1992	128.40	90.4	0.4	90.0	1.01	0.14	0.87	4.28	17331
1993	128.40	109.6	0.4	109.2	1.12	0.14	0.98	4.69	18991
1994	128.40	179.9	0.4	179.5	2.33	0.09	2.24	7.32	29640
1995	100.99	151.2	0.4	150.8	2.62	0.09	2.53	8.13	25893
1996	100.99	93.6	0.4	93.2	1.42	0.09	1.33	5.61	17867
1997	100.99	79.7	0.4	79.3	1.07	0.09	0.98	4.71	15001
1998	100.99	126.6	0.4	126.2	1.41	0.09	1.32	7.22	22994

Hornum Sø, belastning 1988 - 1998

Opland (km ²)	N-åbne (kg/ha/år)	P-åbne (kg/ha/år)	Q-åbne (l/s/km ²)	N-åbne (kg/år)	P-åbne (kg/år)	Q-åbne (l/s)	N, natur (mg/l)	P, natur (mg/l)	N, natur (kg/år)	P-atm. (kg/år)	N-Totalbelæs (kg/år)	P-Totalbelæs (kg/år)	N-konc. (mg/l)	P-konc. (mg/l)	Q-vægt (mg/l)	Nedbør korrig. (mm)	Fordamp. korrig. (mm)
1988	6.88	15.79	0.32	8.80	10863	223	60.54	1909316	1.60	0.044	1840	51	168	168	224	5.69	0.1117
1989	6.88	8.07	0.13	5.30	5554	88	36.46	1149929	1.60	0.049	1954	60	168	168	89	4.83	0.076
1990	6.88	9.85	0.17	5.63	6774	117	38.73	1221528	1.60	0.049	1621	56	168	168	119	5.55	0.096
1991	6.88	8.28	0.08	4.98	5700	58	34.26	1080499	1.50	0.052	1764	50	168	168	59	5.28	0.054
1992	6.88	7.01	0.07	4.28	4822	47	29.45	928622	1.90	0.054	4990	48	168	168	48	5.19	0.050
1993	6.88	8.50	0.08	4.69	5851	53	32.27	1017578	1.60	0.046	1623	47	168	168	54	5.75	0.052
1994	6.88	13.98	0.17	7.32	9618	120	50.36	1588203	1.60	0.052	2541	83	168	168	121	6.06	0.076
1995	6.88	14.93	0.25	8.13	10273	172	55.93	1763947	1.40	0.055	2470	97	168	168	173	5.82	0.098
1996	6.88	9.23	0.13	5.61	6349	91	38.60	1217189	1.10	0.040	1339	49	168	168	92	5.22	0.074
1997	6.88	7.85	0.10	4.71	5402	67	32.40	1021918	1.40	0.033	1431	34	168	168	68	5.29	0.065
1998	6.88	12.50	0.13	7.22	8597	90	49.67	1566507	1.52	0.050	2381	78	168	168	91	5.49	0.057

Månedsfordeling 1998

Kærø Mølleå, beregnet månedsbelastning fra målt opland, 1998 (mdn.-fil fra STOQ)

	Q-målt l/s	Q-målt 1000m ³	N-målt kg	1998	1998	Q-målt kg	1998	100.0% % af total	100.0% % af total	P %
År, total	773	24384	135470	2985	100.0%	270	7.4%	9.5%	9.1%	
jan	677	1813	12816	219	7.2%	117	8.3%	8.9%	7.3%	
feb	727	1759	12041	117	9.0%	117	9.0%	8.4%	3.9%	
mar	760	2036	11319	117	9.0%	117	9.0%	8.5%	3.9%	
apr	844	2187	11471	125	7.3%	181	6.8%	5.3%	6.1%	
maj	661	1771	8583	236	6.0%	236	6.0%	3.7%	7.9%	
jun	638	1654	7232	189	6.4%	189	6.4%	4.7%	6.3%	
jul	547	1465	5028	90	5.9%	90	5.9%	4.9%	3.0%	
aug	586	1569	6365	636	11.8%	354	10.0%	12.6%	21.3%	
sep	552	1432	6608	452	13.8%	452	13.8%	11.3%	11.9%	
okt	1077	2884	17056	452	13.8%	452	13.8%	16.0%	15.1%	
nov	945	2450	15313	452	13.8%	452	13.8%	16.0%	15.1%	
dec	1256	3363	21632	452	13.8%	452	13.8%	16.0%	15.1%	
				100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Hornum Sø, belastning, månedsfordeling beregnet ud fra Kærø Mølleå's fordeling, 1998:

	Q m ³	N-åbne kg	P-åbne kg	N-atm. kg	P-atm. kg	N-tot kg	P-tot kg
År, total	1566507	8597	90	168	1.12	8765	91
jan	116475	813	8	14	0.09	827	8
feb	112974	764	7	14	0.09	778	7
mar	130792	718	4	14	0.09	732	4
apr	140494	728	4	14	0.09	742	4
maj	113757	545	4	14	0.09	559	4
jun	106274	459	5	14	0.09	473	6
jul	94140	319	7	14	0.09	333	7
aug	100817	404	6	14	0.09	418	6
sep	91986	419	3	14	0.09	433	3
okt	185304	1082	19	14	0.09	1096	19
nov	157396	972	11	14	0.09	986	11
dec	216036	1373	14	14	0.09	1387	14

Bilag 36

Tidsvægtede gennemsnit											
Hornum sø	Vandkemi	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Sigtdybde - sommer (1/5 - 30/9)											
Sigtdybde, tidsvægtet gennemsnit	(m)	1,81	1,10	2,68	2,30	2,39	1,79	1,74	1,66	1,29	
Sigtdybde, 50 % fraktil	(m)	1,88	0,97	2,65	2,40	2,40	1,80	1,78	1,55	1,14	
Største sigtdybde	(m)	2,05	1,60	2,9	2,7	2,7	2,3	2,8	2,5	2,2	
Mindste sigtdybde	(m)	1,05	0,80	2,5	1,8	2,2	1,2	1,35	0,7	0,4	
Fosfor - sommer (1/5 - 30/9)											
Total fosfor, tidsvægtet gennemsnit	(mg P/l)	66	74	27	38	29	114	55	58	75	63
Total fosfor, 50% fraktil	(mg P/l)	66	69	27	34	30	60	53	60	78	65
Total fosfor, max.	(mg P/l)	106	98	39	52	43	540	91	100	100	76
Total fosfor, min.	(mg P/l)	45	53	15	22	14	38	39	29	52	39
Opløst fosfat, tidsvægtet gns.	(mg P/l)	6	7	5	4	5	49	13	13	8	10
Opløst fosfat, 50% fraktil	(mg P/l)	6	6	3	4	3	8	8	11	8	9
Opløst fosfat, max.	(mg P/l)	10	9	12	7	13	460	62	40	13	23
Opløst fosfat, min.	(mg P/l)	2	2	2	3	2	2	2	1	3	3
Kvælstof - sommer (1/5 - 30/9)											
Total kvælstof, tidsvægtet gns.	(mg N/l)	944	1360	575	660	527	943	936	970	1297	864
Total kvælstof, 50% fraktil	(mg N/l)	918	1203	583	665	540	870	910	910	1213	857
Total kvælstof, max.	(mg N/l)	1100	2080	1140	930	590	1220	1190	1380	1950	960
Total kvælstof, min.	(mg N/l)	810	770	108	500	440	660	730	810	860	760
Klorofyl a - sommer (1/5 - 30/9)											
Klorofyl a, tidsvægtet gennemsnit	(mg/l)	23	50	6	7	3	25	7	8,5	9,0	11,8
Klorofyl a, 50% fraktil	(mg/l)	17	46	3	8	2	18	6	6	7	11
Klorofyl a, max.	(mg/l)	73	108	15	12	4	75	15	24	29	24
Klorofyl a, min.	(mg/l)	4	20	1	3	2	6	2	3	1	4
Øvrige parametre - (1/5 - 30/9)											
pH, tidsvægtet gennemsnit		6,51	6,72	6,21	6,42	6,45	7,14	7,23	7,71	7,71	7,16
Total alkalinitet, tidsvægtet gns.	(meq/l)	0,17	0,12	0,13	0,020	0,11	0,19	0,23	0,23	0,27	0,14
Silikat, tidsvægtet gennemsnit	(mg/si/l)	0,13	0,26	0,11	0,10	0,15	0,15	0,19	0,18	0,26	0,05
Suspenderet stof, tidsv. gns.	(mg ts/l)						2,3	6,96	4,17	7,68	12,2
Glødetab af susp. stof, tidsv. gns.	(mg ts/l)						1,9	5,8	2,84	5,48	9,3
Nitrat+nitrit+kvælstof, tidsv. gns.	(mg N/l)	66	79	153	153	16	31	37	24	48	79
Ammonium-kvælstof, tidsv. gns.	(mg N/l)	19	11	18	18	11	21	27	14	63	10

HORNUM SØ / FELTMÅLINGER					
Dato	pH	Sigtdybde (meter)	Temperatur (grader C)	Vandstand DNN (meter)	Iltindhold (mg/l)
20/01/98	6,750	1,500	1,800	46,700	13,300
23/02/98	6,750	3,000	6,300	46,740	12,000
24/03/98	7,250	2,800	5,400		10,500
07/04/98	8,150	1,800	6,400	46,780	11,950
21/04/98	6,850	2,100	10,000	46,800	11,400
05/05/98	7,000	1,800	12,500	46,785	
20/05/98	7,000	2,500	16,000	46,750	
03/06/98	7,150	2,700	19,300		8,650
16/06/98	6,900	2,700	16,400	46,670	8,180
30/06/98	7,200	1,300	17,000	46,683	
15/07/98	7,100	1,000	14,600	46,680	9,000
31/07/98	6,900	1,700	17,500	46,657	8,700
11/08/98	8,050	1,200	18,100	46,670	10,300
25/08/98	7,150	1,100	14,100	46,660	10,070
08/09/98	7,200	1,200	15,800	46,620	10,200
22/09/98	7,150	1,200	14,200	46,650	9,160
07/10/98	7,150	1,300	8,200	46,620	13,600
03/11/98	6,800	1,600	4,000	46,790	17,200
08/12/98	6,910	2,000	1,500		14,010

HORNUM SØ / KEMIDATA 1998

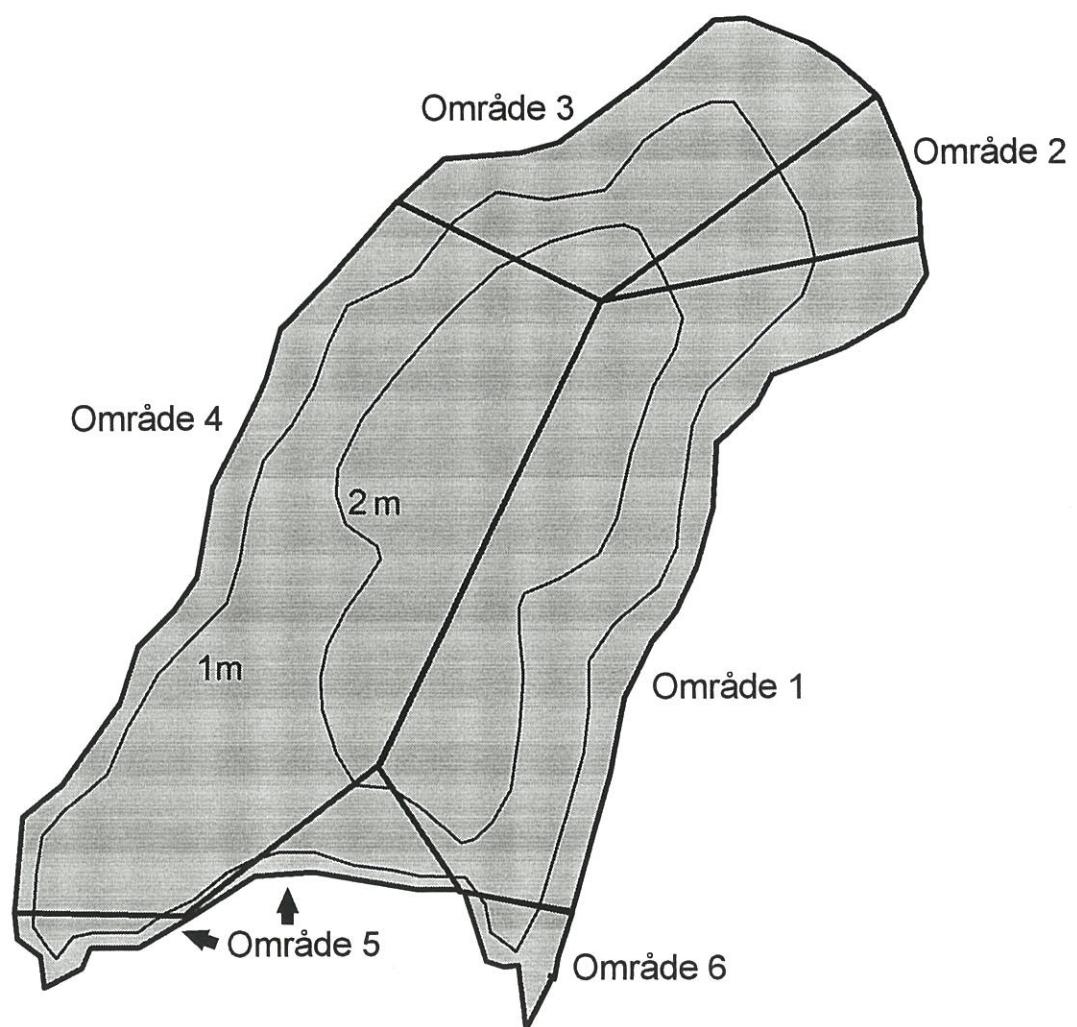
Dato	pH	SS	GT af SS	Alk.	Ammonium	Nitrat	Total-N	org. N	Ortho-P	Total-P	Si,filt	Chl.-A	Beregnet
													(µg/l)
20/01/98	6,750	7,800	5,400	0,110	18,000	680,000	1500,000	820,000	11,000	58,000	0,033	20,000	
23/02/98	6,750	4,300	2,600	0,095	5,000	590,000	1530,000	940,000	7,000	34,000	0,088	10,000	
24/03/98	7,250	4,500	2,700	0,130	5,000	530,000	1180,000	650,000	24,000	33,000	0,055	5,000	
07/04/98	8,150	6,200	2,500	0,100	5,000	490,000	1100,000	610,000	3,000	34,000	0,043	7,000	
21/04/98	6,850	4,100	2,800	0,130	5,000	450,000	1050,000	600,000	3,000	36,000	0,044	7,000	
05/05/98	7,000	2,500	1,800	0,120	13,000	390,000	960,000	570,000	16,000	70,000	0,051	4,000	
20/05/98	7,000	6,000	2,800	0,130	16,000	240,000	870,000	630,000	23,000	70,000	0,050	4,000	
03/06/98	7,150	6,300	3,300	0,150	23,000	73,000	810,000	737,000	4,000	39,000	0,120	8,000	
16/06/98	6,900	4,100	3,200	0,140	5,000	17,000	760,000	743,000	3,000	47,000	0,047	5,000	
30/06/98	7,200	5,300	3,200	0,140	5,000	5,000	850,000	845,000	6,000	55,000	0,084	9,000	
15/07/98	7,100	4,800	3,000	0,140	19,000	80,000	830,000	750,000	13,000	76,000	0,056	11,000	
31/07/98	6,900	5,200	4,400	0,170	5,000	18,000	870,000	852,000	6,000	68,000	0,046	12,000	
11/08/98	8,050	7,600	6,200	0,120	5,000	37,000	820,000	783,000	10,000	60,000	0,040	15,000	
25/08/98	7,150	9,100	7,500	0,150	5,000	17,000	940,000	923,000	21,000	73,000	0,025	20,000	
08/09/98	7,200	10,000	8,300	0,140	5,000	25,000	870,000	845,000	4,000	58,000	0,025	19,000	
22/09/98	7,150	7,800	6,000	0,150	5,000	19,000	930,000	911,000	5,000	71,000	0,080	24,000	
07/10/98	7,150	9,600	7,000	0,170	5,000	910,000	905,000	5,000	69,000	0,150	3,000		
03/11/98	6,800	6,200	4,400	0,150	5,000	12,000	700,000	688,000	4,000	48,000	0,110	18,000	
08/12/98	6,910	4,200	3,000	0,170	15,000	14,500	835,000	820,500	4,000	45,000	0,089	19,000	

Tidsvægtede gennemsnit af planktonbiomasse

Hornum Sø	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Fytoplankton - sommer (1/5-30/9)										
Total biomasse (mm ³ /l) Tidvgtgns.	19,9	28,7	3,34	12,9	0,442	12,0	2,94	4,86	16,5	1,244
Biomasse (mm ³ /l) fordelt på klasser Tidsvægtede gennemsnit										
CYANOPTYTA	13,9	12,1	0,068	8,40	0,007	0,608	0,277	0,554	11,2	0,354
CRYPTOPHYCEAE	0,101	0,201	0,039	0,151	0,004	0,348	0,337	0,375	0,453	0,219
DINOPHYCEAE	0,794	12,4	0,164	0,818	0,155	7,76	0,410	0,041	2,23	0,375
CHRYSTOPHYCEAE	0,055	0,037	0,070	0,042	0,066	0,714	0,009	0,004	0,012	0,062
DIATOMOPHYCEAE					0,001	0,034	0,780	0,022		
EUGLENOPHYCEAE							0,121	0,047	0,066	
CHLOROPHYCEAE	4,82	0,916	2,07	2,7	0,162	2,53	1,01	3,81	2,51	0,233
Ubekendte	0,229	3,03	0,929	0,776	0,046	0,041				0,001
Fytoplankton - hele året										
Total biomasse (mm ³ /l) Tidvgtgns.	10,3	15,2	3,39	6,75	0,677	6,44	2,35	4,33	9,38	0,904
Biomasse (mm ³ /l) fordelt på klasser Tidsvægtede gennemsnit										
CYANOPTYTA	6,28	5,94	0,039	3,90	0,170	0,447	0,179	0,400	5,32	0,142
CRYPTOPHYCEAE	0,060	0,181	0,026	0,075	0,047	0,222	0,603	1,01	0,447	0,113
DINOPHYCEAE	0,358	6,22	0,163	0,423	0,090	3,70	0,217	0,22	1,04	0,233
CHRYSTOPHYCEAE	0,154	0,280	0,069	0,029	0,170	0,532	0,186	0,687	0,085	0,184
DIATOMOPHYCEAE						0,047	0,450	0,014	0,005	
EUGLENOPHYCEAE							0,064	0,025	0,030	
CHLOROPHYCEAE	2,727	0,644	1,90	1,35	0,133	1,45	0,646	2,181	2,45	0,206
Ubekendte	0,732	1,95	1,19	0,930	0,066	0,049				0,026
Zooplankton - sommer (1/5-30/9)										
Total biomasse (µgDW/l) Tidsvægtede gennemsnit	690	88,0	598	690	323	735	336	440	510	308,2
Biomasse (µgDW/l) fordelt på taxonomiske grupper Tidvgtgns.										
ROTATORIA	11,1	40,4	17,2	12,5	4,25	45,7	102	79,5	44,9	51,2
CLADOCERA	373	29,2	215	351	96,8	421	132	219	390	180,3
CALANOIDA	304	18,5	365	327	222	269	102	122	75,3	65,3
CYCLOPOIDA	1,41					0,001	0,210	19,9	0,36	11,4
Zooplankton - hele året										
Total biomasse (µgDW/l) Tidsvægtede gennemsnit	529	97,8	457	555	312	458	315	345	402	302,1
Biomasse (µgDW/l) fordelt på taxonomiske grupper Tidvgtgns.										
ROTATORIA	19,5	33,0	11,0	7,29	9,64	52,5	80,2	63,7	26,8	54,4
CLADOCERA	241	16,0	135	281	79,2	202	82,0	125	207	177,0
CALANOIDA	268	48,7	311	266	223	203	149	122	167	60,0
CYCLOPOIDA	0,670						4,14	35,0	1,20	10,7

Hornum Sø

Områder for vegetationsundersøgelser 1998

100 0 100 200 300 400 Meters

Artsliste for undervands- og flydebladsplanter samt dominerende arter fra rørskov.								
Hornum Sø							ID	Videnskabeligt navn
Art	1993	1994	1995	1996	1997	1998		
Alm Fredløs	X			X				
Almindelig Sumpstrå	X	X	X	X	X	X	Eleo Palb4	Eleocharis palustris
Art af Glanstråd	X	X	X	X	X	X	Nitellazp4	Nitella sp.
Art af vandranunkel	X						Batrachzb4	Batrachium sp.
Bredbladet dunhammer						X		
Bukkeblad		X	X					
Dusk Fredløs		X	X	X	X	X		
Dyndpadderok						X		
Enkelt Pindsvineknop	X						Spar Emeb4	Sparganium emersum
Forglemmigej sp.		X				X		
Glanskapslet Siv	X	X					Junc Artb4	Juncus articulatus
Gærdesnerle		X	X					
Hårtusindblad				X	X	X		
Kalmus	X	X	X	X	X	X	Acor Calb4	Acorus calamus
Kildemos	X	X	X	X	X	X	Fontinam2	Fontinalis sp
Kragefod		X	X	X		X		
Krybende ranunkel		X	X					
Kærnsnerre		X						
Liden Andemad	X						Lemn Minb4	Lemna minor
Liden Siv	X	X	X	X	X	X	Junc Bulb4	Juncus bulbosus
Lobelie	X	X	X	X	X	X	Lobe Dorb4	Lobelia dortmanna
Mannasødgræs		X						
Nedbøjet ranunkel		X	X			X		
Næb-Star	X	X	X	X	X	X	C Rostrab4	Carex rostrata
Pil	X			X	X	X		
Pindsvineknop sp		X	X		X			
Pors	X	X	X	X	X		Myri Galb4	Myrica gale
Rørgræs		X	X	X	X	X		
Skør tungeblad						X		Chiloscyphus fragilis
Smalbladet ærenpris		X						
Smalbladet pindsvineknop					X		Spar ang	Sparganium angustifolium
Sortgrøn Brasenføde	X	X		X	X	X	Isoe Lacb4	Isoetes lacustris
Strandbo	X	X	X	X	X	X	Litt Unib4	Littorella uniflora
Sværtevæld		X				X		
Vandmynte		X						
Vandnavle	X	X	X	X		X	Hydr Vulb4	Hydrocotyle vulgaris
Vandstjerne						X	Callitrz	Callitriches sp.
Vandranunkel						X		
Vand-Pileurt	X	X	X	X	X	X	Poly Ampb4	Polygonum amphibium
Vedbendvandranunkel		X						

Vegetationsundersøgelser i Hornum Sø					
	Dækningsgrad %				
År	0-0.5m	0.5-1m	1-1.5m	1.5-2m	2-2.5m
1993	54.00	57.00	45.00	64.00	76.00
1994	74.46	63.99	42.80	40.24	48.77
1995	84.25	79.46	81.28	81.26	64.76
1996	73.74	75.36	79.71	64.35	41.29
1997	74.13	48.92	39.15	28.28	11.94
1998	66.15	26.10	35.88	51.29	32.03
	Epifyt dækningsgrad %				
	0-0.5m	0.5-1m	1-1.5m	1.5-2m	2-2.5m
1993					
1994	47.98	36.25	11.34	0.57	0.00
1995	85.14	74.94	68.53	36.55	1.59
1996	47.90	28.68	14.81	1.60	0.00
1997	52.47	23.03	0.36	0.31	0.10
1998	6.87	0.74	0.64	1.47	0
	Relativ Plantefyldt Volumen %				
	0-0.5m	0.5-1m	1-1.5m	1.5-2m	2-2.5m
1993	7.70	2.60	3.20	3.80	3.20
1994	13.49	3.10	1.78	1.85	1.67
1995	15.70	8.24	7.74	6.00	3.38
1996	15.44	8.53	5.82	2.77	1.14
1997	14.47	3.08	3.21	1.56	0.67
1998	10.27	2.16	4.70	5.24	2.24
	Dybdegrænser (m)				
	Littorella	Lobelia	Isoetes	Mosser	Nitella
1993				bund	bund
1994		1.80		1.80	bund
1995	>1	>1	ikke funde	bund	bund
1996	>1	>1	>1	bund	bund
1997		1.00	Fåtallig	Fåtallig	2.00
1998		2.00	Fåtallig	Fåtallig	bund

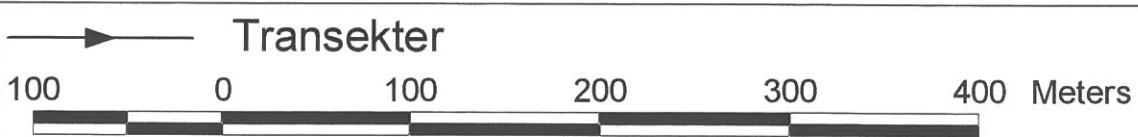
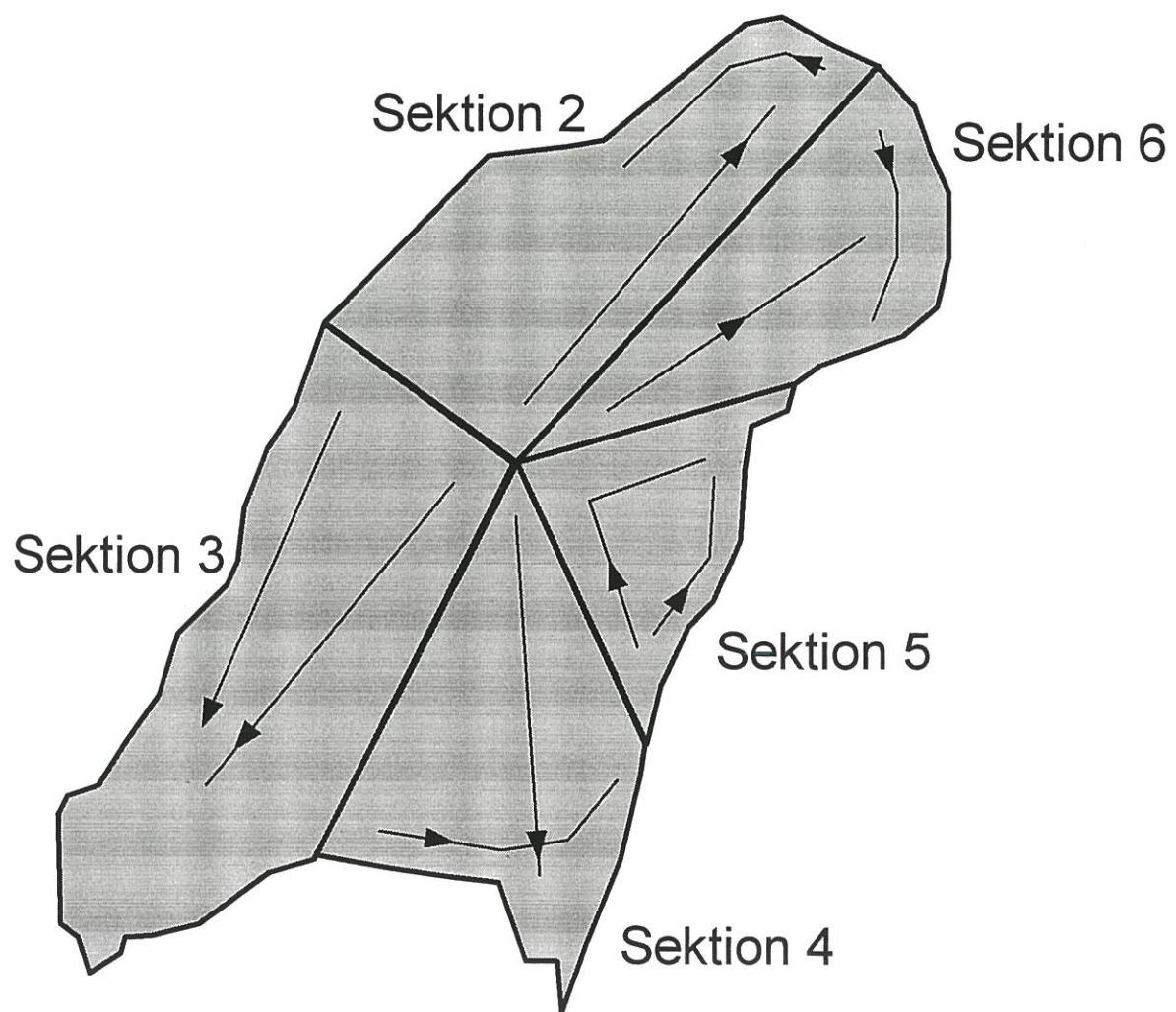
SAMLESKEMA FOR PLANTEDEKKEDET AREAL							
Projekt DMU-station Periode	98501 130002 Hornum S ^c 1/09/98 - 2/09/98	Normalisert vanddybde-intervall (m)					
		0,00	0,50	1,00	1,50	2,00	2,60
Delområdenr.		-	-	-	-	-	-
1	2,113	1,118	2,054	3,286	4,364		
2	0,544	0,008	1,403	0,038			
3	2,434	0,579	6,505	5,806			
4	2,399	1,049	8,922				
5	0,400	0,243	1,330	0,103			
6	0,385	0,354					
Sum	8,275	3,343	11,300	12,311	10,208		
Bundareal (1000m ²)	12,509	12,809	31,494	24,004	31,875		
Dækningsgrad (%)	66,152	26,099	35,880	51,287	32,025		

SAMLESKEMA FOR PLANTEFYLDT VOLUMEN						
Projekt DMU-station Periode	98501 130002 1/09/98 -	Hornum sk Hornum Sk 2/09/98	Normaliseret vanddybde - interval (m)			
Delområdenr.		0,00 -	0,50 -	1,00 -	1,50 -	2,00 -
1	0,063	0,078	0,267	0,493	0,655	
2	0,022	0,023	0,001			
3	0,073	0,052	0,070		0,001	
4	0,120	0,120	1,366	1,695	0,987	
5	0,020	0,019	0,146	0,014		
6	0,023	0,035				
Sum	0,321	0,207	1,850	2,202	1,643	
Vandvol. (1000m ³)	3,127	9,607	39,368	42,007	73,313	
Rel. plantefyldt Volumen (%)	10,265	2,155	4,699	5,242	2,241	

Hornum Sø

Områder og transekter for fiskeyngelundersøgelser 1998

Bilag 49

Fiskeyngelundersøgelser, 1998
Hornum Sø

område	2	3	4	5	6
transekt	littoralt	littoralt	littoralt	littoralt	littoralt
m/s (gennemsnit)	0.8	1.3	1.4	1	0.8
m3 filtreret	12.06372	19.60354	21.1115	15.07964	12.06372
antal fisk	0	0	2	0	0
fisk/m ³	0	0	0.094735	0	0
område	2	3	4	5	6
transekt	pelagisk	pelagisk	pelagisk	pelagisk	pelagisk
m/s (gennemsnit)	1.2	1.5	1.7	1.4	1.2
m3 filtreret	18.09557	22.61947	25.6354	21.1115	18.09557
antal fisk	0	0	0	0	1
fisk/m ³	0	0	0	0	0.055262

ISBN: 87-7775-329-1